

מאת מכון ממרא - כל הזכויות שמורות

<https://mechon-mamre.org>

מסכת תרומות פרק א

דף א,א פרק א הלכה א משנה חמשה לא יתרומו ואם תרמו אין תרומתן תרומה החרש והשוטה והקטן והתורם את שאינו שלו. נכרי שתרים את של ישראל אפילו ברשות אין תרומתו תרומה. חרש המדבר ואינו שומע לא יתרום ואם תרים תרומתו תרומה חרש שדיברו חכמים בכל מקום שאינו לא שומע ולא מדבר. קטן שלא הביא שתי שערות ר"י אומר תרומתו תרומה רבי יוסי אומר אם עד שלא בא לעונת נדרים אין תרומתו תרומה ומשבא לעונת נדרים תרומתו תרומה:

דף א,א פרק א הלכה א גמרא חמשה לא יתרומו כו'. ר' שמואל בר נחמן שמע לכולהון מן הכא דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה פרט לגוי מאת כל איש פרט לקטן אשר ידבנו לבו פרט לחרש ולשוטה וזאת התרומה אשר תקחו מאתם פרט לתורם את שאינו שלו. ויוכיח מעשה שלהן על מחשבתן דתנינן תמן העלו חרש שוטה וקטן אע"פ שחישב שירד הטל עליהן אינן בכי יותן מפני שיש בהן מעשה ואין בהן מחשבה ואיזהו מעשה שלהן רבי חונא אמר בתפוש בהן בטל ותנינן תמן הורידה חרש שוטה וקטן אע"פ שחישב שיוזחו רגליה אינן בכי יותן שיש להן מעשה ואין להן מחשבה ואיזו מעשה שלהן א"ר חונא במשפסף בהן במים ואמר אף הכא ויוכיח מעשה שלהן על מחשבתן רבי שמואל ר' אבהו בשם ר' יוחנן רבי זעירא בשם רבנן ונחשב לכם תרומתכם את שכתוב בו מחשבה אין מעשה שלו מוכיח על מחשבתו ואת שאין כתוב בו מחשבה מעשה שלו מוכיח על מחשבתו וכאן הואיל וכתוב בו מחשבה אין מעשה שלו מוכיח על מחשבתו. אמר רבי יוסי

קשייתה קומי שמואל הרי גיטין הרי אין כתיב בהן מחשבה ואין מעשה שלו מוכיח על מחשבתו דתנינן הכל כשירין לכתוב את הגט חוץ מחרש שוטה וקטן אמר רב הונא והוא שיהא פיקח עומד על גביו רבי יוחנן בעי והיינו וכתב לה לשמה חזר רבי יוסי ואמר תמן זה כותב וזה מגרש ברם הכא הוא חושב והוא תורם

דף א,ב פרק א הלכה א גמרא רבי יעקב בר אחא אמר הא אילו כתב הוא וגירש הוא גט הוא ברם הכא הוא חושב והוא תורם רבי יעקב בר אחא רבי חייא בשם רבי יוחנן חלוקין על השונה הזה מהו כדון אתאי דרבי יוחנן דתרומות כרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה דקידושין ודר' יוחנן בגיטין כרבנן דקידושין דתניא חרש שוטה וקטן שקידשו אין קדושיהן קדושין רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר בין לבין עצמן אין קידושיהן קידושין בין לבין אחרים קידושיהן קידושין. תני חרש שתרים אין תרומתו תרומה אמר רבן שמעון בן גמליאל במה דברים אמורים כשהיה חרש מתחילתו אבל אם היה פיקח ונתחרש כותב ואחרים מקיימין כתב ידו שומע ואינו מדבר הרי הוא כפיקח רבי יעקב בר אחא רבי חייא בשם ר' יוחנן חלוקים על השונה הזה אמרין והא מתניתין פליגא נתחרש הוא או נשטה אינו מוציא עולמית ויכתוב ויקיימו אחרים כתב ידו קיימונה בשאינו יודע לכתוב מותיב רבי בא בר ממל והא מתניתין פליגא והרי שכתב כתב ידו או שאמר לסופר כתוב ולעדים חתומו אע"פ שכתבו וחתמו ונתנו לו וחזר ונתן לה אינו גט אמר ר' יוסה אמר סופה ולית היא פליגא אינו גט עד שישמעו את קולו שאמר לסופר כתוב ולעדים חתומו לא סוף דבר עד שישמעו את קולו אלא אפילו הרכין בראשו את אמר לית כאן אף הכא לית כאן אמר רבי מנא אית כאן היא השמעת קול היא הרכנת ראש.

דף ב,א פרק א הלכה א גמרא ר' זעירא בעי קומי רבי מנא כמה דתימא עד שירכין בראשו ג' פעמים ודכוותה

עד שישמעו את קולו ג' פעמים א"ל לשמיעת הקול פעם אחת להרכנת הראש שלשה פעמים אמר ר' יודן תמן באומר כך וכך עשיתי הכא באומר כך וכך עשו רבי בנימין בר לוי בעי אם יש בו דעת לשעבר יש בו דעת להבא אם אין בו דעת לשעבר אין בו דעת להבא אמר רבי אבדימי בחרש אנן קיימין ואין שליחות לחרש א"ר יוסי ב"ר בון בבריא אנן קיימין ולמה אינו גט אני אומר מתעסק היה בשטרותיו ותני כן במה דברים אמורים בזמן שפירש מתוך בוריו אבל אם נשתתק מחמת חוליו דיו פעם אחת מאן תנא חרש דלא כרבי יודא דתני אמר רבי יודא מעשה בבניו של רבי יוחנן בן גודגדא שהיו כולן חרשין והיו כל הטהרות שבירושלים נעשין על גביהן אמרו לו מפני שהטהרות אינן צריכות מחשבה ונעשות על גבי חרש שוטה וקטן אבל תרומה ומעשרות צריכות מחשבה ואינן נפסלות בהיסח הדעת רבי יוסי בשם רבי לא אין כתיב בהן מחשבה שמירה כתיב בהן סימני שוטה היוצא בלילה והלן בבית הקברות והמקרע את כסותו והמאבד מה שנותנין לו א"ר הונא והוא שיהא כולהן בו דלא כן אני אומר היוצא בלילה קיניטרוקוס הלן בבית הקברות מקטיר לשדים המקרע את כסותו סוליקוס והמאבד מה שנותנים לו קודייקוס רבי יוחנן אמר אפילו באחת מהן אמר רבי אבון מסתברא מה דאמר רבי יוחנן אפילו אחת מהן ובלבד במאבד מה שנותנין לו אפילו שוטה שבשוטים אין מאבד כל מה שנותנים לו קונדיקוס קורדייקוס אין בו אחת מכל אלו מהו קורדייקוס אמר ר' יוסי המים אתא עובדא קומי רבי יוסי בחד טרסיי דהוון יהבון ליה סימוק גו אכום והוא לעי אכום גו סימוק והוא לעי אמר דו הוא קורדייקוס שאמרו חכמים פעמים שוטה פעמים חלים הרי הוא כפיקח לכל דבר בשעה שהוא שוטה הרי הוא כשוטה לכל דבריו ובשעה שהוא חלים הרי הוא כפיקח לכל דבריו אתא עובדא קומי דשמואל אמר

דף ב,ב פרק א הלכה א גמרא כד הוא חלים יתן גט ושמואל כריש לקיש דריש לקיש אמר לכשישתפה רובא דשמואל מן דר"ש בן לקיש דהוא אמר כד דו חלים יתן גט ותחלימני והחייני. מאן תנא קטן דלא כרבי יודה דתני קטן שהניחו אביו במוקשה והיה תורם ואביו מוכר על ידיו תרומתו תרומה לא הוא שתורם אלא אביו הוא שאימן על ידו. בא אביו ואימן על ידו למפרע נעשית תרומה או מכאן ולבא אמר רבי שימי נשמעינא מן הדא הרי שבא בעל הבית ומצאו עומד בתוך שלו א"ל לקוט לך מן היפים האילו אם היו יפים אינו חושש משום גזל ואם לאו חושש משום גזל ואם היה לוקט ונותן לו בין כך ובין כך אינו חושש משום גזל אית לך מימר למפרע נעשית תרומה לא מכאן ולבא ואוף הכא מכאן ולבא נעשית תרומה אתם פרט לשותפין אתם פרט לאפוטרופין אתם פרט לתורם את שאינו שלו. אתם ולא שותפין והתנן שותפין שתרמו זה אחר זה אלא כאן לתרומה גדולה כאן לתרומת מעשר כלום למדו לתרומה גדולה אלא מתרומת מעשר אלא כאן להלכה כאן למעשר. אתם ולא אפוטרופין והתנינן יתומים שסמכו אצל בעל הבית או שמינה להן אביהן אפוטרופין חייבין לעשר פירותיהן חברייה אמרין כאן באפוטרופוס לעולם כאן באפוטרופוס לשעה רבי יוסי בעי אם באפוטרופוס לעולם בהדא תנינן מוכר מטלטלין וזנן אבל לא קרקעות אלא כאן ביתום גדול כאן ביתום קטן.

דף ג,א פרק א הלכה א גמרא אתם פרט לתורם את שאינו שלו מה את עביד ליה כתורם את שאינו שלו או כתורם את של חבירו נשמעינא מן הדא הבקיר כריו ומירחו וחזר וזכה בו אין תעבדיניה כתורם את שאינו שלו אין תרומתו תרומה ואין תעבדיניה כתורם את של חבירו תרומתו תרומה נשמעינא מן הדא גנב תרומת הקדש ואכלה משלם שני חומשין וקרן אי שאין בהקדש תשלומי כפל מנו תורם לא גיזבר הרי הוא תורם את שאינו שלו ואת אמרת תרומתו תרומה הוי לית טעמא

דלא כתורם את של חבירו או נאמר מאן הוא תורם בר לוי שהקדיש תרומה והתני רבי הושעיא אחד המקדיש טבלו ואחד המקדיש תרומתו א"ר אידי גיזבר כמאן דאינון בעלים ודלא כרבי יוסי דרבי יוסי אמר הוא הגיזבר הוא אחר ר"ז רבי אחא רבי יסא רבי יוחנן בשם רבי ינאי אתם גם אתם לרבות שלוחכם מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית אתם עושין שליח ואין הגוי עושה שליח רבי יוסי סבר מימר אין הגוי עושה שליח בגוי אחר חבירו הא בישראל עושה א"ל רבי זעירא מיניה ומיניה אתם עושין שליח ולא בישראל ודכוותה אין הגוי עושה שליח אפי' בישראל התיב רבי הושעיא והא מתני' מסייעא לרבי יוחנן אמר רשב"ג ומה אם ירצה הגוי הזה שלא לתרום פירותיו אינו תורם הא אם רצה תורם

דף ג,ב פרק א הלכה א גמרא רבי אבא אמר במאמין על ידו. רבי יוחנן בשם רבי ינאי ישראל שאמר ללוי כור מעשר יש לך בידי והלך אותו בן לוי ועשאן תרומת מעשר על מקום אחר והלך ישראל ונותנן לבן לוי אחר אין לו עליו אלא תרעומת הדא דתימא בשנתנו זה עד שלא עשאו זה אבל אם עשאו זה עד שלא נתנו זה לא כהדא מתני' ביטל אם עד שלא תרם ביטל אין תרומתו תרומה ואם משתרם ביטל תרומתו תרומה וכולה מיניה מכיון שאמר לו כור מעשר יש לך בידי נעשה שלוחו נמצא כתורם ברשות ישראל פתר לה כרבי יוסי דרבי יוסי אמר בעל הבית שתרם את המעשרות מה שעשה עשוי: רבי יוחנן בשם רבי ינאי ישראל שאמר לבן לוי כור מעשר יש לך בידי והילך את דמו חושש לתרומת מעשר שבו כהדא אליפוסה יהב לר"ש בר אבא מעשר א"ל מתוקן הוא אתא שאל לרבי יוחנן א"ל אליפוסה אחינו נאמן הוא רבי איסי בעי קומי דרבי יוחנן כמאן כרבי יוסי דרבי יוסי אמר בעל הבית שתרם את המעשרות מה שעשה עשוי אמר ליה אין בבליא קמת עליה.

דף ד, א פרק א הלכה א גמרא למי נצרכה לרבי יוסי היידן רבי יוסי ההוא דתנינן תמן הקורא את שמע ולא השמיע לאזנו יצא רבי יוסי אומר לא יצא. אמר רב מתנה דרבי יוסי היא אמר רבי יוסי הוינן סברין מימר מה פליגין רבי יוסי ורבנן בק"ש דכתיב בה שמע הא שאר כל המצות לא מן מה דאמר רב מתנה דרבי יוסי היא הדא אמרה היא ק"ש היא שאר המצות שבתורה מ"ט דרבי יוסי והאזנת למצותיו וגוי שמע לאזניך מה שפיך מדבר אמר רב חסדא לית כאן חרש אשגרת לשון היא מתניתא. א"ר יוסי מסתברא יודי רב חסדא בתרומה דהיא דרבי יוסי אמר רבי בון על כורחך אתמר דהיא דרבי יוסי דתנינן חמישתי קדמייתא ולא תנינתא עמהון ואין משום שאין תרומתן תרומה והא תנינן חמישתי אחרייתא ולא תנינתא עמהון הרי סופה מימר דר' יוסי היא. תמן תנינן הכל חייבין בראייה חוץ מחרש שוטה וקטן חברייהא בשם ר' לעזר למען ישמעון ולמען ילמדון עד כדון מדבר ואינו שומע שומע ואינו מדבר ר' הילא בשם ר' לעזר למען ילמדון ולמען ילמדון אמר ר' יונה הדא אמרה דלית כללין דרבי כללין דתנינא חרש המדבר ואינו שומע לא יתרום וסברין מימר שומע ואינו מדבר חרש מדבר ואינו שומע חרש והתנינן חרש שחלץ והחרשת שחלצה והחולצת לקטן חליצתה פסולה ואמר ר' יוחנן בשאין יכולין לומר ואמר ואמרה ותנינן חרש שדיברו חכמים בכל מקום שאינו לא שומע ולא מדבר הדא מסייע לרבי יונה דרבי יונה אמר הדא אמרה דלית כללין דר' כללין:

דף ד, ב פרק א הלכה א גמרא תני בשם רבי מאיר לעולם אין תרומתו תרומה עד שיביא שתי שערות רבי אבא בר כהנא בשם רבנן ונחשב לכם תרומתכם את שכתוב בו מחשבה תורם ואת שאין כתוב בו מחשבה אינו תורם התיבון הרי גוי שאין כתיב בו מחשבה ותורם ר' יודה בשם ר' הילא ולא תשא עליו חטא את שהוא בנשיאת עון תורם ואת שאינו בנשיאת עון אינו תורם התיבון הרי גוי אינו בנשיאת עון ותורם והתני

רבי הושעיא עכו"ם אין להן מחשבה תמן להכשיר וכאן לתרומה. רבי אחא רבי חנינא בשם רב כהנא כדברי מי שהוא אומר אינו תורם אינו מקדיש ולמה לא אמר כדברי מי שהוא אומר תורם מקדיש בגין דרבי יהודא דרבי יהודא אומר תורם ואינו מקדיש ורבי יוחנן אמר אפילו כמאן דאמר אינו תורם מקדיש ומהו מקדיש עולה ושלמים להביא חטאת חלב אינו יכול שאין לו חטאת חלב חטאת דם אינו יכול שאין לו חטאת דם. מהו שיביא קרבן זיבה וקרבן צרעת מאחר שהוא חובה אינו מביא או מאחר שהוא מטמא בהן מביא פשיטא לך שהוא מביא מהו שיעשה בהן שליח מאחר שהוא מטמא בהן הוא נעשה בהן שליח או מאחר שאינו נעשה שליח לכל הדברים אינו נעשה בהן שליח התיב רבי יודן הרי יש לו טבל דבר תורה אינו פוטר טבלו דבר תורה וכאן אע"פ שהוא מטמא בהן אינו נעשה שליח. מהו שיביא ביכורים כר' יהודא דו אמר הוקשו לקדשי הגבול אינו מביא כרבנן דו אמרין הוקשו לקדשי מקדש מביא מהו שיביא חגיגה מאחר שהיא חובה אינו מביא או מאחר שהוא משנהו לשם שלמים מביא מהו להביא פסח מאחר שהוא חובה לא יביא או מאחר דאמר ר"ש בן לקיש בשם רבי יודן נשייא מביא אדם פסח בשאר ימות השנה ומשנהו לשם שלמים מביא מהו שיביא מעשר בהמה ואין יסבור ר"מ מכל מעשרותיכם הוקשו מעשרות זה לזה כשם שהוא מביא מעשר דגן כך הוא מביא מעשר בהמה מהו לעשות תמורה אין סבר ר' מאיר הוקשו כל המעשרות זה לזה כשם שמביא מעשר דגן כך מביא מעשר בהמה כשם שהוא מביא מעשר בהמה כך אינו עושה תמורה. ויסבור כר"ש דר"ש אמר מעשר בהמה לימד על כל הקדשים לתמורה. אלא כשם שהוא מביא מעשר דגן כך הוא מביא מעשר בהמה וכשם שהוא מביא מעשר בהמה כך אינו עושה תמורה וכשם שאינו ממיר בו כך אינו ממיר בכל הקדשים מהו שיהו חייבין על

דף ה,א פרק א הלכה א גמרא קדשיו מבחוץ כהנא אמר אין חייבין על קדשיו מבחוץ ר' יוחנן ור"ש בן לקיש אמר חייבין על קדשיו מבחוץ והדא דכהנא פליגא דרבי יודא דרבי יודא פוטר טיבלו דבר תורה ותימר אכן כמ"ד מאיליהן קבלו עליהן את המעשרות:

דף ה,א פרק א הלכה ב משנה אין תורמין זיתים על השמן ולא ענבים על היין ואם תרמו בש"א תרומת עצמן בהן וב"ה אומרים אין תרומתן תרומה:

דף ה,א פרק א הלכה ב גמרא תמן תנינן אין תורמין מדבר שנגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו וכא את אמר הכין ר' אילא בשם ר"י מפני גזל השבט מהו מפני גזל השבט א"ר חנניא מפני הטורח. הגע עצמך שהיתה שעורה של אורז נחת רוח הוא לאדם להיות כותש כל שהוא הגע עצמך שהיתה שיבלים עד כאן קשי ר' חנינא ר' מנא לא אמר כן אלא שהוא מבקש לתרום לפי שמן ואינו תורם אלא לפי זיתים. הגע עצמך שתרום לפי השמן כדון עביד כן זמן חורן לא עביד כן ולא עוד אלא דחבריה חמי ליה ואומר זה מתכוין לרבות ואני איני מתכוין לרבות חזקיה אמר לא אמרו אלא זיתים על שמן וענבים על היין הא שאר כל הדברים לא א"ר יוחנן לא שנייא היא אלא זיתים על השמן וענבים על היין הא שאר כל הדברים.

דף ה,ב פרק א הלכה ב גמרא חברייא בשם ר' יוחנן ואפילו על אתר ר' חנניא רבי אימי בשם ר' יוחנן דברי ב"ש נעשה כאומר הרי זו תרומה עליה ועל שלמטן ר' חנניא סבר מימר במינו א"ל ר' זעירא לא תקבל עליך כן מכיון שאמר הרי זו נפטר מה שבידו והשאר חולין וחולין פוטרין את הטבל אמר ר' חנניא בריה דרבי הלל כאחת מכיון שאמר הרי זו נפטר מה שבידו ונפטר מה שלמטן א"ר חנינא נראין הדברים בתרומה גדולה שהיא צריכה לתרום מן המוקף אבל בתרומת מעשר צריכה שתהא מצומצמת במידה במשקל ובמנין. תמן תנינן אין תורמין מן הטמא על הטהור תני בשם רבי

יוסי ואם תרם מן הטמא על הטהור בין בשוגג בין במזיד מה שעשה עשוי מה א"ר יוסי הכא ומה אין תמן שכולו הפסד לכהנים את אמר מה שעשה עשוי הכא דאין כולו הפסד לכהנים לא כל שכן אשכח תני בשם רבי יוסי אין תורמין זיתים על שמן ולא ענבים על יין ואם תרם ב"ש אומרים תרומת עצמן בהן וב"ה אומרים אין תרומתן תרומה מחלפה שיטתיה דרבי יוסי תמן הוא אמר מה שעשה עשוי וכא הוא אמר אין תרומתן תרומה תמן טומאה אינה מצויה ואין בני אדם טועין לומר שתורמין ומעשרין מזה על זה אבל זיתים על השמן וענבים על היין מצויין הן ואם אמר את כן אף הוא סבר מימר שמותר לתרום זיתים על שמן וענבים על היין:

דף ו,א פרק א הלכה ג משנה אין תורמין מן הלקט ומן השכחה ומן הפיאה ומן ההפקר ולא ממע"ר שניטלה תרומתו ולא ממע"ש והקדש שנפדו ולא מן החיוב על הפטור ולא מן הפטור על החיוב ולא מן התלוש על המחובר ולא מן המחובר על התלוש ולא מן החדש על הישן ולא מן הישן על החדש ולא מפירות הארץ על פירות חוצה לארץ ולא מפירות חוצה לארץ על פירות הארץ ואם תרמו אין תרומתן תרומה:

דף ו,א פרק א הלכה ג גמרא רבי יוחנן בשם רבי ינאי זה אחד משלשה מקריות מחוורין בתורה ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה עמך ממה שיש לך ואין לו את חייב ליתן לו יצא הבקר שידך וידו שוין בו היא לקט היא שכחה היא פיאה היא הפקר ולא כבר תניית הן כולהון כן היא מתניתא ולא מפירות שהביאו שליש על פירות שלא הביאו שליש ואם תרם תרומתו תרומה על דעתיה דחזקיה במחלוקת על דעתיה דרבי יוחנן דברי הכל:

דף ו,א פרק א הלכה ד משנה חמשה לא יתרומו ואם תרמו תרומתן תרומה האילם והשיכור והערום והסומא ובעל קרי לא יתרומו ואם תרמו תרומתן תרומה. אין תורמין לא במדה ולא במשקל ולא במנין

אבל תורם הוא את המדוד ואת השקול ואת המנוי. אין תורמין בסל ובקופה שהן של מידה אבל תורם הוא בהן חציין או שלישן. לא יתרום בסאה חצייה שחצייה מידה:

דף ו,א פרק א הלכה ד גמרא יש מהן מפני הברכה ויש מהן שאין יכולין לתרום מן המובחר האילם והערום ובעל קרי מפני הברכה הסומא והשוטה והשיכור שאין יכולין לתרום מן המובחר אבא בר רב הונא אמר שתוי אל יתפלל ואם התפלל תפילתו תחנונים שיכור אל יתפלל ואם התפלל תפילתו גידופין איזו שתוי כל ששתה רביעית שיכור ששתה יותר

דף ו,ב פרק א הלכה ד גמרא תמן אמרי כל שאינו יכול לדבר לפני המלך רבי זעירא בעי קומי רבי איסי שיכור מהו שיברך א"ל ואכלת ושבעת וברכת ואפי' מדומדס לא צורכה דלא מהו שיקרא שמע אמר אבא בר אבין חד חסיד שאל לאליהו זכור לטוב ערום מהו שיקרא שמע א"ל ולא יראה בך ערות דבר ערות דיבור תני חזקיה בין לקרות בין לברך תמן תנינן המונה משובח והמודד משובח הימינו והשוקל משובח משלשתן וכא את אמר כן א"ר יהושע בן לוי כאן בתרומה גדולה כאן בתרומת מעשר ותני כן אליעזר בן גימל אומר מנין שאין תורמין לא במידה ולא במשקל ולא במנין ת"ל ונחשב לכם תרומתכם במחשבה את תורם ואין את תורם במידה ובמשקל ובמניין מה תרומה גדולה במחשבה אף תרומת מעשר במחשבה והא תנינן אבל תורם הוא את המדוד ואת השקול ואת המנוי אמר רבי לעזר כיני מתניי מודד אדם את טבלו ומכניסו לתוך ביתו ובלבד שלא יתרום במידה שוקל אדם את טבלו ומכניסו לתוך ביתו ובלבד שלא יתרום במשקל מונה הוא אדם את טבלו ומכניסו לתוך ביתו ובלבד שלא יתרום במניין:

דף ז,א פרק א הלכה ה משנה אין תורמין שמן על זיתים הנכתשין ולא יין על ענבים הנדרכות ואם תרם

תרומתו תרומה ויחזור ויתרום הראשונה מדמעת בפני עצמה וחייבים עליה חומש אבל לא שנייה. ותורמין שמן על זיתים הנכבשים ויין על ענבים לעשותן צימוקין. מי שתרום שמן על זיתים לאכילה וזיתים על זיתים לאכילה ויין על ענבים לאכילה וענבים על ענבים לאכילה ונמלך לדורכן אין צריך לתרום. אין תורמין מדבר שנגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו ולא מדבר שלא נגמרה מלאכתו על דבר שנגמרה מלאכתו ולא מדבר שלא נגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו ואם תרום תרומתו תרומה:

דף ז, א פרק א הלכה ה גמרא תמן תנינן אין תורמין מדבר שנגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו וכא את אמר הכן רבי אילא בשם ר' יוחנן מפני גדר מי חטאת שלא יהו מי חטאת בטליון. מי חמיר גזל השבט או גדר מי חטאת נשמעינא מן הדא זיתין על זיתין והוא עתיד לכותשן ענבים על ענבים והוא עתיד לדורכן תרומה ויחזור ויתרום הרי יש כאן גזל השבט וגדר מי חטאת ותני עלה תרומה ויחזור ויתרום הדא אמרה שגדר מי חטאת חמיר מגזל השבט מה אמר רבי יוסי הכא מה אין ר"מ דמיקל בגזל השבט מחמיר בגדר מי חטאת רבי יוסי דמחמיר בגזל השבט לא כל שכן דו מחמיר בגדר מי חטאת אשכח תני בשם רבי יוסי אין תורמין זיתים על שמן ולא ענבים על יין ואם תרום תרומתו תרומה ואין צריך לתרום שנייה דברי ר"מ רבי יוסי אומר בית שמאי אומרים תורמין ובית הלל אומרים אין תורמין הכל מודים שאם תרום שא"צ לתרום שנייה

דף ז, ב פרק א הלכה ה גמרא הוי רעיון רבי מאיר מיקל בגזל השבט ומחמיר בגדר מי חטאת ר"י מחמיר בגזל השבט ומיקל בגדר מי חטאת. תמן תנינן רבי יוסי אמר ששה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי ב"ה העוף עולה על השולחן עם הגבינה ואינו נאכל כדברי ב"ש וב"ה אומרים לא עולה ולא נאכל תורמין זיתים על שמן וענבים על יין כדברי ב"ש וב"ה אומרים אין

תורמין אמר רבי מנא לית כאן זיתים על שמן אלא שמן על זיתים דהיא דרבי יוסי דר"י אמר תרומה ויחזור ויתרום כשאין הראשונה קיימת אבל אם הראשונה קיימת קורא לה שם ודיו. תני שנייה לא תאכל עד שיוציא עליה תרומה ומעשרו ראשונה מה היא מן מה דתני חזר ועשה זיתים ראשון שמן וענבים יין קורא שם ואין צריך לתרום שנייה

דף ח, א פרק א הלכה ה גמרא הדא אמרה שהוא צריך לקרות שם למעשרותיו: תנינן דבתרה אין תורמין מדבר שנגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו והכא לשעבר הא לכתחילה לא וכא אפילו לכתחילה אין תימר שנייה היא מדבר שנגמרה מלאכתו הא תנינן הפרד והצמוקים והחרובין משיעמיד ערימה. רבי יוסי בן יוסי בשם רבי יצחק בן לעזר אין לך אסור מדבר שנגמרה מלאכתו על דבר שלא נגמרה מלאכתו אלא גורן ויקב בלבד. לפי מה הוא תורם לפי שמנן או לפי אוכלן א"ר יוחנן אייתיתה מדחילפיי רבי אומר לפי אוכלן רבן שמעון בן גמליאל אומר לפי שמנן אבל לא על גרעיניהון הכל מודים בכלוכסין שהן תורמין לפי אוכלן אבל לא על גרעינינן. חנניה בעי ואף לענין שבת כן אשכח תני רבי אומר ברביעית רבי שמעון בן גמליאל אומר כגרוגרות. אמר רבי חנניה בשם רבי הלל ואף אנן נמי תנינן הדא דמסייע להדא דתני רבי הושעיא זיתים על זיתים והוא עתיד לכותשן ענבים על ענבים והוא עתיד לדורכן תרומה ויחזור ויתרום ותנינן מי שתרום שמן על זיתים לאכילה זיתים על זיתים לאכילה יין על ענבים לאכילה וענבים על ענבים לאכילה ונמלך לדורכן אינו צריך לחזור ולתרום מפני שנמלך הא לא נמלך תרומה ויחזור ויתרום: רבי אימי בשם רבי שמעון בן לקיש ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגורן ממה שהוא מצוה את בני לוי לתרום מן הגמור הדא אמרה שאסור ליתן לו שיבלין חייא בר אדא בשם ר"ש בן לקיש מעשר ראשון שהקדימו בשיבלין אסור לוכל ממנו עראי ומה טעם את

דף ח,ב פרק א הלכה ה גמרא קדשי בני ישראל לא תחללו ולא תמותו. מהו שילקו על טבלו דבר תורה רבי אשיאן בשם רבי יונה מתניתא אמרה כן אין לוקין על טבלו דבר תורה דתנינן תמן תרומת מעשר שוה לביכורים בשני דרכים ולתרומה בשני דרכים וניטלת מן הטהור על הטמא ושלא מן המוקף כביכורים ואוסרת מן הגורן ויש לה שיעור כתרומה אית לך מימר אוסרת מן הגורן לא לאחר מירוח הדא אמרה שאין לוקין על טבלו דבר תורה:

מסכת תרומות פרק ב

דף ח,ב פרק ב הלכה א משנה אין תורמין מן הטהור על הטמא ואם תרמו תרומתן תרומה באמת אמרו העיגול של דבילה שנטמא מקצתו תורם מן הטהור שיש בו על הטמא שיש בו וכן אגודה של ירק וכן ערימה היו שני עיגולים שני אגודות שתי ערימות אחת טהורה ואחת טמאה לא יתרום מזה על זה רבי אליעזר אומר תורמין מן הטהור על הטמא. אין תורמין מן הטמא על הטהור ואם תרם שוגג תרומתו תרומה מזיד לא עשה ולא כלום וכן בן לוי שהיה לו מעשר טבל היה מפריש עליו והולך שוגג מה שעשה עשוי מזיד לא עשה ולא כלום ר' יהודה אומר אם היה יודע בו מתחילה אף על פי שהוא שוגג לא עשה ולא כלום. המטביל כלים בשבת בשוגג ישתמש בהן ומזיד לא ישתמש בהן המעשר והמבשל בשבת בשוגג יאכל מזיד לא יאכל הנוטע בשבת שוגג יקיים מזיד יעקור ובשביעית בין שוגג בין מזיד יעקור:

דף ח,ב פרק ב הלכה א גמרא אין תורמין מן הטהור כו'. רבי יוחנן בשם רבי ינאי ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגורן וכמלאה מן היקב מה גורן ויקב אפשר שיהא מקצתו טמא ומקצתו טהור וזה אע"פ שאפשר למידין אפשר משאי אפשר מעתה לא יהא תרומתו תרומה ממנו כתיב כל הדבריי למידין ומלמדין תרומת

מעשר היא מלמדת ואינה למידה תרומת מעשר לימדה על תרומה גדולה שלא תהא ניטלת מן הטהור על הטמא והיא ניטלת מן הטהור על הטמא מניין ר' יוסי בשם חזקיה ר' יונה בשם ר' ינאי ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן עשה שינתנו לאהרן הכהן בכהונתו כהנא אמר מכל חלבו את מקדשו ממנו טול מן המקודש שבו תרומת מעשר לימדה על תרומה גדולה שהיא ניטלת מן המוקף והיא ניטלת שלא מן המוקף מניין שתרומת מעשר ניטלת שלא מן המוקף

דף ט, א פרק ב הלכה א גמרא מכל מעשרותיכם אחד ביהודה ואחד בגליל תרומת מעשר לימדה על תרומה גדולה שלא תהא ניטלת אלא מן הגמור ואף היא ניטלת מן הגמור תרומת מעשר ניטלת מן הטהור על הטהור ומן הטמא על הטמא מן הטהור על הטמא ואינה ניטלת מן הטמא על הטהור רבי נחמיה אומר כשם שאינה ניטלת מן הטמא על הטהור כך אינה ניטלת מן הטמא על הטמא ומודה רבי נחמיה בדמיה עד כדון בשהיה לו מאותו המין לא היה לו מאותו המין נשמעינא מן הדא רבי חנינא ענתונא סלק עם רבי זעירה לחמת גרר זבן ליה קלוסקי בעי מתקנא מיום לחבריה אמר ליה לית אנן צריכין חששין ליחידאי אית לך מימר כשהיה לו מאותו המין. באמת אייר ליעזר כל מקום ששנינו באמת הלכה למשה מסיני. עיגול של דבילה שנטמא מקצתו מכיון שנטמא מקצתו אין כולו טמא במחובר במי פירות היא מתניתא ואין סופו ליחלק ולעשותו שנים תיפתר שקרא לה שם במחובר. וכן אגודה של ירק מתניתין שנטמאת ועודה אגודה אבל נטמאת קלחין ואוגדן לא בדא ואין סופה ליחלק ולעשות שתים תיפתר שקרא לה שם במחובר. אגד שנטמא והתירו ואגדו מהו וליתני עיגול ולא ליתני אגודה ניתני אגודה ולא ליתני ערימה אילו תנינן עיגול ולא תנינן אגודה הוינן אמרין עיגול שכולו גוף אחד תורם אגודה שאין כולה גוף אחת אינו תורם הוי צורכה מיתני אגודה ואילו תנינן אגודה ולא תנינן ערימה הוינן אמרין

אגודה שכולה תפושה אחת תורם ערימה שאין כולה תפושה אחת אינו תורם הוי צורכה מיתני עיגול וצורכה מיתני אגודה וצורכה מיתני ערימה מכיון דתנין היו שני עיגולין ושתי אגודות ושתי ערימות מה צורכה דההיא דמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי ונחשב לכם תרומתכם כדגן וגו'

דף ט, ב פרק ב הלכה א גמרא אמר רבי חייה בר אדא בערימה של קישואין ודלועין היא מתניתא. היו שני עיגולין אחד מקצתו טמא ואחד מקצתו טהור מהו שיתרום מזה על זה ייבא כהדא היו לפניו שני כריים אחד הפריש ממנו מקצת תרומות ומעשרות ואחד הפריש ממנו מקצת תרומות ומעשרות מהו שיתרום מזה על זה תלמידוי דרבי חייא רובה שאלון לרבי חייא רובה ואמר לון הכסיל חובק את ידיו ואוכל את בשרו רבי לעזר בשם רבי חייא רבה אין תורמין ומעשרין מזה על זה. הרי שהביא מינין הרבה בקופה וכרוב מלמעלן וכרוב מלמטן ודבר אחר באמצע אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה הדא דתימא בשאין שם חלל אבל אם יש שם חלל תורמין ומעשרין מזה על זה. כל בית הגיתות אחד כל בית הגרנות אחד תני אמר רבי יודה והוא שתהא תופסת הגורן באמצע עד כדון חיטין אפילו קש ואפילו תבן רבי חגיי בעי קומי רבי יוסי היה טמא באמצע אי"ל והיינו נושו חברייא בעון קומי רבי יוסי היתה מפה באמצע אמר לון והיינו חמשה שקין בגורן דתני חמשה שקין בגורן

דף י, א פרק ב הלכה א גמרא אין תורמין ומעשרין מזה על זה. תני רבי אילעאי אומר משום רבי ליעזר תורמין מן הטהור על הטמא בלח כיצד כבש זיתים בטומאה והוא רוצה לתורמן בטהרה מביא משפך שאין בפיו כביצה וממלא אותו ביצים ונותנו על פי חבית ונמצא תורם מן המוקף למה לי פחות מכביצה אפילו כביצה לא פירורין אינון שלא יטמא זיתים הרבה אמרו לו אין לך כל לח קרוי לח אלא יין ושמן בלבד. היאך עבדה קורה אחת לשני בורות שני קורות לבור אחד ניחא

קורה אחת לשני בורות אלא שני קורות לבור אחד לא מתוך שנטמאו מקצתן נטמאו כולן רבי לא בשם רבי לעזר תיפטר שהיה בלבו לעשותו תפוסה אחת ונמלך לעשותו שתי תפוסות א"ר יוסי ב"ר בון הדא דתימר כשנטמא משישלה ומשיקפה שכבר נראו לתורמן בטהרה אבל אם נטמא עד שלא שילה ועד שלא קיפה לא בדא רבי טבי בשם ר' יאשיה בי רבי ינאי הלכה כרבי ליעזר ר' יצחק בר נחמן בשם רבי הושעיא הלכה כר' ליעזר רבי חונה ר' חנניא אין הלכה כר' ליעזר ר' יוסי ב"ר בון רב יהודא בשם שמואל אין הלכה כרבי ליעזר אתא עובדא קומי ר' אימי ולא הורי אמר תרין כל קביל תרין אינון

דף י, ב פרק ב הלכה א גמרא אמרין ליה והא רבי יצחק בר נחמן הורי אפילו כן לא הורי. תמן תנינן התורם את הבור ואמר הרי זו תרומה על מנת שתעלה בשלום שלום מן השבר שלום מן השפיכה אבל לא מן הטומאה ר"ש אמר אף מן הטומאה אמר רבי יוסי בן חנינא בטומאת טבולי יום היא מתניתא אמר רבי אילא שכן טבולי יום מצויין בין הגיתות אמר רבי יוסי אין לטבול יום מגע אצל טבל תני אמר רבי יודן בד"א בתרומה גדולה שהיא צריכה לתרום מן המוקף אבל בתרומת מעשר אפילו שאר כל הדברים שלום הן היה תורם תרומה ותרומת מעשר כאחת אינה שלום יהודה ברבי אומר לא עלתה על דעתו של זה לעבור על דברי תורה להקדים תרומת מעשר לתרומה גדולה מתיב ר' אבא בר ממל והא תנינן אין תורמין מן הטמא על הטהור הגע עצמך שתרום ואמר לא עלתה על דעתו לעבור על דברי תורה א"ר בא בר

דף יא, א פרק ב הלכה א גמרא ממל אם אמר את כן נמצאת מבריחו מן הקלה ומכניסו לחמורה טבל בעון מיתה טמא שאכל את הטהור בעשה. תני בשם רבי יוסי אם תרום מן הטמא על הטהור בין בשוגג בין במזיד מה שעשה עשוי. ר' פינחס בעא קומי ר' יסא כדון כסבור בהו שהן טהורין היה יודע שהן טמאין וסבור

שמותר לתרום מן הטמא על הטהור אמר ליה יאות רבי סבר כרבי יודא ברם כר' יוסי היא הדא היא הדא. מתניתא בכלים גדולים אבל בכלים קטנים מערים עליהן ומטבילין ותני ר' הושעיא ממלא הוא אדם כלי טמא מן הבור ומערים עליו ומטבילו ותני נפל דליו בתוך הבור נפל כליו לתוך הבור מערים עליהן ומטבילין תרין אמוראין חד אמר בכלים שנטמאו באב הטומאה

דף יא, ב פרק ב הלכה א גמרא וחרנה אמר בכלים שנטמאו בולד הטומא' מתיב מ"ד בולד הטומאה למ"ד באב הטומאה ואפי' בחול טעון הערב שמש א"ל ברוצה להשתמש בהן חולין בטהרה ר' ירמיה ר' זעירא בשם ר' חייא בר אשי אשה פיקחת מדיחה כוס כן קערה כן תמחוי כן נמצאת מרבצת ביתה בשבת רבי שמואל בשם רבי אבהו בשוגג באיסור ובמזיד באיסור א"ר יוסי מתני' אמרה כן המעשר והמבשל בשבת שוגג יאכל מזיד לא יאכל בשוגג באיסור במזיד באיסור. תני המבשל בשבת שוגג יאכל לא יאכל דברי ר"מ ר' יהודה אומר בשוגג יאכל למוצאי שבת במזיד לא יאכל עולמית ר"י הסנדלר אומר בשוגג יאכל למוצאי שבת לאחרים ולא לו

דף יב, א פרק ב הלכה א גמרא במזיד לא יאכל לא לו ולא לאחרים שמואל כר"י הסנדלר רב כד הוה מורי בחבורתיה הורי כר"מ בציבורא כרבי יוחנן הסנדלר א"ר שמעון בר ברסנא כרבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה הורי לון דתני רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה כל דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ועשאו בשבת בין בשוגג בין במזיד אסור בין לו בין לאחרים לא יאכל וכל דבר שאין חייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת ועשאו בשבת בשוגג יאכל למ"ש לאחרים ולא לו במזיד לא לו ולא לאחרים בעון קומי רבי יוחנן את מה את אמר אמר לון אני אין לי אלא משנה המעשר והמבשל בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל שמע רב חסדא ומר הותרו שבתות לא כן אמר רב

הונא בשם רב ותני ר' חייא כן בראשונה היו אומרים השוכח תבשילו על גבי כירתו בשבת בשוגג יאכל במזיד לא יאכל נחשדו שהיו מניחים מזידים ואומרים שכיחים היינו ואסרו להם את השוכח ואת אמר הכא הכין א"ר הילא נחשדו להיות מניחים ולא נחשדו להיות מבשלין קנסו במניח ולא קנסו במבשל חזרו לומר כל תבשיל שהוא מצטמק ויפה לו אסור מצטמק ורע לו מותר איזה תבשיל שהוא מצטמק ויפה לו כרוב ואפונין ובשר טרוף א"ר תנחום בר עילא אף ראשי לפתות וראשי קפלוטות עשו אותן כתבשיל שהוא מצטמק ויפה לו ביצים מה הן רבי יוסי בשם ר' ישמעאל ר' ירמיה ר' חנינא בשם ר' ישמעאל בי ר' יוסי אבא עלה לביתו ומצא שם ביצים ואסר חמין והתיר ר' שמואל בר נתן בשם ר' חמא בר חנינא אני ואבא עלינו לחמת גדר והביאו לפנינו ביצים קטנות כעזרידין וטעמון יפה כפינקריסין תני לא תמלא אשה קדירה עססיות ותורמסין ותתנם לתוך התנור ע"ש עם חשיכה ואם נתנום אסורים למוצאי שבת עד כדי שיעשו ר' אחא אמר במזיד כר"מ ר' יוסי אמר בשוגג כר' יהודא א"ר מנא יאות א"ר יוסי הנוטע בשבת בשוגג יקיים במזיד יעקור בשביעית בין בשוגג בין במזיד יעקור ר' יהודא אמר חילוף הדברים בשביעית בשוגג יקיים במזיד יעקור בשבת בין בשוגג בין במזיד יעקור מפני שהניית שבת עליו וכאן מכיון שאת אמר המתן למוצאי שבת עד כדי שיעשה כמי שלא נהנה מחמת שבת כלום

דף יב, ב פרק ב הלכה א גמרא מה טעם דרבנן נחשדו על השביעית ולא נחשדו על השבתות ד"א מונין לשביעית ואין מונין לשבתות היאך עבידא נטע פחות משלשים יום לפני שביעית ונכנסה לשביעית אין תימר חשד אין כאן חשד אין תימר מונין יש כאן מונין נטע פחות משלשים יום לפני מוצאי שביעית ונכנסה שמינית אין תימר חשד יש כאן חשד ואתיא כמ"ד מפני מונין ברם כמ"ד מפני חשד וקנסו שוגג מפני מזיד :

דף יב, ב פרק ב הלכה ב משנה אין תורמין ממין על שאינו מינו ואם תרם אין תרומתו תרומה כל מין חיטים אחד כל מין תאנים וגרוגרות ודבילה אחד ותורם מזה על זה כל מקום שיש כהן תורם מן היפה וכל מקום שאין כהן תורם מן המתקיים ר"י אומר לעולם הוא תורם מן היפה. ותורמין בצל קטן שלם ולא חצי בצל גדול ר"י אומר לא כי אלא חצי בצל גדול וכן היה רבי יהודה אומר תורמין בצלים מן בני המדינה על הכופרים ולא כופרים על בני המדינה מפני שהוא מאכל פלוטוקוס :

דף יב, ב פרק ב הלכה ב גמרא רבי יוחנן בשם ר' ינאי זה אחד מן ג' מדרשות

דף יג, א פרק ב הלכה ב גמרא שהן מחוורין בתורה כל חלב יצהר וכל חלב תירוש ודגן מה נן קיימין אם ללמד שהן תורמין מן התירוש על הדגן ומן הדגן על התירוש התיבון הרי תירוש ויצהר הרי שני מיני אילן ואין תורמין ומעשרין מזה על זה דו אמר מה תירוש ויצהר שהן מיוחדין שהן ב' מיני אילן אין תורמין ומעשרין מזה על זה ואף אני מרבה שני מינין שבדגן שני מינין שבתבואה שאין תורמין ולא מעשרין מזה על זה כל מין חיטים אחד לכן צריכה אפ"י מן אגדון על שמתית ומן שמתית על אגדון כל מין תאנים וגרוגרות ודבילה אחת ותורמין ומעשרין מזה על זה תני תורמין תאנים על הגרוגרות במניין וגרוגרות על התאנים אבל לא תאנים על הגרוגרות במידה ולא גרוגרות על התאנים במניין רשב"ג אומר סלי תאנים וגרוגרות מין אחד הן ותורמין ומעשרין מזה על זה א"ר ישמעאל בי ר' יוסי אבא היה נוטל עשר גרוגרות מן המוקצה על תשעים תאנים שבכלכלה ר' ירמיה סבר מימר את רואה את הצמק כאלו תפח ונסב סלין כמה דאינון ר' יונה ור' יוסי תרין אמרין דרך התפח לצמוק ואין דרך הצמוק לתפוח ונסב סלין רברבין בתאנייא

דף יג,ב פרק ב הלכה ב גמרא אמר לון ר' אחא כן ר' אילא רבכון הוי בה תמן תנינן כביצה אוכלין שהניחון בחמה ונתמעטו כן כזית מן הנבילה וכעדשה מן השרץ כזית פיגול כזית נותר כזית חלב הרי אילו טהורין דרומאי אמרי והוא שיהא כזית מעיקרו ר' יוחנן ור"ש בן לקיש תריהון אמרין ואע"פ שאין כזית מעיקרו תמן תנינן אמרו לו אף היא היתה חסירה או יתירה מני אמרו לו ר"מ פעמים שהשאור יפה והוא תפוח הא אילו סולת היתה צמוקה ועכשיו שהוא שאור יפה והוא תפוח את רואה את התפוח כילו צמק ונראית חסירה ופעמים שהשאור רע והוא צמק הא אלו סולת היתה תפוחה ועכשיו שהשאור רע והוא צמוק את רואה את הצמק כילו תפח ונראית יתירה על דעתיה דר' ירמיה דרומאי ור' יוחנן ור"ש בן לקיש שלשתן אמרו דבר אחד ביתירה על דעתייהו דר' יונה ור' יוסי שלשתן אמרו דבר אחד בחסירה אילין דבר פטי בשלון אורז אנשין מתקנתה יתיה חברייה סברין מימר ייסב חיי לו לקביל מבשל אמר לון ר' יוסי אף אנא אמר כן למה שדרכו לתפוח:

דף יג,ב פרק ב הלכה ג משנה ותורמין זיתי שמן על זיתי כבש ולא זיתי כבש על זיתי שמן ויין שאינו מבושל על המבושל ולא מן המבושל על שאינו מבושל זה הכלל כל שהוא כלאים בחבירו לא יתרום מזה על זה אפילו מן היפה על הרע וכל שאינו כלאים בחברו תורם מן היפה על הרע אבל לא מן הרע על היפה ואם תרם מן הרע על היפה תרומתו תרומה חוץ מן הזונין על החיטין שאינן אוכל והקישות והמלפפות מין אחד ר"י אומר ב' מינין:

דף יג,ב פרק ב הלכה ג גמרא א"ר יוחנן דרבי יהודה היא דר"י מתיר

דף יד,א פרק ב הלכה ג גמרא מפני שהוא משביחו ואמר רבי יוחנן מחלפא שיטתיה דר' יודה ר' לעזר אומר אינה מוחלפת תמן בכהן וכאן בבעלים ר"א ור"י

חד אמר מפני שממעטו משותיו וחד אמר מפני שממעטו ממידתו ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא מן מה דאמר ר' יוחנן מחלפא שיטתיה דר"י ואמר ר"א אינה מוחלפת תמן בכהן וכאן בבעלים הוי רבי יוחנן דהוא אמר מפני שממעטו משותיו רבי יודא בן רבי אימי בשם ריש לקיש מפני שממעטו משותיו מתניי פליגא על רבי יוחנן ואף משאינו מבושל על המבושל וכל שכן מהמבושל על שאינו מבושל אמר ר' אימי לא תני ר' יוחנן אמר ר' בון בר כהנא בשם רבי ולא תשאו עליו חטא ממה שהוא בנשיאת עון אתה יודע מה שעשה עשוי הא דבר שהוא אוכל מותר מתניי דרבי ישמעאל ברי יוסי דאמר ר' ישמעאל ברי ר' יוסי משום אביו תורמין מן היין על החומץ אבל לא מן החומץ על היין עבר ותרם תרומתו תרומה ר' אומר יין וחומץ שני מינין אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה אמר רבי יהושע בן לוי מסתברא יודה רבי לדבר תורה מה טעמא דרבי שאם אומר את כן שמותר לתרום מן היין על החומץ אף הוא סבר מימר שמותר לתרום חומץ על היין: הקישות והמלפפות מין אחד רבי יודא אמר שני מינין רבי יודא כדעתיה ורבנן כדעתן דתנינן תמן הקישות והמלפפין אינן כלאים זה בזה רבי יהודא אומר
כלאים:

מסכת תרומות פרק ג

דף יד, ב פרק ג הלכה א משנה התורם קישות ונמצא מרה אבטיח ונמצא סרוח תרומה ויחזור ויתרום התורם חבית של יין ונמצאת של חומץ אם ידוע שהיתה של חומץ עד שלא תרמה אינה תרומה ואם משתרמה החמיצה הרי זו תרומה ואם ספק תרומה ויחזור ויתרום הראשונה אינה מדמעת בפני עצמה ואין חייבים עליה חומש וכן השנייה. נפלה אחת מהן לתוך החולין אינה מדמעתן נפלה שנייה למקום אחר אינה

מדמעתן נפלה שתיהן למקום אחד מדמעת כקטנה שבשתיהן :

דף יד, ב פרק ג הלכה א גמרא התורם קישות כו'. ניחא אבטיח ונמצא סרוח אלא קישות ונמצא מרה לא מעיקרא היא מרה אמר ר' יוחנן עשו אותן כספק אוכל רבי יונה בעי ולכל הדברים עשו אותן כספק אוכל מטמא טומאת אוכלין ושורפין אותה בטומאה וחייבין עליה חומש ולוקין עליה חוץ לחומה עירב בה נעשה חמר גמל תמן א"ר יוחנן ככר שנטמא בספק רשות היחיד ומגעו ברשות הרבים טמא והכא טהור שהן שני ספיקות תני בשם ר' יוסי אין לך מר בקישות אלא תוכו כיצד הוא עושה מוסיף על החיצון שלה ותורם ר' בנימין בר לוי בעי דבר שאפשר לך לעמוד עליו חכמים חלוקין עליו אלא על עיקר בדיקתה חלוקין תרם חבית ונמצאת מגולה אבטיח ונמצאת נקור תרומה ויחזור ויתרום רבי יודן בר פזי ר"ש בשם רבי יהושע בן לוי

דף טו, א פרק ג הלכה א גמרא לא אמרו אלא נקור אבל לכתחילה אסור לתרום ר' יעקב דרומי"י בעי קומי רבי יוסי לא מסתברא בשראו אותו נוקר א"ל יודע הוא אם הטיל בו אירס חברי"א בעון קומי ר' יוסי מה בינה לטמא אמר לון טמא בעינו הוא שגרמה טומאה ברם הכא עפר הוא. ר' יעקב בר אחא בשם ר' יוחנן הלכה כדברי רבי ר' חייא בשם רבי יוחנן דרבי היא רבי בא בר כהן בעי קומי רבי יוסי לא כן אמר רבי חייא בשם רבי יוחנן רבי וחביריו הלכה כרבי ואמר רבי יונה ואפי' רבי אצל ר"א בר"ש א"ל בגין דתני לה רבי ישמעאל ב"ר יוסי משום אביו ואמר ר' יוסי בשם ר' יוחנן רבי יוסי וחביריו הלכה כרבי יוסי דלא תסבור למימר און הכא כן לכן צריכה מימר הלכה כרבי רבי זעירא ר' יעקב בר אידי בשם ר' יוחנן ר"מ ור"ש הלכה כר"ש ר"ש ור' יהודא הלכה כר"י אין צ"ל ר"מ ור' יהודא שהלכה כר"י ר' בא ר' יעקב בר אידי בשם ר' יונתן ר' מאיר ור"ש הלכה כר"ש ר"ש ור"י הלכה כר"י ואין צ"ל

ר"מ ורבי יהודא ור"ש הלכה כרבי יהודא ומינה את שמע ר"ש ורבי יהודא הלכה כרבי יהודא: כיצד הוא עושה נותן שתיהן לכהן והכהן נותן לו דמי אחת מהן איזה מהן נותן לו דמי גדולה או דמי קטנה מן מה דתנינן מדמעת כקטנה שבשתיהן הדא אמרה דמי גדולה נותן לו:

דף טו,א פרק ג הלכה ב משנה השותפין שתרמו זה אחר זה רבי עקיבה אומר תרומת שניהם תרומה וחכ"א תרומת הראשון תרומה רבי יוסי אומר אם תרם הראשון כשיעור אין תרומת השני תרומה ואם לא תרם הראשון כשיעור תרומת השני תרומה. במה דברים אמורים בשלא דיבר אבל אם הרשה את בן ביתו או את עבדו או את שפחתו לתרום תרומתו תרומה ביטל אם עד שלא תרם ביטל אין תרומתו תרומה ואם משתתם ביטל תרומתו תרומה. הפועלין אין להם רשות לתרום חוץ מן הדרוכות שהן מטמאין את הגת:

דף טו,ב פרק ג הלכה ב גמרא מה אנן קיימין אם בממחין אף ר"ע מודה אם כשאינן ממחין אף רבנן מודיין אלא כי אנן קיימין בסתם רבי עקיבה אומר סתמן אינן ממחין ורבנן אמרין סתמן ממחין על דעתיה דר"ע סאה של ראשון חציה טבל וחציה תרומה טבולה למעשרות סאה של שני חציה תרומה וחציה טבל טבולה לכל לא צורכה דלא חצי סאה של שני מהו שתפטור חצי סאה של ראשון

דף טז,א פרק ג הלכה ב גמרא נשמעינא מן הדא אריסטון אייתי פירין ושייר גו שקא ותרם אתא עובדא קומי ר"י ואמר חזקה על הכל תרם מה כשיעור תורה או כשיעור חבריו אין תעבדיניה כשיעור תורה לית ר' יוסי כרבנן אין תעבדיניה כשיעור חבריו ר' יוסי כרבנן: ולית הדא פליגא על דריש לקיש דריש לקיש אמר אין אדם מבטל שליחותו בדברים תפתר כגון שאמר ליה לך וקבע בצפון והלך וקבע בדרום. אמר רבי יוחנן הדרוכות מכיון שהילכו בהן שתי וערב

מטמאין את הבור מיד והתני הפועלין שתרמו את הבור
אין תרומתן תרומה ואם היה הבור קטן או שהיו
הבעלים אחרים משכשכין בהן אין תרומתן תרומה
מפני שאחרים משכשכין בהן הא אם אין אחרים
משכשכין בהן אין תרומתן תרומה מהו כדון כאן ביין
כאן בשמן ולא היא יין היא שמן יין טומאתו מצויה
שמן אין טומאתו מצויה. תני מאימתי תורמין את
הענבים משהילכו בהן שתי וערב מאימתי מטמאין
אותן ב"ש אומרים משיוציא את השני וב"ה אומרים
משיוציא את הראשון אמר רבי יוסי הלכה כב"ש
והרבים נהגו כב"ה אמר רבי שמעון נראין דברי ב"ש
בשעת מקדש ודברי ב"ה בזמן הזה וחכ"א לא כדברי
זה ולא כדברי זה אלא מוציא תרומה ותרומת מעשר
ומטמאין את הבור מיד מאימתי תורמין את הזיתים
אית תניי תני

דף טז, ב פרק ג הלכה ב גמרא משיטחנו ואית תניי תני
משיטענו ניחא למאן דאמר משיטענו למאן דאמר
משיטחנו לא כן אמר ר' יוחנן הדרוכות מכיון שהילכו
בהן שתי וערב מטמאין את הבור מיד אלא כאן ביין
וכאן בשמן ולא היא יין היא שמן מה בין יין מה בין
שמן יין טומאתו מצויה שמן אין טומאתו מצויה אמר
רבי חייא בר אדא כאן וכאן הטומאה מצויה אלא
שהטומאה מצויה ביין יותר מבשמן תני רבי יוסי ב"ר
יהודה אומר אם רצה מביא זיתים ונותנן תחת הממל
והולך ובא עליהן אמרו לו לא דומין זיתים לענבים
ענבים דיהות ונותקות את היין זיתים קשין ואינן
נותקין את השמן :

דף טז, ב פרק ג הלכה ג משנה האומר תרומת הכרי
הזה בתוכו ומעשרותיו בתוכו ותרומת מעשר זה בתוכו
ר"ש אומר קרא שם וחכמים אומרים עד שיאמר
בצפוני או בדרומו ר' אלעזר חסמא אומר האומר
תרומת הכרי ממנו עליו קרא שם ר"א בן יעקב אומר
האומר עישור מעשר זה עשוי תרומת מעשר עליו קרא
שם. המקדים תרומה לביכורים מע"ר לתרומה ומעשר

שני לראשון אע"פ שהוא עובר בלא תעשה מה שעשה עשוי שנאמר מלאתך ודמעך לא תאחר ומנין שיקדמו הבכורים לתרומה זה קרוי תרומה וראשית וזה קרוי תרומה וראשית אלא יקדמו הביכורים שהן ביכורים לכל ותרומה לראשון שהוא ראשית ומעשר ראשון לשני שיש בו ראשית :

דף טז, ב פרק ג הלכה ג גמרא ר' יוסי בר בון בשם ר' יוחנן אתיא דר"ש כב"ש כמה דב"ש אמרין קדשו מדומעין כן ר"ש אומר קדשו מדומעין עד כדון באומר בתוכו אומר בו מהו נשמענא מן הדא מע"ש שבחפץ זה מחולל על המעות הללו ולא קרא לו שם ר"ש אומר קרא לו שם וחכמים אומרים לא עשה ולא כלום עד שיאמר בצפוננו או בדרומו הדא אמרה היא תוכו היא בו דברי חכמים רבי זעירא בשם רבי אבדומי דחיפה בשם ר"ש בן לקיש ונחשב לכם תרומתכם והרמותם מה מחשבה במסויים אף התורם במסויים אמר תרומת הכרי הזה וזה בזה א"ר יוחנן מקום שנסתיימה תרומתו של ראשון שם נסתיימה תרומתו של שני רבי יצחק ב"ר

דף יז, א פרק ג הלכה ג גמרא לעזר בעי סאה תרומה שנפלה לתוך הכרי ואמר תרומת הכרי הזה בתוכו מקום שנפלה אותה סאה שם נסתיימה תרומה של הכרי אמר תרומת הכרי הזה בצפוננו מחציו ולצפון מדמע דברי רבי ונסב פלגא וחכמים אומרים עושה אותה כמין כי חד מן ארבעה רבן שמעון בן גמליאל אומר נוטל תרומתו מצפון צפוננו חד מן תומנייא תרומת שני כריים כאחת מהו ר' יוחנן אמר קדשו מדומעין ר"ש בן לקיש אומר לא קדשו מדומעין אמר ר' הושעיא ב"ר שמאי היו לפניו שתי סאין וכרי אחד ואמר אחד מן הסאות הללו עשויה תרומה על הכרי הזה קדשם ואינו יודע איזה הוא היו לפניו בי כריים וסאה אחת ואמר הרי זו תרומה על אחד מן הכריים הללו ניתקן ואינו יודע איזהו : ר' חמא ב"ר עוקבא בשם ר' יוסי ב"ר חנינא מן מה שעובר בלא תעשה אתה

יודע מה שעשה עשוי ר' חמא בר עוקבא בשם ר' יוסי ב"ר חנינא אמר לוקה א"ר זעירא מתיבין קומי רבי יוחנן ושתיק מה עובר לוקה או אינו לוקה אתא רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן אינו לוקה מה מקיים רבי יוחנן מלאתך ודמעך לא תאחר פתר לה בביעור אימת הוא עובר ר' חייא בר בא אמר מתחילה רבי שמואל בר רב יצחק אמר בסוף מה נפיק מביניהן לסירוף הכרי נפק מביניהן על דעתיה דר"ח בר ווא עובר על דעתיה דרבי שמואל בר רב יצחק אינו עובר

דף יז, ב פרק ג הלכה ג גמרא רבי שמואל בר אבא בעי מעשר ראשון שהקדימו בשיבלין עובר או אינו עובר אלא על סדר תניין קומי דרבי אבוהו תרומה אינה מעכבת את הביכורים אמר לון דאבא פנימון היא רבי יוסי בעי היידא דאבא פנימון א"ל רבי מנא שמעית אבא תני ביכורים בימינו ותרומה בשמאלו אית תני תני עובר אית תני אינו עובר מאן דמר עובר רבנן מאן דמר אינו עובר אבא פנימון :

דף יז, ב פרק ג הלכה ד משנה המתכוין לומר תרומה ואמר מעשר מעשר ואמר תרומה עולה ואמר שלמים שלמים ואמר עולה שאיני נכנס לבית זה ואמר לזה שאיני נהנה לזה ואמר לא אמר כלום עד שיהא פיו ולבו שווין :

דף יז, ב פרק ג הלכה ד גמרא תמן תנינן ב"ש אומרים הקדש טעות הקדש ואמר רבי ירמיה בא לומר חולין ואמר עולה קדשה אמר רבי יוסי במתכוין להקדש אנו קיימין אלא שטעה מחמת ד"א והדא מתניתא מה היא על דעתיה דרבי ירמיה במחלוקת ועל דעתיה דרבי יוסי דברי הכל. תני בשפתים ולא בלב יכול שאני מוציא את הגומר בלב ת"ל לבטא ושמואל אמר הגומר בלב אינו חייב עד שיוציא בשפתיו והתני כל נדיב לב זה הגומר בלב אתה אומר זה הגומר בלב או אינו אלא המוציא בשפתיו כשהוא אומר מוצא שפתיך תשמור הרי מוציא

בשפתיו אמור הא מה אני מקיים כל נדיב לב זה הגומר
בלב מה דאמר שמואל לקרבן :

דף יז, ב פרק ג הלכה ה משנה ה הנכרי והכותי תרומתן
תרומה ומעשרותיהן מעשר והקדושיהן הקדש רבי
יהודא אומר אין לנכרי כרם רבעי וחכמים אומרים יש
לו תרומת הנכרי מדמעת וחייבין עליה חומש ור"ש
פוטר :

דף יח, א פרק ג הלכה ה גמרא הוציא להן תרומה
מתוך ביתו נוהגין בה בטבל ובתרומה גדולה דברי רבי
רבן שמעון בן גמליאל אומר הרי זו תרומה ודאי הוציא
להן מעשר ראשון מתוך ביתו נוהגין בו בטבל ובמע"ר
דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר א"צ להפריש
אלא מע"ר בלבד הוציא להן מעשר שני מתוך ביתו
נוהגין בו בטבל ובמע"ש דברי רבי רבן שמעון בן
גמליאל אומר אינו צריך להפריש אלא מע"ש בלבד
א"ר יוסי ב"ר בון רבי חשש שמא הפריש ממין על
שאינו מינו ורבן שמעון בן גמליאל חשש שמא
הקדים : תרומת הנכרי מדמעת וחייבין עליה חומש
ר"ש פוטר : א"ר זעירא אמרה קומי רבי אבוהו בשם
רבי יוחנן מה פליגין בתרומת גורנו אבל גוי שלקח
מפירות ישראל אף ר"ש מודה א"ל ר' אבהו בשם רבי
יוחנן היא המחלוקת וקשיא על דר"ש פוטר טבלו דבר
תורה ואת אמר הכן וכי קדשים אינה תורה ור"ש פוטר
ותנינן תמן קדשי גוים אין חייבים עליהן משום פיגול
ונותר וטמא השוחטן בחוץ פטור ד"ר יוסי ור"ש מחייב
הוון בעי מימר מה פליגין בחומש הא בדימוע לא אשכח
תני היא הדא היא הדא היא הדא :

מסכת תרומות פרק ד

דף יח, א פרק ד הלכה א משנה ה המפריש מקצת תרומה
ומעשרות מוציא ממנו תרומה עליו אבל לא למקום

אחר ר"מ אומר אף מוציא הוא למקום אחר תרומות ומעשרות:

דף יח, א פרק ד הלכה א גמרא המפריש מקצת תרומות ומעשרות. מתני' כשהפריש ודעתו להפריש ר' שמואל

דף יח, ב פרק ד הלכה א גמרא בשם ר' זעירא מתני' בסתם אמר רבי מנא קומי ר' יודן מה מפליג א"ל סתמא בשהפריש ודעתו להפריש מה בין מוציא ממנו עליו למוציא ממנו למקום אחר בשעה שהוא ממונו עליו כל הטבל עלה בידו ובשעה שהוא מוציא ממנו למקום אחר מזה ומזה עלה בידו וקשיא נטל להוציא ממנו עליו כל הטבל עלה בידו ונמלך להוציא ממנו על מקום אחר מזה ומזה עלה בידו נטל להוציא ממנו על מקום אחר מזה ומזה עלה בידו ונמלך להוציא ממנו עליו כל הטבל עלה בידו פיחת כל הטבל עלה בידו הוסיף מזה ומזה עלה בידו אף בטועה כן היה סבור שהוא חייב שתי סאין ואינו חייב אלא אחת ר' אימי בשם ריש לקיש אותה הסאה שהוא מוסיף עושה אותה תרומה על מקום אחר והתנין אבל לא על מקום אחר תיפתר במרבה בתרומה ניחא במרבה בתרומה ובמעשרות לא תני ר"ש בן לקיש מעשרות

דף יט, א פרק ד הלכה א גמרא אלא טעמא דר"ש בן לקיש מכיון דו אמר כל הטבל עלה בידו מה בין מוציא ממנו עליו מה בין מוציא ממנו למקום אחר מיי כדון כשנתקן רובו של כרי לא נתקן רובו של כרי פלוגתא דחזקיה ורבי יוחנן דאמר ריש לקיש בשם חזקיה טבל בטל ברוב ור' יוחנן אמר אין הטבל בטל ברוב מכיון שנתן דעתו להפריש נסתיימה כל חיטה וחיטה במקומה ואית דבעי מימר כהדא דתני רבי אליעזר בן יעקב דתני ראב"י אינו מוציא לא עליו ולא על מקום אחר עד כדון לא נתקן רובה של כרי נתקן רובה של כרי וייבא כהדא היו לפניו ב' כריים א' הפריש ממנו מקצת תרומות ומעשרות וא' הפריש ממנו מקצת תרומות

ומעשרות מהו שיתרום מזה על זה תלמידוי דרבי חייא רובא שאלון לר' חייא רובא אמר לון הכסיל חובק את ידיו ואוכל את בשרו ר' לעזר בשם ר' חייא רבה אין תורמין ולא מעשרין מזה על זה:

דף יט, א פרק ד הלכה ב משנה מי שהיו פירותיו במגורה ונתן סאה לבן לוי וסאה לעני מפריש עוד שמונת סאין ואוכלן דברי ר"מ וחכ"א אינו מפריש אלא לפי חשבון:

דף יט, א פרק ד הלכה ב גמרא ר' לעזר בשם ר' הושעיה עשו אותו כפועל שאינו מאמין לבע"ה

דף יט, ב פרק ד הלכה ב גמרא פשיטא הדא מילתא נשרפו הפירות התרומה בטילה נשרפה התרומה לכשיאכלו הפירות קדשה התרומה למפרע:

דף יט, ב פרק ד הלכה ג משנה שיעור תרומה עין יפה אחד מארבעים בית שמאי אומרים אחד משלשים והבינונית אחד מחמשים והרעה אחד מששים תרם ועלה בידו אחד מששים תרומה ואינו צריך לתרום חזר והוסיף חייב במעשרות עלה בידו מששים וא' תרומה ויחזור ויתרום כמות שהוא למוד במידה במשקל ובמניין ר' יהודא אומר אף לא מן המוקף:

דף יט, ב פרק ד הלכה ג גמרא כתיב ששית האיפה מחומר החיטים וששיתם את האיפה מחומר השעורים יכול תורם חיטים א' משלשים ושעורים אחד מששים ת"ל וכל תרומת שיהיו כל התרומות שוות שמואל אמר תן ששית על ששיתם ונמצא תורם אחד מארבעים בינונית אחד מחמשים א"ר לוי כתיב וממחצית בני ישראל תקח אחד אחוז מן החמשים כל שאתה אוחז ממקום אחר הרי הוא כזה מה זה אחד מן החמשים אף מה שאתה אוחז ממקום אחר הרי הוא כזה והרעה אחד מששים דכתיב וששיתם את האיפה מחומר השעורים

דף כ,א פרק ד הלכה ג גמרא בית שמאי אומרים משלשים וששית האיפה מחומר השעורים בינונית מארבעים מן הדא דשמואל והרעה מששים מן הדא דר' לוי דאמר רבי לוי בר חינא כל המוציא מעשרותיו כתקנן אינו מפסיד כלום מה טעמא ועשירית החומר יהיה האיפה מן החומר יהיה מתכונתו לא צורכה דלא כמה דנן אמרין תרם ועלה בידו אחד מחמשים תרומה ואין צריך לתרום כן ב"ש אומרים תרם ועלה בידו אחד מחמשים תרומה ואין צריך לתרום א"ר חנינא בר איסי לא תני בר קפרא אלא תרם ועלה בידו מחמשים ועד ס' תרומה וא"צ לתרום ר' איסי בשם ר' יוחנן במתכווין לפטור את כריו אבל אם אינו מתכווין לפטור את כריו אפי' אחד על א' כהנא אמר כמות שהוא למוד ר' יוחנן אמר אפי' א' על א' והתנינן כמות שהוא למוד שלא לפחות א"ר לעזר כמות שהוא למוד במדה אם נתכוין להוסיף אפי' במידה ר' יונה אמר ר"ש בן לקיש בעי קומי ר' יוחנן תוספת תרומה מה היא א"ל משום

דף כ,ב פרק ד הלכה ג גמרא יחיד אני שונה אותה מה לחיוב או לפטור אין תימר לחיוב ניחא אין תימר לפטור מה אין רבי יהודא דאית ליה שלא מן המוקף פטור רבנן דלית להון שלא מן המוקף לא כל שכן אתא ר' יוסי ר' איסי בשם ר"ש בן לקיש תוספת תרומה חייבת במעשרות א"ר יוסי המשנה אמרה כן א"ר זעירא לרבי איסי היידא מתניי ולא אגיביה א"ל ודלמא הדא דתנינן תרם ועלה בידו מששים ואחד תרומה ואינו צריך לתרום ולא תני עלה חזר והוסיף חייב במעשרות עד כמה אדם פוטר טבלו דבר תורה רבי יוחנן אמר אחד למאה כתרומת מעשר א"ל ר' יוחנן מן מאן שמעיתה א"ל מפילפול חברייה שמעית הא דרבי ינאי אמר אפילו אחד מאלף אמר רבי מנא לית כאן שיעורא דכתיב ראשית דגנך תירושך ויצהרך ואפי' כל שהוא:

דף כ,ב פרק ד הלכה ד משנה האומר לשלוחו צא ותרום תורם כדעתו של בעל הבית ואם אינו יודע דעתו

של בעל הבית תורם כבינונית אחד מחמשים פחת עשרה או הוסיף עשרה תרומתו תרומה אם נתכווין להוסיף אפי' אחד אין תרומתו תרומה. המרבה בתרומה ר' אליעזר אומר אחד מעשרה כתרומת מעשר יותר מכאן יעשנה תרומת מעשר אבל לא על מקום אחר ר' ישמעאל אומר מחצה חולין ומחצה תרומה רבי טרפון ורבי עקיבה אומרים עד שישייר שם חולין:

דף כ,ב פרק ד הלכה ד גמרא עד כדון כשאמר לו צא ותרום לדעתי היה יודע דעתו של בעל הבית ולא אמר לו צא ותרום לדעתי נשמעיןא מן הדא אם אינו יודע דעתו של בעל הבית מפני שאינו יודע הא אם יודע אע"פ שלא אמר לו כמי שאמר לו. א"ר בון בר כהנא הפוחת אחד מעשרה תרומה

דף כא,א פרק ד הלכה ד גמרא והמוסיף א' מעשרה תרומה אבל לא לחולין שאין הפחת והתוספת שווין היאך עבידא הוי יליף תרים חד מן חמשין כד הוא תרים חד מן ארבעין מפסיד ליה שיתא רובעין כד הוא תרים חד מן שיתין מתגר ליה ארבעה רובעין הכא את מר תרומתו תרומה והכא את מר אין תרומתו תרומה א"ר חנינא בריה דר' הלל כאן במתכוין לפחות כאן במתכוין להוסיף. ר' חגיי בעי קומי ר' יוסי תנינן תמן אמר לו תן להן חתיכה והוא אומר טלו שתים שתים והן נטלו שלש שלש כולן מעלו והכא את אמר הכין א"ל תמן מחתיכה הראשונה נסתיימה שליחותו של בעה"ב ברם הכא על כל חיטה וחיטה נסתיימה שליחותו של בעה"ב מה נפיק מביניהון היו לפניו שני כריים אחד נתקן לדעתו ואחד נתקן שלא לדעתו. ר' ירמיה בשם ר' יעקב בר אחא בשם ר"ש בן לקיש אתיא דר"א

דף כא,ב פרק ד הלכה ד גמרא כב"ש כמה דב"ש אומרים קדשו מדומעין כן ר"א אומר קדשו מדומעין על דעתיה דר' יוחנן ניחא אחד מעשרה שבו קדש לשם תרומה והשאר אחד מעשרה תרומה והשאר טבל טבול למעשרות לפום כן צריך מימר יותר מכאן יעשנה

תרומת מעשר על מקום אחר על דעתיה דחזקיה קשיא
אחד מעשרה שבו קדש לשם תרומה והשאר אי' מעשרה
שבו תרומה והשאר טבל לכול ותנין יותר מכאן
יעשנה תרומת מעשר על מקום אחר ויעשנה תרומת
מעשר על מקום אחר סבר חזקיה כהדא דתני ר' חייא
דתני רבי חייא יותר מכאן יעשנה תרומת מעשר על
מקום אחר מאי טעמא דרבי ישמעאל ראשית דגנך דיו
לראשית שיהא כדגן מניין שלא עשה ולא כלום עד
שישייר מקצת תלמוד לומר מראשית ולא כל ראשית:

דף כא,ב פרק ד הלכה ה משנה בשלשה פרקים
משערין את הכלכלה בביכורות ובסיפות ובאמצע הקיץ
המונה משובח והמודד משובח הימינו והשוקל משובח
משלשתן:

דף כא,ב פרק ד הלכה ה גמרא ממי הוא משובח אמר
רבי חונה משובח מן התורם מן האומד אמר רבי חנינא
בריה דרבי הלל מתניי אמרה כן והשוקל משובח
משלשתן

דף כב,א פרק ד הלכה ה גמרא אמר רבי חנינא תיפתר
בשלשתן ולית את ש"מ כלום:

דף כב,א פרק ד הלכה ו משנה רבי אליעזר אומר
תרומה עולה באחד ומאה ר' יהושע אומר במאה ועוד
ועוד זה אין לו שיעור ר' יוסי בן משולם אומר ועוד קב
למאה סאה שתות למדומע:

דף כב,א פרק ד הלכה ו גמרא מניין שאין עולין אי"ר
יונה כתיב מכל חלבו את מקדשו ממנו דבר שאת מרים
ממנו אם יפול לתוכו מקדשו וכמה הוא אחד ממאה
רבי אליעזר אומר מוסיף סאה ומעלה רבי יהושע אומר
מוסיף כל שהוא ומעלה רבי יוסי בן משולם אומר ועוד
קב למאה סאה שתות למדומע והלכה כדבריו:

דף כב,א פרק ד הלכה ז משנה רבי יהושע אומר
תאנים שחורות מעלות את הלבנות והלבנות מעלות

את השחורות עיגולי דבילה הגדולים מעלין את הקטנים והקטנים מעלין את הגדולים העיגולין מעלין את המלבנים והמלבנים מעלין את העיגולין ור"א אוסר ורבי עקיבה אומר בידוע מה נפלה אין מעלות זו את זו וכשאינו ידוע מה נפלה הן מעלות זו את זו. כיצד חמשים תאנים שחורות וחמשים לבנות נפלה שחורה שחורות אסורות ולבנות מותרות נפלה לבנה לבנות אסורות ושחורות מותרות וכשאינו ידוע מה נפלה מעלות זו את זו ובזו ר"א מחמיר ורבי יהושע מיקל. וכן ר"א מיקל ורבי יהושע מחמיר בדורס ליטרא קציעות על פי הכד ואינו יודע איזה היא ר' אליעזר אומר רואין אותן כאלו הן פרודות והתחתונות מעלות את העליונות ור' יהושע אומר לא תעלה עד שיהא שם מאה כד :

דף כב,א פרק ד הלכה ז גמרא רבי איסי בשם ר' יוחנן טעמא דר"א תאנים שחורות שנפלו לתוך הלבנות אוכל את הלבנות והלבנות מעלות את השחורות אמר רבי לעזר כך היה רבי ליעזר משיב את רבי יהושע והלבנות מעלות את השחורות מילתה אמר בידוע מה נפלה מעלות זו את זו כהנא אמר אין מעלות על דעתיה דכהנא מה בין רבי יהושע לרבי עקיבה בשידע ושכח

דף כב,ב פרק ד הלכה ז גמרא על דעתיה דרבי יהושע מעלה על דעתיה דר' עקיבה אינו מעלה שמעון בר בא בשם ר' יוחנן והוא שנפלה שחורה אחת לתוך שתים לבנות כדי שתבטל ברוב. ר' זעירא בעא קומי רבי מנא לא מסתברא בתוך שלש שאם תאבד אחת מהן יהיו שם שתים א"ל ואוף אנא סבר כן בר פדיה אמר טוחן ומתיר ואף על גב דבר פדיה אמר אין בלילה אלא ליין ושמן בלבד מודה הוא הכא שהן נבללות: מילתהון דרבנן פליגא כהנא שאל לשמואל לא מסתברא בהדין מדומע דתנינן הכא שרובה תרומה א"ל ואנא סבר כן אלא תסלק לארעא דישראל את שאיל לה כד סלק שמע הדא דמר רבי יוסי בשם רבי יוחנן ואפילו סאה שנפלה לתוך תשעים ותשע חולין אמר רבי אבהו כך משיב ר'

שמעון בן לקיש את רבי יוחנן ואותה סאה היא פוטרת את הכל וכי עיגול בעיגולין דבר ברי הוא שתרומה עלתה בידו ואת אמר קל הוא ואף הכא קל הוא ויתביניה שנייא עיגול בעיגולין שכבר בטלו רבי יונה ורבי יוסי תרוויהון בשם ר' זעירא אפילו חיטין בחיטין טוחנן ומתיר

דף כג, א פרק ד הלכה ז גמרא היו לפניו עשרים תאנים ונפלה אחת לתוכן ואבדה אחת מהן ר"ש בן לקיש אומר ספיקן בטל ברוב רבי יוחנן אמר כולן נעשו הוכיח מודי רבי יוחנן שאם תרם מהן על מקום אחר או שריבה ממקום אחר עליהן שספיקן בטל ברוב ר"ש בן לקיש בשם רבי הושעיא היו לפניו מאה וחמשים חביות ונתפתחו מאה מותרות וחמשים אסורות והשאר לכשיתפתחו מותרות אמר ר' זעירא לא אמר אלא לכשיתפתחו הא לכתחילה אסור ר' זעירא בשם ר' פדיה תרומה אוסרת בוודייה במאה וספיקה בחמשים הא ששים לא שבעים לא עד חמשים צריכה רוב מכאן ואילך אינה צריכה רוב אמר רבי חונה כיני מתניי עיגולי דבילה הגדולים מעלין את הקטנים במשקל וקטנים מעלין את הגדולים במיניין. הכא ר"א מחמיר ורבי יהושע מיקל

דף כג, ב פרק ד הלכה ז גמרא אמר רבי יוחנן תניין אינון נמצאת אומר בידוע לא תעלה שאינו בידוע תעלה דברי ר' אליעזר ר' יהושע אומר בין בידוע בין בשאינו ידוע תעלה דברי רבי מאיר רבי יהודא אומר בין בידוע בין בשאינו ידוע לא תעלה דברי ר' אליעזר ר' יהושע אומר בין בידוע בין בשאינו ידוע תעלה ורבי עקיבה אומר בידוע לא תעלה בשאינו ידוע תעלה. ליטרא קציעות שדרסה על פי חבית ואין ידוע היכין דרסה על פי כוורת ואינו ידוע היכין דרסה ר' אליעזר אומר אם יש שם מאה ליטרין תעלה ואם לאו לא תעלה ר' יהושע אומר אם יש שם מאה פומין תעלה ואם לאו הפומין אסורין והשוליים מותרין דברי ר' יהודא ר' מאיר אומר ר' אליעזר אומר אם יש שם מאה פומין תעלה

ואם לאו הפומין אסורין והשוליים מותרין ר' יהושע אומר אפילו יש שם שלש מאות פומין לא תעלה הדא אמרה פומין עשו אותן כדבר שדרכו להימנות הדא מסייעא לרבי יוחנן דו אמר תניין אינון הדא מסייעא למ"ד דברי רבי מאיר כל הדברים מקדשין הדא מסייעא למ"ד תניין אינון הדא אמרה דלעת אפילו אחד ממאה בה אוסר דרסה ואינו יודע היכן דרסה ד"ה תעלה אמר רבי אבין וצריך שיהא בכל אחת שני ליטרין וכל שהוא כדי שתיבטל ברוב:

דף כג, ב פרק ד הלכה ח משנה סאה תרומה שנפלה על פי מגורה וקפאה ר' אליעזר אומר אם יש בקיפוי מאה סאה תעלה באחד ומאה ור' יהושע אומר לא תעלה סאה תרומה שנפלה על פי מגורה יקפיאנה א"כ

דף כד, א פרק ד הלכה ח משנה למה אמרו תרומה עולה באחד ומאה בשאינו יודע אם בלולות הן ואם לאיזו הן נפלו. שתי קופות שתי מגורות שנפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן ואינו יודע לאיזה מהן נפלה מעלות זו את זו ר"ש אומר אפילו הן בשתי עיירות מעלות זו את זו א"ר יוסי מעשה בא לפני ר"ע בחמשים אגודות של ירק שנפלה אחת לתוכן חצייה תרומה ואמרתי לפניו תעלה לא שהתרומה עולה בחמשים ואחד אלא שהיו שם מאה ושני חציים:

דף כד, א פרק ד הלכה ח גמרא מחלפא שיטתיה דר"א תמן הוא אומר התחתונו מעלות את העליונות הכא הוא אמר אם יש בקיפוי הא ארעייתא לא ר' ירמיה רבי חייא בשם ר' יוחנן שמעון בר ווא בשם כהנא דברי ר"א עשו אותו כמרבה מזיד רבי אילא רבי אסי בשם רבי יוחנן דברי ר"א עשו אותו כסאה עולה מתוך מאה על דעתיה דר' אסי מותר לרבות על דעתיה דכהנא אסור לרבות קפה וחזר וקפה על דעתיה דרבי אסי מותר על דעתיה דכהנא אסור על דעתיה דר' אסי אע"פ שלא שייר על דעתיה דכהנא והוא ששייר: שתי קופות בשתי עליות ושתי מגורות בעלייה אחת אבל שתי מגורות

בשתי עליות לא בדא מה בין קופות למגורות קופות
דרכן להתפנות מגורות אין דרכן להתפנות ר' זעירא ר'
חייא בשם ר"ש היו לפניו שתי קופות בזו חמשים סאה
ובזו חמשים סאה ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן
ואינו יודע לאיזה מהן נפלה רצה להעלות מזו מעלה
מזו מעלה מחצה מזו ומחצה מזו מעלה

דף כד, ב פרק ד הלכה ח גמרא וכן שני מקואות בזו
עשרים סאה ובזו עשרים סאה ונפלו שלשת לוגין מים
שאובין לתוך אחת מהן ואינו יודע לאיזה מהן נפלו
רצה להוציא קוויה פסולה מזה מוציא מזה מוציא
מחצה מזה ומחצה מזה מוציא <מעלה> ר' סימון בשם
בר פדיה היו לפניו שתי קופות בזו חמשים סאה ובזו
חמשים סאה ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן וידוע
לאיזה מהן נפלה ואח"כ נפלה בשנייה ואינו יודע לאיזה
מהן נפלה אמר למקום שנפלה הראשונה שם נפלה
השנייה למה שתולין קלקלה במקולקל ריבה על
הידועה ובטלה שוגג מעלה ומתיר והשנייה חזרה
להוכיחה נמצאו שתי סאין עולות מן מאה וחמשים
סאה ושתי קופות בזו חמשים סאה ובזו חמשים סאה
ונפלה סאה תרומה לתוך אחת מהן ואינו יודע לאיזה
מהן נפלה ואח"כ נפלה שנייה וידוע לאיזה מהן נפלה
אין אומר למקום שנפלה שם השנייה שם נפלה
הראשונה ריבה על אחת מהן ובטלה שוגג מעלה ומתיר
והשנייה אסורה עד שירבה לה שוגג אמר מה שלמטן
תרומה מה שלמעלן חולין מה שלמטן חולין מה
שלמעלן תרומה לדעתו הדבר תלוי ואף במקוה כן אמר
מה שלמטן קוויה כשירה מה שלמעלן קוויה פסולה מה
שלמטן קוויה פסולה מה שלמעלן קוויה כשירה לדעתו
הדבר תלוי את אמר קופות מעלות ומגורות אינן
מעלות היאך עבידא שתי מגורות בשתי עליות ונפלה
סאה תרומה לתוך אחת מהן שתיהן אסורות ריבה על
אחת מהן ובטלה שוגג מעלה ומתיר והשנייה לכשירבה
לה שוגג היא מותרת ואינה צריכה עלייה שכבר עלתה
תרומה

דף כה, א פרק ד הלכה ח גמרא תני בלול מעלה ושאינו בלול אינו מעלה והא תנינן אמר רבי יוסי מעשה בא לפני ר"ע בחמשים אגודות של ירק שנפלה אחת לתוכן וחצייה תרומה ואמרתי לפניו תעלה הרי אינו בלול ומעלה הוינן בעיין למימר דבר שהוא מקפיד על תערובתו אינו מעלה ושאינו מקפיד על תערובתו מעלה היאך עבידא קישות טמאה שנפלה לתוך מאה קישואין טהורין הואיל ואינו מקפיד על תערובתו מעלה הוכשר הואיל והוא מקפיד על תערובתן אינו מעלה:

מסכת תרומות פרק ה

דף כה, א פרק ה הלכה א משנה סאה תרומה טמאה שנפלה לפחות ממאה חולין או למעשר ראשון או למע"ש או להקדש בין טהורין בין טמאין ירקבו אם טהורה היתה אותה סאה ימכרו לכהנים בדמי תרומה חוץ מדמי אותה סאה ואם למעשר ראשון נפלה יקרא שם לתרומת מעשר ואם למעשר שני או להקדש נפלה הרי אלו יפדו ואם טמאין היו החולין יאכלו נקודים או קליות או ילושו במי פירות או יתחלקו לעיסיות כדי שלא יהא במקום אחד כביצה. סאה תרומה טמאה שנפלה למאה חולין טהורים רבי ליעזר אומר תירום ותישרף שאני אומר סאה שנפלה היא סאה שעלתה וחכמים אומרים תעלה ותאכל נקודים או קליות או תילוש במי פירות או תתחלק לעיסיות כדי שלא יהא במקום אחד כביצה. סאה תרומה טהורה שנפלה למאה חולין טמאים תעלה ותאכל נקודים או קליות או תלוש במי פירות או תתחלק לעיסיות כדי שלא יהא במקום אחד כביצה:

דף כה, א פרק ה הלכה א גמרא סאה תרומה טמאה כו'. תני רבי חייא טבל מעלה וספיחי שביעית מעלין טבל מעלה קורא שם למעשרותיו וספיחי שביעית מעלין וינתנו לאוכליהון א"ר יוסי מתני'

דף כה, ב פרק ה הלכה א גמרא אמרה כן סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה תעלה מפני שנפלה לפחות ממאה הא מאה תעלה ולא טבל הוא. תמן תנינן מדליקין בפת ושמן של תרומה חזקיה אמר לא שנו אלא פת ושמן הא שאר כל הדברים לא רבי יוחנן אמר לא שניא היא פת היא שמן היא שאר כל הדברים רבי יודן קפודקיא בעי חיטין כפת זיתים כשמן רבי שמואל בר נחמן בשם רבי יוחנן המדליק בפת ושמן של תרומה ישרפו עצמותיו רבי שמואל בר נחמן בעי קומי ר"י מהו להדליק א"ל אדליק ומה דנפל לשבטך נפל לך הכל מודים בשמן שהוא מותר דא"ר בא בר חייא בשם רבי יוחנן לך נתתיו למשחה למשחה לגדולה למשחה לסיכה למשחה להדלקה ניחא טהורין ירקבו טמאין ירקבו ע"ד דחזקיה ניחא ירקבו על דעתיה דרבי יוחנן ידליק סבר רבי יוחנן כהדא דרבי יוסי בן חנינא שמא ימצא בהן עלייה

דף כו, א פרק ה הלכה א גמרא ובדבר שאין דרכו להיבלל אבל בדבר שדרכו להיבלל שמא ימצא בהן תקלה ולא כן סברינן מימר אין להקדש אלא מקומו ושעתו אמר רבי חנינא תיפתר שחרב אותו המקום ולא מצא למוכרו אפילו בדמי עצים הדא אמרה טהורה בטהורין אבל טהורה בטמאין הדא היא דתנינן אם טמאין היו אותן חולין על דעתיה דר' יוסי ניחא דא"ר יוסי בשם חזקיה ורבי יונה בשם רבי ינאי ונתתם ממנו את תרומת ה' לאהרן הכהן עשה שינתן לאהרן בכהונתו על דעתיה דכהנא דו אמר טול מן המקודש שבו ואמור אוף הכא טול מן המקודש שבו אף על גב דכהנא אמר תמן טול מן המקודש שבו מודי ובלבד בדבר שהוא זקוק ליתנו לכהן והדין ניקודים כהדא חציי ביצים.

דף כו, ב פרק ה הלכה א גמרא אמר רבי סימון רבי ליעזר כדעתיה כמה דו אמר תמן כל הפסולין עלו בידו כן הוא אמר הכא כל הטמאים עלו בידו ר' זעירא בעי או נאמר לא אמר ר' ליעזר אלא מפני גדירה ולא מודה

ר"א בסאה שעלתה מתוך טבל שהוא צריך לקרות שם למעשרותיה אין תימר סאה שנפלה היא סאה שעלתה לא יהא צריך לקרות שם למעשרותיה א"ר מנא יאות אמר רבי זעירא דתנינן דבתרה סאה תרומה טהורה שנפלה למאה חולין טמאין לית ר"א פליג אמרין חברייא קומי רבי יוסי יאות אמר רבי סימון די לא כן שורפין את התרומה מפני גדירה אמר לון וכי ששה ספיקות דתנינן לא מפני גדירה הן ואין שורפין והכא מפני גדירה אין שורפין אותן חברייא אמרין בעון קומי רבי יוסי מה נפשך אם תרומה טמאה תשרף אם חולין הן מה בכך שיטמאו א"ל לאו לשום תרומה אכלה כלום תרומה טמאה נאכלת אלא טהורה ושמא טמאה לא אי אתם מודים שאם נולד לה ספק טומאה במקומה שאינו יכול לשורפה מה לי נולד לה ספק טומאה במקום אחר מה לי נולד לה ספק טומאה במקומה אלא אי בעיתון למיקשייה איקשון על הדא דתני רבי הושעיא דתני רבי הושעיא סאה תרומה טהורה שנפלה למאה סאה תרומה טמאה והדין נקודים כהדא חציי סאין.

דף כז, א פרק ה הלכה א גמרא חזקיה אמר אפילו חולין ששם לא יאכלו אלא נקודים מפני חלתן מילתיה אמרה איסור זרות בטל ואיסור טומאה לא בטל מחלפה שיטתיה דחזקיה תמן הוא אמר כמה יהא בעיסה ויהא יכול לעשותה בטהרה חזקיה אמר שתות ד' קבין וד' קבין וכא הוא אמר הכין אמר רבי יוסי תמן כשגיבל ואח"כ הפריש ברם הכא כשהפריש ואחר כך גיבל אמר רבי אבהו כל ימינו היינו טועין בה כמקל הזה של סומא עד שלמדנוה מן חשבון גימטריא קבא כמה עבד עשרין וד' ביעין כמה סאה עבדה תשעין ושית ביעין שתות דידהו שית עשרה אין יגבול שית יש כאן כביצה טמאה ואין יגבול ארבע אין כאן שיור הא כיצד הוא עושה מיגבל חמש ונוטל ארבע מילתיה דחזקיה אמר ובלבד שלא תהא כביצה טמאה נוגעת בגומא

מילתיה דרבי יוחנן אמרה ובלבד שלא תהא כביצה
טמאה נוגעת בעיסה

דף כז, ב פרק ה הלכה א גמרא א"ר יוסי לרבי ירמיה
לא מסתברא מה דאמר חזקיה לשעבר מה דאמר רבי
יוחנן לבא א"ל אף אנא סבר כן ואיזו היא גומא על
דעתיה דר"י א"ר יונה תיפתר שגיבל אחת בשבע עשרה
ואתיא בעיסת מאתים רבי בא בר ממל בעי ולית הדא
פליגא על רבי יוסי בר חנינא דאמר ריב"ח נבילה בטלה
בשחוטה בטל מגעה והסיטה לא בטל לפי שאפשר
לשחוטה שתיעשה נבילה א"ר יוסי תמן אפשר
לשחוטה שתיעשה נבילה ברם הכא אפשר לחולין
להיעשות תרומה א"ר חזקיה רבי סימון קשייתה ורבי
בא בר ממל קיימה. תני סאה תרומה שנפלה לפחות
ממאה הרי אלו מדומעין ואין משלמין לה קרן וחומש
על מקום אחר ולא ממקום אחר עליהן אלא לפי חשבון

דף כח, א פרק ה הלכה א גמרא ובדבר שאין דרכו
להיבלל אבל בדבר שדרכו להיבלל הולכין אחר הרוב
אם רוב תרומה תרומה ואם רוב חולין חולין :

דף כח, א פרק ה הלכה ב משנה סאה תרומה טמאה
שנפלה למאה סאה טהורין ב"ש אוסרין וב"ה מתירין
אמרו בית הלל לבית שמאי הואיל וטהורה אסורה
לזרים וטמאה אסורה לכהנים מה טהורה עולה אף
טמאה תעלה אמרו להן בית שמאי לא אם העלו החולין
הקלין המותרין לזרים את הטהורה תעלה תרומה
החמורה האסורה לזרים את הטמאה לאחר שהודו ר'י
ליעזר אומר תרום ותשרף וחכמים אומרים אבדה
במיעוטה. סאה תרומה שנפלה למאה הגביהה ונפלה
למקום אחר רבי ליעזר אומר מדמעת כתרומה ודאי
וחכמים אומרים אינה מדמעת אלא לפי חשבון. סאה
תרומה שנפלה לפחות ממאה ונדמעו ונפל מן המדומע
למקום אחר רבי ליעזר אומר מדמעת כתרומה ודאי
וחכמים אומרים אין המדומע מדמע אלא לפי חשבון
ואין המחומץ מחמץ אלא לפי חשבון ואין מים שאובין

פוסלין את המקוה אלא לפי חשבון. סאה תרומה שנפלה למאה והגביהה ונפלה אחרת הרי זו מותרת עד שתרבה תרומה לחולין. סאה תרומה שנפלה למאה ולא הספיק להגביהה עד שנפלה אחרת הרי זו אסורה ורי"ש מתיר:

דף כח, א פרק ה הלכה ב גמרא רבי יודן בר פזי ורבי אייבו בר נגרי הוון יתבון אמרין תנינן אחר שהודו מי הודה למי ב"ש לבית הלל או בית הלל לב"ש אמרין נצא לחוץ ונלמד נפקין ושמעון רבי חזקיה רבי אחא בשם ר' יודה בר חנינא לא מצינו שהודו ב"ש לב"ה אלא בדבר זה בלבד ר' יונה בשם ר' אביי שמע לה מן הדא המערה מכלי לכלי ונגע טבול יום בקילוח יעלה באחד ומאה ואם תאמר ב"ה יודו לבית שמאי שלא תעלה מאן תני הכא תעלה לא בית שמאי ולא בית הלל אמר רבי חנינא בריה דרבי הלל נאמר בית הלל שנו אותה קודם שיוודו לבית שמאי אמר רבי יוסי מתני' אמרה כן אחר שהודו ר"א אומר תירום ותשרף ור"א לאו שמותי הוא א"ר חנינא מתניתא אמרה כן אחר שהודו אילו לאילו תעלה בית שמאי מסלקין לון ואינן מודיי לון אמר רבי אבין יש כאן תשובה אחרת כהדא דתני ר' הושעיא ומה טהורה שהיא בעון מיתה אצל הזרים עולה טמאה שהיא בעשה אצל הכהנים לא כל שכן אמר ר' יוחנן סאה תרומה שנפלה למאה חולין כל שהן מבטלין אותן מתני' פליגא על ר' יוחנן אינה מדמעת אלא לפי חשבון

דף כח, ב פרק ה הלכה ב גמרא רבי יוסי בשם ר' יוחנן לא תני בשם רבי יוחנן אלא אינה מדמעת כל עיקר ברם אמר והוא שרבה תרומה על החולין והוא שרבו חולין על חשבון תרומה כדי שתבטל ברוב א"ר לעזר והוא שנפלה למקום מדומע אחר על דעתיה דרבי לעזר חולין שלמעלן חולין שלמטן מצטרפים לעלות

דף כט, א פרק ה הלכה ב גמרא סבר רבי לעזר מימר חולין שלמטן נעשו חרשין. אמר רבי יוסי בן חנינא והוא שנפלה לתוך חמשה מקומות אבל אם נפלו כולן

למקום אחד אף רבי אליעזר מודי רבי יוחנן אמר אפילו נפלו כולן למקום אחד היא המחלוקת חילפיי אמר על דרבי ליעזר חולין שלמטון נעשו חרשין והא ר' לעזר אמר על דרבנן חולין שלמטון נעשו חרשין מה בין רבי ליעזר ורבנן חומר הוא בסאה שעלת מתוך מאה

דף כט, ב פרק ה הלכה ב גמרא או אינו אלא קל אמרי כיי דאמר ר' יוחנן סאה של תרומה שנפלה לתוך מאה חולין כל שהן מבטלין אותן. תני רבת התרומה נעשה כמרבה מזיד והא תנינן היו בו ארבעים סאה נתן סאה ונטל סאה כשר עד היכין רבי איסי בשם רבי מנא בר תנחום רבי אבהו בשם ר' יוחנן עד רובו של מקוה וכא את אמר הכין תמן היה בו רוב ואת מרבה עליו והוא כשר ברם הכא כל סאה וסאה צריכה מאה סאה א"ר יוסי זאת אומרת דבר שהוא בטל דבר תורה מעורר את מינו ליאסור. רבי שמעון אומר ידיעתה

דף ל, א פרק ה הלכה ב גמרא מקדשתה ורבנן אמרין הרמתה מקדשתה. תני סאה תרומה שנפלה למאה אומר לכהן ולא דמי עצים אני חייב לך טול לך דמי עציך והוא אומר לו וכי סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה שמא אינה מדמעת את הכרי ועצים מדמעין את הכרי ולא סופך מיתנינה לכהן חורן והוא נותן לו דמי עצים מאי כדון נותן לו דמי עצים והשאר יחלוקו חד בר נש אפיל שעורין גו חיטין אתא עובדא קומי ר' יודה בר שלום ואמר יתן לו דמי שעורין והשאר יחלוקו:

דף ל, א פרק ה הלכה ג משנה סאה תרומה שנפלה למאה וטחנן ופחתו כשם שפיחתו החולין כך פחתה תרומה ומותר סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה וטחנן והותירו כשם שהותירו החולין כך הותירה התרומה ואסור אם ידוע שחיטין של חולין יפות משל תרומה מותר סאה תרומה שנפלה לפחות ממאה ואחר כך נפלו שם חולין אם שוגג מותר ואם מזיד אסור:

דף ל, ב פרק ה הלכה ג גמרא ולא סוף דבר שפחתה התרומה אלא אפילו פחתו חולין ותרומה בעינה טוחן ומתיר. תני אין טינופת של תרומה מצטרפת עם התרומה לאסור על החולין אבל טינופת של חולין מצטרפת עם החולין להעלות את התרומה ר' ביבי בעי טינופת של תרומה מהו להצטרף עם החולין להעלות את התרומה מן מה דאמר רב הונא קילפי איסור מצטרפין להיתר הדא אמרה טינופת של תרומה מצטרפת עם החולין להעלות את התרומה רב הונא אמר קילפי איסור מעלין את ההיתר סאה תרומה שנפלה למאה אין את מוציא זונין טינופת שבה לפחות ממאה אתה מוציא זונין טינופת שבה וכן לוג יין צלול שנפל למאה לוגין יין עכור אין את מוציא שמרין שבו לוג יין עכור שנפל למאה לוג יין צלול את מוציא שמרין שבו. תני אף טוחן הוא בתחילה ומתיר מתני דרבי יוסי דר"י אומר אף מתכווין וילקוט ויעלה באחד ומאתים א"ר זעירא שכן דרך כהנים להיות טוחנין מדומע בבתיהן מה נפיק מביניהון כלאי הכרם על דעתיה דרבי יוסי טוחן ומתיר על דעתיהון דרבנן אינו טוחן ומתיר. רבי אבהו בשם רבי יוחנן כל האיסורין שריבה עליהן שוגג מותרין מזיד אסורין ולא מתניי היא שוגג מותר מזיד אסור מתניתא בתרומה אתא מימר לך אפילו שאר כל הדברים. רבי אחא בשם רבי יוחנן כשם שמצוה לומר על דבר שהוא נעשה כך מצוה שלא לומר על דבר שאינו נעשה אמר רבי לעזר כשם שאסור לטהר את הטמא כך אסור לטמא את הטהור א"ר אבא בר יעקב בשם רבי יוחנן אם באת הלכה תחת ידך ואי אתה יודע אם לתלות או לשרוף לעולם הוי רץ אחר השריפה יותר מן התלייה שאין לך חביב בתורה יותר מפריס הנשרפיי ושעירים הנשרפין והן בשריפה ר' יוסי בעי דנין דבר שאין מצותו לכן מדבר שמצותו לכן:

מסכת תרומות פרק ו

דף לא, א פרק ו הלכה א משנה האוכל תרומה שוגג משלם קרן וחומש אחד האוכל ואחד השותה ואחד הסך אחד תרומה טהורה ואחד תרומה טמאה משלם חומש וחומש חומשה אינו משלם תרומה אלא חולין מתוקנים והן נעשין תרומה והתשלומין תרומה אם רצה הכהן למחול אינו מוחל. בת ישראל שאכלה תרומה ואח"כ נשאת לכהן אם תרומה שלא זכה בה כהן אכלה משלמת קרן וחומש לעצמה ואם תרומה שזכה בה כהן אכלה משלמת קרן לבעלים וחומש לעצמה מפני שאמרו האוכל תרומה שוגג משלם קרן לבעלים וחומש למי שירצה:

דף לא, א פרק ו הלכה א גמרא האוכל תרומה שוגג כו'. כתיב ואיש כי יאכל קודש בשגגה ויסף חמישיתו שיהא הוא וחומשו חמשה ולא כן א"ר אבהו בשם רבי יוחנן שוגג בחלב מזיד בקרבן מתרין בו ולוקה ומביא קרבן ואמור אף הכא מזיד בתרומה ושוגג בחומש יתרו בו וילקה ויביא חומש א"ר זעירא גזירת הכתוב הוא ואיש כי יאכל קודש בשגגה שתהא כל אכילתו בשגגה כמזיד בספיקו כשוגג בודאו א"ר יוסי הדא אמרה השב לו מידיעתו חייב על שגגתה אמר אני פורש מכזית ואיני פורש מכחצי זית אמר רבי בון בר חייא נעשה כאוכל חצי זית בשוגג וחצי זית במזיד ואין יסבור רבי בון בר חייא כרשב"ל דאמר רשב"ל אכל חצי זית בהעלם אחד פטור והכא אכל שני חצאי זיתים וחסר כל שהוא פטור מודה רשב"ל באיסורי הנאה ומודה רשב"ל ביוה"כ ומודה רשב"ל בעתיד להשלים. רבי אבהו בשם ר' יוחנן המגמע חומץ של תרומה לוקה ר' אבהו בשם ר"י הכוסס חטה של תרומה לוקה. תני הכוסס את החיטה של תרומה משלם את הקרן ואינו משלם את החומש

דף לא, ב פרק ו הלכה א גמרא רבי אומר אני אומר שמשלם קרן וחומש רבי ירמיה בשם רבי אימי מודין חכמים לרבי במגמע חומץ של תרומה אחר טיבלו שהוא משלם קרן וחומש שהחומץ משיב את הנפש. תני אכל תרומה טמאה משלם חולין טהורים

ואם שילם חולין טמאין יצא רבי נתן אומר סומכוס אמר שוגג מה שעשה עשוי מזיד לא עשה ולא כלום. תמן תנינן אין תורמין מן הטמא על הטהור תני בשם רבי יוסי אם תרם מן הטמא על הטהור בין בשוגג בין במזיד מה שעשה עשוי אתיא דיחידאי דהכא כסתמא דתמן ויחידאי דתמן כסתמא דהכא. היאך עבידא רבי זעירא בשם רבי חנינא תשלומי תרומה הרי הן כתרומה לכל דבר אלא שגידוליהן חולין גדולי תרומה הרי הן כחולין לכל דבר אלא שאסורין לזרים אמר רבי יוסי ואנן תנינן תרתיהון תשלומי תרומה הרי הן כתרומה לכל דבר דתנינן אינו משלם תרומה אלא חולין מתוקנין והן נעשין תרומה אלא שגידוליהן חולין דתנינן גדולי תרומה תרומה הא גידולי תשלומי תרומה חולין גידולי תרומה הרי הן כחולין לכל דבר דתנינן וחיבת בלקט ובשכחה ובפיאה ועניי ישראל ועניי כהנים מלקטין אלא שאסורין לזרים דתנינן ועניי ישראל מוכרין את שלהן לכהנים בדמי תרומה והדמין שלהן. תני תשלומי תרומה אין משלמין מהן קרן וחומש ואין משלמין עליהן קרן וחומש ואין חייבין בחלה ואין הידים פוסלות בטבול יום כדרך שפוסלות בחולין ואוף ר"ש ורבי יוסי מודה בה. אם רצה הכהן למחול אינו מוחל כשלא הפריש הפריש ואחר כך אכל תפלוגתא דרבי ורבי לעזר ב"ר שמעון דתני ונתן לכהן את הקודש מתנתו מקדשתו מלאכול בתרומה ואף הפרשתו מקדשתו לחייב עליו חומש דברי ר"א ב"ר שמעון ואף הפרשתו מקדשתו לחייב עליו קרן וחומש מלוכל בתרומה

דף לב, א פרק ו הלכה א גמרא מחל ואחר כך אכל תפלוגתא דרבי יוחנן ור"ש בן לקיש דאיתפלגון גזל תרומה משל אבי אמו כהן רבי יוחנן אמר משלם לשבט וריש לקיש אמר משלם לעצמו אמר רבי יונה כך היה משיב ר"ש בן לקיש לרבי יוחנן על דעתך דתימר משלם לשבט והא תנינן גנב תרומת הקדש ואכלה משלם שני חומשים וקרן וישלם ג' רבי יסא בשם רבי יוחנן התורה

אמרה יצא ידי גזילו אי"ל ר' זעירא לרבי איסי תרתין מילין אמרין בשם רבי יוחנן ולית אתון אמרין מהו אמר רבי יוחנן יצא ידי גזילו ולית אתון אמרין מהו כדון ונתן לכהן את הקודש מכיון שנתנו לו יצא ידי גזילו אתון אמרין בשם רבי יוחנן במקום שחיתתה שם תהא שריפתה ולית אתון אמרין מינהון מהו כדון ר' לעזר בשם רבי הושעיא על פרשה

דף לב, ב פרק ו הלכה א גמרא ישרוף מה את ש"מ רבי ירמיה בשם רבי אימי מקום פרישתה מחיים שם תהא שריפתה. ר"י כרבי ר"ש בן לקיש כר"א ב"ר שמעון א"ר בון בר חייא ואין יסבור ר"ש בן לקיש כרבי ובלבד בדבר שהוא זקוק ליתנו לכהן אבל בדבר שאינו זקוק ליתנו לכהן אוף רבי מודה דהיא מתניי הפריש פדיון פטר חמור ומת ר"א אומר חייבין באחריותו כחמש סלעים של בן וחכ"א אין חייבין באחריותו אלא כפדיון מעשר שני מודי רבי ליעזר בפטרי חמורות שנפלו לו מבית אבי אמו כהן מכיון שהפרישו קדשו. אכל תרומת חבר משלם לחבר תרומת ע"ה משלם לע"ה ולא נמצא מוסר טהרותיו לעם הארץ כיצד הוא עושה נותן שתיהן לכהן חבר ונוטל דמי אחת מהן ונותן לכהן עם הארץ ר' בון בר חייא אמר קומי ר"ש בן לקיש אתיא כמ"ד הפרשתו מקדשתו ברם כמ"ד מתנתו מקדשתו בלא כן אינו צריך זכייה אמר להן במזכה על ידי אחר. לא הספיקה לשלם עד שנתגרשה איתא חמי אילו היה לה כמה מעשרות שמא אינן שלה תמן מעשרות מסויימין ברם הכא תרומה אינה מסוימת מה דמי לה פיטרי חמורות:

דף לב, ב פרק ו הלכה ב משנה המאכיל את פועליו ואת אורחיו תרומה הוא משלם את הקרן והן משלמין את החומש דברי ר' מאיר וחכמים אומרים הן משלמין את הקרן ואת החומש והוא משלם להן דמי סעודתן. הגונב תרומה ולא אכלה משלם תשלומי כפל דמי תרומה אכלה משלם שני קרנים וחומש קרן וחומש מן החולין וקרן דמי תרומה גנב תרומת הקדש

ואכלה משלם שני חומשים וקרן שאין בהקדש תשלומי כפל. אין משלמין מן הלקט ומן השכחה ומן הפיאה ומן ההפקר ולא ממעשר ראשון שנטלה תרומתו ולא ממעשר שני והקדש שנפדו שאין הקדש פודה את הקדש דברי רבי מאיר וחכמים מתירין באלו:

דף לג, א פרק ו הלכה ב גמרא הא רבי מאיר אמר משלמין ורבנן אמרי משלמין מה ביניהון אמר רבי יוחנן עיקר סעודה ביניהון רבי מאיר אמר עיקר סעודה לבעל הבית ורבנן אמרי עיקר סעודה לפועלין רבי שמעון בן לקיש אמר טפילה ביניהון רבי מאיר אמר טפילה לבעל הבית ורבנן אמרי טפילה לפועלין רבי אבהו בשם רבי שמעון בן לקיש הא למה זה דומה למוכר חפץ לחבירו ונמצא שאינו שלו שהוא חייב להעמיד לו מקחו אילו כרבי שמעון בן לקיש איתאמרת ניחא ואין כר' יוחנן אמר עיקר סעודתו ביניהון ואת אמרת הכי כרבי מאיר אית אמרת רבי אבהו בשם ר' יוסי בן חנינא שבח סעודה ביניהון בשפסק עמהון להאכילן דבשני חולין והאכילן דבשני תרומה ולא כבר

דף לג, ב פרק ו הלכה ב גמרא אכלו כמאן דאמר טבליס נפשו של אדם חתה מהן. אמר ר' ינאי לצדדין היא מתניי יש בו כזית ואין בו שוה פרוטה משלם להקדש יש בו שוה פרוטה ואין בו כזית משלם לשבט יש בו כזית ויש בו שוה פרוטה שמעון בר ווא בשם ר' יוחנן משלם להקדש ר' יוחנן אמר משלם לשבט. א"ר זעירא גזירת הכתוב היא ואיש כי יאכל קודש בשגגה למקום שהקרן מהלך שם החומש מהלך כהנא אמר משלם שני חומשין חומש לשבט וחומש להקדש שאין בו בהקדש תשלומי כפל שנאמר ישלם שנים לרעהו ולא להקדש. ר"ש בן לקיש אמר להן על תרתין אחרייתא למה מפני שיש בהן זיקת תרומה ומעשרות ולקט ושכחה אין בהן זיקת תרומה ומעשרות אלא בנשיכת פיאה ובקמת פיאה אנן קיימין

דף לד, א פרק ו הלכה ב גמרא לית הדא פשטה שאילתיה דחילפיי דחילפיי שאל לקט בנשיכה מהו שיקדש רבי יוחנן א"ל והא תנינן לקט אית לך מימר פיאה בלקט רבי יוחנן א"ל על כולהן :

דף לד, א פרק ו הלכה ג משנה רבי אליעזר אומר משלמין ממין על מין שאינו מינו בלבד שישלם מן היפה על הרע ורבי עקיבה אומר אין משלמין אלא ממין על מינו. לפיכך אם אכל קישואין של ערב שביעית ימתין לקישואין של מוצאי שביעית וישלם מהן ממקום שרבי ליעזר מיקל משם ר"ע מחמיר שנאמר ונתן לכהן את הקודש כל שהוא ראוי לעשות קודש ד"ר אליעזר ור"ע אומר ונתן לכהן את הקודש קודש שאכל :

דף לד, א פרק ו הלכה ג גמרא הא כיצד אכל ירק ושילם גרוגרות גרוגרות ושילם תמרים תבוא לו ברכה אכל ביכורים מהו משלם אכל ענבים משלם יין זיתים משלם שמן אכל חלה מהו שישלם מפירות שלא הביאו שליש שכן פירות שלא הביאו שליש חייבין בחלה אכל ביכורים מהו שישלם במחובר לקרקע שכן הביכורים נקנין במחובר לקרקע ר' אבין בשם רבנן דתמן זאת אומרת שאין משלמין מפירות חוצה לארץ אפילו תימא משלמין מתניתין עד שלא התיר רבי להביא ירק מחוצה לארץ לארץ

דף לד, ב פרק ו הלכה ג גמרא לא אמר אלא קישואין דבר שהוא פירות איסור אבל דבר שהוא פירות היתר לא שאם את אמר כן לא נמצא לוקח לו קורדס מדמי שביעית :

מסכת תרומות פרק ז

דף לד, ב פרק ז הלכה א משנה האוכל תרומה מזיד משלם את הקרן ואינו משלם את החומש התשלומין חולין אם רצה הכהן למחול מוחל :

דף לד,ב פרק ז הלכה א גמרא האוכל תרומה מזיד כו'. תמן תנינן אלו הן הלוקין והתנינן אלו נערות הכא את אמר לוקה והכא את אמר משלם אמר רבי יוחנן לצדדין היא מתניתא אם התרו בו לוקה אם לא התרו בו משלם סבר רבי יוחנן מימר במקום מכות ותשלומין משלם ואינו לוקה וילקה וישלם רשעתו רשעה אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו שתי רשעיות וישלם ולא ילקה במחייבי ב' רשעות הכתוב מדבר והפילו השופט והכהו לפניו כדי רשעתו במספר ר"ש בן לקיש אמר אפילו לא התרו בו אינו משלם מאחר שאילו התרו בו היה לוקה מתניי פליגא על ר"ש בן לקיש אלו נערות שיש להן קנס ואילו התרו ביה אינו לוקה סבר ר"ש בן לקיש כר"מ דר"מ אמר לוקה ומשלם ר' אבהו בשם רשב"ל מן המוציא שם רע למד ר"מ וענשו אותו ממון ויסרו אותו מלקות ורבנן אמרין לחידושו יצא המוציא שם רע דבר שהוא יוצא בחידושו אין למידין ממנו לפי שבכל מקום אין אדם מתחייב בדיבורו וכאן אדם מתחייב בדיבורו

דף לה,א פרק ז הלכה א גמרא וכשם שאין למידין ממנו לדבר אחר כך אין למידין ממנו לא לעונשין ולא למכות ולא כן אמר רבי אבהו בשם ר"ש בן לקיש במזיד בחלב בשוגג בקרבן מתרין בו ולוקה ומביא קרבן והכא ילקה וישלם ר' בון בר חייא בשם רבי שמואל בר יצחק שני דברים מסורין לבית דין את תופס אחד מהן יצא דבר שהוא מסור לשמים הכל מודים שאין ממון אצל מיתה דכתיב ומכה נפש בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת מה מכה בהמה לא חלקתה בה בין שוגג בין מזיד לפטור ממון אף מכה אדם לא תחלוק בו בין שוגג בין מזיד לפטור במה פליגין בממון אצל מכות ר"י אמר אין ממון אצל מיתה ויש ממון אצל מכות ור"ש בן לקיש אמר כשם שאין ממון אצל מיתה כך אין ממון אצל מכות רבי אימי בבלייא בשם רבנן דתמן טעמא דרשב"ל רשע רשע נאמר רשע במחוייבי מיתה ונאמר רשע במחוייבי מכות מה רשע שנאמר במחוייבי

מיתה אין ממון אצל מיתה אף רשע שנאמר במחוייבי
מכות אין ממון אצל מכות נתן בר הושעיה אמר כאן
בנערה כאן בבוגרת נערה יש לה קנס ואין לה מכר
בוגרת אין לה לא קנס ולא מכר ואין לה בושת ופגם
רבנן דקיסרין אמרי תיפותר שפיתתה או שמחלה לו
סבר נתן בר הושעיה במקום מכות ותשלומין משלם
ואינו לוקה וילקה וישלם כדי רשעתו רשעה אחת אתה
מחייבו ואי אתה מחייבו שתי רשעיות מן עדים זוממין
מה עדים זוממין משלמין ואינן לוקין אף הכא משלם
ואינו לוקה אמר רבי נתן טעמא דנתן בר הושעיה
והפילו השופט והכהו לפניו את שמכותיו יוצאות בו ידי
רשעו יצא זה שאומר לו עמוד ושלם מתניי פליגא על
ר"ש בן לקיש והתנינן האוכל תרומה שוגג פתר לה
כר"מ דר"מ אמר לוקה ומשלם והא תנינן האוכל

דף לה, ב פרק ז הלכה א גמרא תרומה מזיד על דעתיה
דנתן בר הושעיה דו אמר משלם ואינו לוקה ניחא על
דעתיה דרבי יוחנן דו אמר אם התרו בו לוקה ואם לא
התרו בו משלם פתר לה במזיד בלא התראה על דעתיה
דרשב"ל לא שנייא היא מזיד היא שוגג היא התרו בו
היא לא התרו בו סבר ר"ש בן לקיש כר"מ דאמר ר"מ
לוקה ומשלם א"ר חנינא קומי רבי מנא ואין יסבור
ר"ש בן לקיש כל מתניי דר"מ קרייא דר"מ והא כתיב
ואיש כי יאכל קודש בשגגה וגוי' אלא מיסבר סבר
רשב"ל שהחומש קרבן ואפילו יסבור שהחומש קרבן
קרבן קרבן אמר ר' יודן בר שלום מתניי אמרה שהקרבן
קנס דתנינן אינו משלם תרומה אלא חולין מתוקנים
והן נעשין תרומה אלו ממה שאכל היה משלם יאות
ותני כן אכל תרומה טמאה משלם חולין טהורים ואם
שילם חולין טמאים יצא ולא דמי עצים הוא חייב לו
הדא אמרה שהקרבן קנס וכמה דתימר קרבן קנס
ודכוותה חומש קנס אלא רשב"ל כדעתיה כמה דר"ש
בן לקיש אמר תמן הכל היה בכלל לא תענה ברעך עד
שקר ויצא זה ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו
לחייבו ממון והכא הכל היה בכלל וכל זר לא יאכל

קודש יצא ואיש כי יאכל קודש בשגגה לחייבו ממון והתני מודין חכמים לר"מ בגונב חלבו של חבירו שהוא לוקה ומשלם שכן האוכל חלב לוקה מודים חכמים לר"מ בגונב תרומת חבירו שהוא לוקה ומשלם שכן האוכל תרומתו לוקה והתני מודים חכמים לר"מ בחוסס פרתו של חבירו שהוא לוקה ומשלם ששת קבין לפרה וארבעה קבין לחמור שכן החוסס פרתו לוקה א"ר יוסי שכן במחוייבי מיתות גנב תרומת הקדש ואכלה לוקה ומשלם מ"מ הפסיד ממון א"ר מנא קומי ר' יוסי מעתה הבא על אחותו בוגרת ילקה

דף לו, א פרק ז הלכה א גמרא וישלם שכן הבא על אחות קטנה לוקה חזר רבי מנא ואמר תמן חל עליו מיתה ותשלומין כאחת ברם הכא מחסימה הראשונה נתחייב מלקות ומכאן ואילך לתשלומין התיב ר"ז קומי ר' מנא המצית גדישו של חבירו משיבולת הראשונה נתחייב מיתה מכאן ואילך לתשלומין ולית את אמר הכין אלא על כל שיבולת ושיבולת יש בה התריית מכות והתריית תשלומין ואוף הכא על כל חסימה יש בה התריית מכות והתריית תשלומין א"ר יוסי ב"ר בון תרין אמוראין חד אמר בחוסס בתרומה ובמוקדשים וחרנה אמר בחוסס ע"י שליח שליח לוקה והוא פטור דם יחשב לאיש ההוא ולא לשולחיו במזיד בתרומה בשוגג בחומש במזיד בתרומה ושוגג בנזיר מזיד בתרומה ושוגג ביה"כ אין נפתרינה בשני דברים ניחא אין נפתרינה בדבר אחד מחלוקת ר"י ורשב"ל תמן תנינן אין בין שבת ליה"כ אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בהיכרת הא בתשלומין זה וזה שוין מתניתא דר' נחוניא בן הקנה דתני ר' נחוניא בן הקנה אומר יום הכיפורים כשבת לתשלומין ור"ש בן מנסיא אומר כמחוייבי כריתות כך מחוייבי מיתות ב"ד מה ביניהן ר' אחא בשם ר' אבינא אמר נערה נדה ביניהן א"ר מנא אף אחות אשתו ביניהן על דעתיה דר' נחוניא בן הקנה מה שבת אין לה היתר אחר איסורה ויה"כ

אין לו היתר אחר איסורו וזו הואיל ויש לה היתר אחר
איסורה משלם

דף לו, ב פרק ז הלכה א גמרא ור"ש בן מנסיא אמר
שבת יש בה כרת ויה"כ יש בו כרת וזו הואיל ויש בה
כרת אינו משלם ר' יודה בר פזי בעי לוויין וכריתות מה
אמרין בה אילין תניי א"ר יוסי צריכה לרבנן א"ר יונה
ולמה לא שמע לה מן הדא דתני ר"ש בן יוחי ר' טרפון
אומר נאמר כרת בשבת ונאמר כרת ביה"כ מה כרת
האמורה אצל שבת אין ממון אצל מיתה אף כרת
האמורה ביה"כ אין ממון אצל כרת א"ר מנא קומי ר'
יוסי מה צריכין ליה כרשב"ל ברם כר' יוחנן אם מכות
אצל מיתה יש לו לא כל שכן ממון אצל מכות א"ל ואף
כר"י צריכה ליה איתפלגון השוחט אותו ואת בנו לשום
ע"ז ר"י אמר אם התרו בו לשום אותו ואת בנו לוקה
לשום ע"ז נסקל רשב"ל אומר אפי' התרו בו משום
אותו ואת בנו אינו לוקה מאחר שאלו התרו בו משום
ע"ז היה נסקל הכא שני דברים והכא דבר אחד על
דעתיה דרשב"ל מה בין אילין תניי לאילין רבנן ללוויין
ולא לכריתות א"ר יודן רשב"ל דו אמר כר"מ דו אמר
לוקה ומשלם אמר ר' חנניא המצית גדישו של חברו
בי"ט ביניהן אילין תניי סברין מימר הואיל ואין בהן
כרת משלם ואילין רבנן סברין מימר הואיל ויש בה
מכות אינו משלם מעתה אלו נערות דלא כרבנן א"ר
מתניה בבא על הממזרת ביניהן ואשת אחיו לאו
יבימתו היא תיפתר שמת אחיו והיו לו בנים ואירש
אשה ומת ובא אחיו ואנסה :

דף לו, ב פרק ז הלכה ב משנה בת כהן שנשאת לישראל
ואח"כ אכלה תרומה משלמת את הקרן ואינה משלמת
את החומש ומיתתה בשריפה נישאת לאחד מכל
הפסולין משלמת קרן וחומש ומיתתה בחנק דברי ר'
מאיר וחכ"א זו וזו משלמת את הקרן ואינה משלמת
את החומש ומיתתה בשריפה. המאכיל את בניו
קטנים ואת עבדיו בין גדולים בין קטנים האוכל
תרומת חו"ל והאוכל פחות מכזית תרומה משלם את

הקרן ואין משלם את החומש והתשלומין חולין אם רצה הכהן למחול לו מוחל. זה הכלל כל המשלם קרן וחומש התשלומין תרומה אם רצה הכהן למחול אינו מוחל וכל המשלם את הקרן ואין משלם את החומש התשלומין חולין אם רצה הכהן למחול מוחל:

דף לז, א פרק ז הלכה ב גמרא כך היא מתניתא זינתה מיתתה בשריפה מה טעמא דרבי מאיר כי תחל לזנות בית אביה את שאינה ראויה לחזור לבית אביה יצאת זו שהיא ראויה לחזור לבית אביה נשאת לכשר וזינתה הרי היא ראויה לחזור לבית אביה מאי כדון כי תחל לזנות את שחילולה מחמת הזנות ולא חילולה מחמת נישואין מה טעמא דרבנן ובת איש כהן מ"מ מעתה אפילו חללה מבנה תנא ר' חנינא בר פפא קומי ר' זעירא דר' ישמעאל את אביה היא מחללת את שחילולה מחמת עצמה ולא שחילולה מחמת אביה א"ר חנינה שונה אני על דר' ישמעאל אפילו חללה מבנה. והא תנינן רבי אליעזר מחייב קרן וחומש ור' יהושע פוטר הוון בעיי מימר מה פליגין בחומש אבל בקרן אף ר' יהושע מודה מה פליגין לשעבר אבל לבא אף ר' יהושע מודה. לא הספיק לשלם עד שנשתחרר נותן היו לו נכסים שאין לרבו רשות בהן נותן היאך עבידא ראובן שגזל משמעון והאכילה ללוי יצא ידי גזילה תפלוגתא דר' חייא רבא ור' ינאי דאיתפלגון גזל מעורתו של זה ונתן לזה ר' לעזר בשם ר' חייא רבא מוציאין מן הראשון ואין מוציאין מן השני ר"י בשם רבי ינאי אף מוציאין מן השני ואף רבי

דף לז, ב פרק ז הלכה ב גמרא חייא רובה מודה מכיון שנתנה ללוי יצא בה ידי גזילה:

דף לז, ב פרק ז הלכה ג משנה שתי קופות אחת של תרומה ואחת של חולין שנפלה סאה של תרומה לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזה מהן נפלה הרי אני אומר לתוך של תרומה נפלה. אבל אם אין ידוע איזה היא של תרומה ואיזה היא של חולין אכל את אחת מהן

פטור והשנייה נוהג בהן כתרומה וחייבת בחלה דברי ר"מ ור' יוסי פוטר אכל אחר מן השנייה פטור אכל אחד מן שניהן משלם כקטנה שבשתיהן. נפלה אחת מהן לתוך החולין אינה מדמעתן והשנייה נוהג בה כתרומה וחייבת בחלה דברי ר' מאיר ור' יוסי פוטר נפלה שנייה למקום אחר אינה מדמעתן נפלו שתיהן למקום אחד מדמעת כקטנה שבשתיהן. זרע את אחת מהן פטור והשנייה נוהג בה כתרומה וחייבת בחלה דברי ר' מאיר ור' יוסי פוטר זרע אחר את השנייה פטור זרע אחד את שתיהן בדבר שזרעו כלה מותר ובדבר שאין זרעו כלה אסור:

דף לז, ב פרק ז הלכה ג גמרא אחת טמאה ואחת טהורה אני אומר לתוך טמאה נפלה אחת מדומעת ואחת אינה מדומעת אני אומר למדומעת נפלה אחת יש בה כדי להעלות ואחת אין בה כדי להעלות אני אומר לאותה שאין בה כדי להעלות נפלה. ר"ש בן לקיש משום בר קפרא אמר והוא שיש בשנייה רוב ר"י אמר אע"פ שאין בשנייה רוב מחלפא שיטתיה דר"ש בן לקיש תמן הוא אומר ספיקן בטל ברוב והכא אמר הכין תמן בשם גרמיה והכא בשם בר קפרא מחלפא שיטתיה דרבי יוחנן תמן הוא אומר כולהן נעשו הוכיח והכא הוא אמר הכין שנייא היא הכא שיש לו במה לתלות:

דף לח, א פרק ז הלכה ג גמרא שתי קופות אחת של תרומה טמאה ואחת של חולין טהורין ונפלה סאה תרומה טמאה לתוך אחת מהן ואינו ידוע לאיזה מהן נפלה אני אומר לתוך של תרומה נפלה והחולין יאכלו >בטהרה נפלה סאה תרומה טהורה אני אומר לתוך של תרומה טמאה נפלה והחולין יאכלו נקודים שתי קופות אחת של תרומה טהורה ואחת של חולין טמאין ונפלה סאה תרומה טהורה לתוך אחת מהן ואין ידוע לאיזה מהן נפלה אני אומר לתוך תרומה נפלה והחולין יאכלו < נקודים נפלה סאה תרומה טמאה שתיהן אסורות מה נפשך אי לתוך תרומה נפלה אסור אי לתוך של חולין נפלה אסור למה שספק טמא טמא וספק

מדומע מותר א"ר יוחנן ספק מדומע פטור מן החלה
ספק דימוע הנאכל משום דמע חייב בחלה אמר ר' יוחנן
דרבי יודא היא דתנינן תמן אם נשאלו בבת אחת
טמאין בזה אחר זה טהורין ר' יוסי אומר בין כך ובין
כך טמאין במה אנן קיימין אם בנשאלו שניהן כאחת
טמאין ואם בזה אחר זה טהורין אלא כינן קיימין בבא
לישאל עליו ועל חבירו ר' יודא אומר אומר לו שאול
דילך ואיזיל לך ור' יוסי אמר כמי שנשאלו שניהן
כאחת והכא לא כמי שנשאלו שניהן כאחת: ר' זעירא
בשם ר' חייא בר ווא והוא שזרע את השנייה עד שלא
קצר את הראשונה אם זרע את השניה עד שלא קצר
את הראשונה אין תלוש ומחובר נעשו הוכיח ר' חנינא
תורתיה בשם רבי ינאי בצל של תרומה שעקרו ושתלו
מכיון שרבה עליו החדש מותר

דף לח, ב פרק ז הלכה ג גמרא התיב ר' זעירא והתנינן
את שזרעו כלה מותר ודבר שאין זרעו כלה אסור שזרעו
כלה מותר במרבה עליו החדש ודכוותה דבר שאין זרעו
כלה אסור ואע"פ שרבה עליו החדש ר"ז כדעתיה דאמר
ר' זעירא בשם ר' יונתן בצל של כלאי הכרם שעקרו
ושתלו אפילו הוסיף כמה אסור שאין גידולי איסור
מעלין את האיסור:

מסכת תרומות פרק ח

דף לח, ב פרק ח הלכה א משנה האשה שהיתה אוכלת
בתרומה ובאו ואמרו לה מת בעליך או גירשך וכן העבד
שהיה אוכל בתרומה ובאו ואמרו לו מת רבך או מכרך
לישראל או נתנך במתנה או עשאך בן חורין וכן כהן
שהיה אוכל בתרומה ונודע שהוא בן גרושה או בן
חלוצה ר"א מחייב קרן וחומש ור' יהושע פוטר היה
עומד ומקריב על גבי המזבח ונודע שהוא בן גרושה או
בן חלוצה ר"א אומר כל הקרבנות שהקריב על גבי
המזבח פסולין ור' יהושע מכשיר נודע שהוא בעל מום
עבודתו פסולה. וכולם שהיה תרומה לתוך פיהם ר"א

אומר יבלעו ור"י אומר יפלוטו אמרו לו נטמאת ונטמאת תרומה רבי אליעזר אומר יבלע ורבי יהושע אומר יפלוט טמא היית וטמאה היתה תרומה או נודע שהוא טבל ומעשר ראשון שלא ניטלה תרומתו או מעשר שני והקדש שלא נפדו או שטעמו טעם פשפש לתוך פיו הרי זה יפלוט :

דף לח,ב פרק ח הלכה א גמרא האשה שהיתה אוכלת בתרומה כו'. ניחא מת בעליך גירשך רבנן אמרין כמשנה ראשונה שכן ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה ואביה מקבל את גיטה

דף לט,א פרק ח הלכה א גמרא רבי לעזר אומר ואפילו תימר כמשנה אחרונה

דף לט,ב פרק ח הלכה א גמרא תפתר שאמרה לו הבא גיטי ממקום פלוני והיה דרכו להביא לה בעשרה ימים ומצא סוס רץ והביא לה לחמשה ימים ולא ר' לעזר כרבי ליעזר דתנינן ר' ליעזר אוסר מיד ולא מודי ר' ליעזר שאם אמרה הבא לי גיטי ממקום פלוני שהיא אוכלת בתרומה עד שמגיע הגט לאותו מקום אמר ר' חנניה מכיון שאמרה לו הבא לי גיטי ממקום פלוני כמי שאמרה לו לא יהא גט אלא לעשרה ימים מה שאכלה בהיתר אכלה. ר' חגי שאל לחברייא מניין לאוכל ברשות שהוא פטור מה בין סבר שהוא חולין

דף מ,א פרק ח הלכה א גמרא ונמצא תרומה שהוא חייב מה בין סבר שהוא ישראל ונמצא כהן שהוא פטור אמרין ליה מהוריית ב"ד אמר לון עוד צריכה לי מה בין סבר שהוא חול ונמצא שבת שהוא חייב מה בין סבר שהוא פסח ונמצא שלמים שהוא פטור

דף מ,ב פרק ח הלכה א גמרא אמרין ליה משוחט ברשות אמר לון עוד צריכה לי מה בין סבור שהוא שומן ונמצא חלב שהוא חייב מה בין סבור שהוא אסור ונמצא מותר שהוא פטור לא אגיבו מה אמר לון נמלכין

מינן או הודע אליו חטאתו והביא השב מידיעתו חייב על שגגתו יצא זה שאפילו יודע אינו פורש עאל רבי יוסי לגבון אמר לון למה לא אמריתו ליה או הודע אליו חטאתו והביא אמרין ליה הוא קשיתה והוא קיימה. ר' יוחנן בשם ר' ינאי זה אחד מן ג' מקראות שהן מחוורין בתורה ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם וכי יש כהן עכשיו ואין כהן לאחר זמן ואיזה זה שהיה עומד ומקריב ע"ג המזבח ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה שעבודתו כשירה אמר רב ופועל ידיו תרצה כל שהוא מזרעו של לוי עבודתו כשירה על דעתיה דרב ובלבד כהן מקריב ועל דעתיה דר' יוחנן ואפי' כל כהן על דעתיה דרב ובלבד בקדשי מקדש על דעתיה דר' יוחנן ואפילו בקדשי הגבול על דעתיה דרב ובלבד בשעת מקדש על דעתיה דרבי יוחנן ואפילו בזמן הזה רבי ירמיה בעי ואף לשאר הדברים כן מקבל ואח"כ זורק קומץ ואח"כ מקטיר

דף מא, א פרק ח הלכה א גמרא שורף ואחר כך מזה. ר' יעקב בר זבדי בשם רבי יצחק מן מה דתני עשו אותה כחטאת גזולה שלא נודעה לרבים שהיא מכפרת הדא אמרה שהוא מקבל ואחר כך זורק קומץ ואחר כך מקטיר שורף ואחר כך מזה רבי יעקב בר זבדי בשם ר' יצחק שאל היה עומד ומקריב על גבי המזבח ונודע לו שהוא בן גרושה או בן חלוצה מה את עביד ליה כמי שהוא מת ויחזור הרוצח למקומו או כמי שנגמר דינו בלא כהן גדול ואינו יוצא משם לעולם נישמענה מן הדא מעשה במגורת של דיסקי ביבנה שנפגמה ונמדדה ונמצאת חסירה והיה ר' טרפון מטהר ור' עקיבה מטמא א"ר טרפון המקוה הזה בחזקת טהרה לעולם הוא בטהרתו עד שיודע שחסר א"ר עקיבה הטמא הזה בחזקת טומאה לעולם הוא בטומאתו עד שיודע שטהר א"ר טרפון למה זה דומה לעומד ומקריב ע"ג המזבח ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה שעבודתו כשירה א"ר עקיבה למה זה דומה לעומד על גבי המזבח ונודע שהוא בעל מקום שעבודתו פסולה א"ל ר"ט מה זו

עקיבה אני מדמה ליה לבן גרושה ואת מדמה ליה לבעל מום נראה למי דומה אם לבן גרושה הוא דומה נלמדנו מבן גרושה ואם לבעל מום הוא דומה נלמדנו מבעל מום אמר ליה ר' עקיבה מקוה פסולו בגופו ובעל מום פסולו בגופו ואל יוכיח בן גרושה שפסולו מאחרים מקוה פסולו ביחיד ובעל מום פסולו ביחיד ואל יוכיח בן גרושה שפסולו בב"ד ונימנו עליו וטמא הוא א"ר טרפון לר"ע הפורש ממך כפורש מחייו א"ר יוסי זאת אומרת היה עומד ומקריב ע"ג המזבח ונודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה שעבודתו כשירה עד שיופסל בב"ד הדא אמרה ספק טמא ספק בעל מום עבודתו כשירה דאת מדמי ליה לבן גרושה לבן חלוצה אבל אם מדמי לה לבעל מום עבודתו פסולה ומקוה לאו ספק הוא א"ר חנינא

דף מא,ב פרק ח הלכה א גמרא זאת אומרת פסול משפחה צריך ב"ד. א"ר יוחנן מה פליגין בעבד ואשה אבל בשאר דברים אף ר"א מודי א"ר שמואל בר רב יצחק מתניי אמרה כן או נודע שהוא טבל או מעשר ראשון שלא נטלה ממנו תרומתו או מע"ש והקדש שלא נפדו ולית ר"א פליג מ"ט דר"א מכיון שהתחיל בהיתר תני ר' נתן אומר לא שהיה ר"א אומר משום שהתחיל בו בהיתר אלא שהיה ר"א אומר הלעוס כבלוע אף בשבת כן אף בפסח כן אף ביה"כ כן אף בנזיר כן אף בנבילות כן אף בטרפות כן אף בשקצים כן אף ברמשים כן ר' חייא בשם ר' יוחנן השוחט בהמה ומצא בה שקץ אסור באכילה מה טעמא בהמה בבהמה תאכלו ולא שקץ בבהמה תאכלו א"ר יונה רבי הושעיא בעי מה בינה לבין זיזין שבעדשים ליתושים שבכליסין לתולעים שבתמרים ושבגרוגרות תמן בגופיהן הן ברם הכא אינו בגופו הדין צירא מורייסא עד שלא יצליל שרי מדהוא צליל אסור דם שעל הככר גוררו ואוכלו ואם היה מבין שיניו אוכלו ואינו חושש שקץ שבזיזין ובזביזין ובהגזין ובשקצים וברמשים יכול בזמן שהן בפרי ת"ל טמאים הם בזמן שהן בפני עצמן ולא בזמן

שהן בפרי יכול אפילו יצאו וחזרו ת"ל טמאים הם ואפילו יצאו וחזרו רב חייא בר אשי בשם רב אפילו יצאו על שפת אוכל וחזרו הרי אלו אסורין אבא בר רב הונא בשם רבי יוחנן השוחט בהמה ומצא בה חזיר מותר באכילה ורבי יונה אמר אסור באכילה מה טעמא בהמה בבהמה תאכלו ולא עוף בבהמה תאכלו ולא שקץ בבהמה תאכלו. ולא סוף דבר פשפש אלא כל דבר שנפשו של אדם חתה ממנו:

דף מא, ב פרק ח הלכה ב משנה היה אוכל באשכול ונכנס מן הגינה לחצר רבי אליעזר אומר יגמור ור' יהושע אומר לא יגמור חשיכה לילי שבת ר' ליעזר אומר יגמור ור' יהושע אומר לא יגמור:

דף מא, ב פרק ח הלכה ב גמרא תמן תנינן גפן שהיא נטועה בחצר נוטל את כל האשכול וכן ברימון וכן באבטיח דברי רבי טרפון ר' זעירא ר' חייא בשם רבי יוחנן אומר ר' טרפון כר"א אומר ר' טרפון עושה קציעות האוכל כתחילתו ר' אילא רבי יסא בשם ר' יוחנן אומר ר' טרפון כר"א אומר רבי טרפון עושה אכילה אחת שיש בה שתיים ושלוש אכילות כאכילה אחת מ"ט דר"א משום שהתחיל בו בהיתר

דף מב, א פרק ח הלכה ב גמרא תני ר' נתן אומר לא שאמר ר"א משום שהתחיל בו בהיתר אלא שר"א אומר ימתין עד מוצאי שבת או עד שיצא חוץ לחצר ויגמור:

דף מב, א פרק ח הלכה ג משנה יין של תרומה שנתגלה ישפך ואין צריך לומר של חולין שלשה משקין אסורים משום גילוי המים והיין והחלב ושאר כל המשקין מותרין כמה ישהו ויהיו אסורים כדי שיבא הרחש ממקום קרוב וישתה. שיעור המים המגולין כדי שתאבד בהן המרה ר' יוסי אומר בכלים כל שהן ובקרקעות ארבעים סאה. ניקורי תאינים וענבים וקשואין והדלועין והאבטיחים והמלפפונות אפ"י הם

ככר אחד גדול ואחד קטן אחד תלוש ואחד מחובר כל שיש בו ליחה אסור ונשיכת הנחש אסורה מפני סכנת נפשות המשמרת של יין אסורה משום גילוי ורבי נחמיה מתיר:

דף מב,א פרק ח הלכה ג גמרא רבי יעקב בר אחא ר"ש בר בא בשם ר' חנינא יין שנתגלה ישפך ואפי' של תרומה תבשיל שבישלו במים המגולין אפילו של תרומה ישפך ואין צריך לומר של חולין א"ר יוסי מתני' אמרה כן יין של תרומה שנתגלה ישפך ואין צריך לומר של חולין חברי'א בשם ר' יוחנן יין שנתגלה אסור לשתותו ואם שיהו והחמיץ מאיליו אסור תאינים וענבים שנקרו אסור לשהותן ואם שיהן וצמקו מאיליהן מותרות באתריה דרבי חי'א רובא הוה מנקרא בתאיני'א בגין דלא ייכלון חברי'א והוה רבי חי'א אבוי אכל מינהון ולית אסור לדעתיה הוה עובדא ואפי' כן לא אסיר לא כן תני ראה ציפור ניקרית בתאינה ועכבר מנקרת באבטיח אסור אני אומר מקום הנקר אכלו מנטרא להין הוות. רבי יצחק בר נחמן בשם ר' יהושע בן לוי החד והמר והמתוק אין בו משום גילוי רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי החד והמר והמתוק אין בהן לא משום גילוי ולא משום יין נסך ר' סימון מפרש החד קונדיטון והמר פסתינון והמתוק חמרא מבשלא רבי יהושע בר זידל הוה ליה חמרא מבשלא שנתייחד ברשות גוי שאל לר' ינאי בי ר' ישמעאל א"ל לא כן אמר ר"ש בן לקיש מתוק אין בו לא משום גילוי ולא משום יין נסך ר' ינאי ב"ר ישמעאל איבאש סלקין לגביה ר' זעירא ור' הושעיה ור' בון בר כהנא ור' חנני'א חבריהון דרבנן מבקרתיה חמון לרבי יהושע בר זידל יתיב אמרין הא מרא שמועתא והא מרא עובדא אתון ושאלון ליה אמר לון רבי ינאי בי רבי ישמעאל כן אמר ר"ש בן לקיש מתוק אין בו לא משום גילוי ולא משום יין נסך א"ל ר"ז דדילמא מה אילין דריש לקיש דהכין הכין א"ל לא לעובדא וסמכון עלוי כד נחתון קם ר' אילא עם ר' בון בר כהנא א"ל אילולי

דאתון מרחמין שמועתא ולא מתניתא היא דתני ר' חייא יין מבושל של גוים למה אסור מפני שהיה מתחילתו יין חומץ של גוים מפני מה הוא אסור מפני שהיה תחילתו יין אמר רבי יוסי מתניתא אמרה כן היין והחומץ של גוים שהיה מתחילתו יין ר' אימי הוה ליה אורחין אמר לון אילולי דאיתגלי חמרא מבשלא דידי הוינה משקי לכון מיניה א"ל רב ביבי איתיא ואנא שתיי אמר מאן דבעי ימות ייזול וימות גו בייתיה בר יודני איגלי קונדיטון דידיה אתא שאל לרבנן אמרין ליה אסור ולא כן א"ר יצחק בר נחמן בשם ריב"ל החד והמר והמתוק אין בהן משום גילוי רבנן דקיסרין בשם רבי חייא בר טיטס בההיא דשחיק

דף מב,ב פרק ח הלכה ג גמרא חד לתלתא בעון קומי רבי אבהו יין שנתבשל שנתגלה מהו אמר לון קרינה צריכה לר' יוחנן ואתון שאלון לי לא כל שכן יין מבושל עאל שאל לרבי יצחק א"ל אסור אינהר ר' אבהו דאמר רבי יוחנן אסור רבי יעקב בר אחא ר' אימי בשם רבי אלעזר אם היה נכנס ויוצא מותר בר נטוזה איתגלי ליה גיגיתיה אתא שאל לרבי בא בר ממל א"ל אם היה יוצא ונכנס מותר ר' יעקב בר אחא רבי אימי בשם רבי לעזר אם היה ישן מותר רבי חנניא ורבי יהושע בן לוי חד אמר ישן מותר וחרנא אמר ישן אסור ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא ומסתברא דאמר ר' חנינא ישן מותר דבכל אתר ר"א סמיך לר' חנניא ור' יוסי בן שאול משתעי אהן עובדא חד איתתא הוות רחמנא מצוותא סגיא חד זמן סליק גבה חד מיסכן יהבת קומוי מיכול כי אכל ארגשת בעלה איסלק יהבתיה גו עיליתא יהבת קומי בעלה דייכיל אכל נס ודמך ליה אתיא חיוויא אכל מן מה דהוה קומיה והוה מסתכל ביה מן דאיתער קם בעי מיכול מן מה דהוה קומיה שרי ההוא דעיליתא מילולי ביה הדא אמרה ישן מותר בריר הוה ואין אסור משום יחוד מכיון דלא חשיד על הדא לא חשיד על הדא כי נאפו ודם בידיהם. מעשה בטבח אחד בציפורין שהיה מאכיל ישראל נבילות וטריפות פעם אחת שתה

יין בערב שבת ועלה לגג ונפל ומת והיו כלבים מלקקים בדמו אתון שאלו לר' חנינא מהו מירמיתי מן קמיהון אמר לון כתיב ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו וזה היה גוזל את הכלבים ומאכיל את ישראל אמר לון ארפונון דמדידהון אינון אכלין מעשה בחסיד אחד שהיה מגלגל בגילוי יין פעם אחת לקה בדלקת וראו אותו יושב ודורש ביוה"כ וצלוחית של מים בידו חד ב"נ איגלי לה גרב דחמר אזל בערובא צומא רבא למישפכיניה חמתיה חד א"ל הביה לי נשתייה א"ל לאו מגלי הוא א"ל הביה לי ומרי דצומא ליקום לא איספק משתייה עד דאיתחלחל ר' ירמיה בשם רבי חייא בר בא כל הארסין מעלין חטטין ואירוס דנחש ממית ר' ירמיה שאל לר"ז מריה שמועתא שאל ליה מתנמנס היה ר' זעירא הוה יתיב אייכול והוה דמיך יהב ידיה על תומנתא ואמר לון אדלקין בוצינא אדלקון ואשכחון שפופינא שהוא דומה לשערה כריך עלה אמר ליה רשיעא לא הוינא זהיר בך אמר רבי אמי צריכין למיחוש למה דברייתא חששין אסור דלא למיתן בר נש פריטין גו פומא

דף מג, א פרק ח הלכה ג גמרא ותבשילא תותי ערסא פיתא תחות שיחיא מיצא סכינא גו פוגלא סכינא גו אתרוגא אמר רבי יוסי בי רבי בון כל זיעא דנפקא מבר נש סם המות הוא חוץ מזיעת הפנים כד שאלון לרבי יונתן א"ל ערבא דו נפשך אנא אמר רבי ינאי אין קטא קטא שיחור ואין אובד אובד מרגלי אמר רבי שמעון בן לקיש אילו זבנת גרמך ללודין הוה מזבין להון בדמין יקרין והכא בדמין קלילין. תני מים שנתגלו לא ירביץ בהון בתוך ביתו ולא ישפכם ברשות הרבים ולא ישקה לגוי ולא ישקה מהן בהמת חבירו אבל משקה הוא בהמתו מים שנתגלו לא ישרה בהן את הטיט ולא יכבס בהן את הכלים ולא ידיח בהן קערות כוסות ותמחויין ואין צריך לומר פניו ידיו ורגליו אחרים אמרו לא אסרו אלא מקום סירטא פניו כסירטא הם ראשי אצבעות ידיו ורגליו כסירטא הם מים שנתגלו לא יגבל בהן את

העיסה רבי נחמיה אמר אפייה מותר מפני שאירס נחש כלה באור רבי סימן בשם רבי יהושע בן לוי אמר בשאינה נופלת אבל אם היתה נופלת אסור הכל מודים במים שהוחמו שאסור מה בין פת מה בין חמים כאן האור שולט וכאן אין האור שולט כאן הכלי מפסיק וכאן אין הכלי מפסיק שמואל אמר מה יעשה לי רשע זה אין אני שותה אלא חמין מילתיה אמר צונן שנעשו חמין מותרין אמר רבי חנינא רשע זה דעתו נקייה ואינו שותה חמין שנעשו צונן מילתיה אמרה חמין ונעשו צונן מותרים רבי אבהו בשם רבי יוחנן בין זה בין זה אסור מתניתא מסייע לרבי יוחנן חמין כל זמן שמעלין הבל הרי אלו מותרים אבל מים המגולין אע"פ שמחממן הרי אלו אסורים מי כבשין ומי שלקות ומי תורמסין הרי אלו מותרים מים שהדיח בהן כבשין ושלקות ותורמסין הרי אלו אסורים הדיח בהן ענבים ואובשין לחולה אסור: המשמרת של יין רבי נחמיה אומר אם היתה פקוקה מלמעלה אע"פ שהיא פתוחה מלמטן ר' יהודה אומר אם היתה התחתונה מכוסה אע"פ שהעליון מגולה מותר מפני שאירס נחש עומד כסבכה ועמד מלמעלה א"ר לעזר בשלא טרף אבל אם טרף אסור לגין בתיקו מותר מכוסה ואינו פקוק אסור פקוק ואינו מכוסה אם היה פקוק חוץ מותר תרין אמוראין חד אמר כדי שינטל בפיקקו וחרנא אמר כדי שלא יכנס לתוכו ראש הכרכר אמר רבי בא מאן דעבד טבאות פקיק לה ומכסה לה לגין שהניחו בשידה תיבה ומגדל ושכחו וחזר ומוצאו אסור בדק ואחר כך הניחו מותר חד עובדא אתא קומי רבי בחד דחמתיה מגלי ומכסי אמר מפני רשע זה ניקלקל את הכיסויין א"ר מנא לא מסתברא דלא ההיא עובדא

דף מג, ב פרק ח הלכה ג גמרא דההוא אסור א"ר ירמיה חלב של גוי למה אסור מפני תערובת בהמה טמאה ותנינן עומד הוא גוי וחולב בעדר וישראל עומד על גביו ואינו חושש רבא בשם רב יהודא ר' סימון בשם ר' יהושע בן לוי חלב של גוי למה הוא אסור מפני הגילוי

ויעמיד א"ר שמואל בר רב יצחק מפני האירס העומד בין הנקבים ג' אירסין הן ארס שוקע וארס צף וארס עומד כסבכה מלמעלה ביומוי דרבי ירמיה אתגליין גיגייתא דסדרא רבא שתון קדמיין ולא מייתון אחריין ומייתון אני אומר ארס שוקע היה פעליא היון בחקלא איתגליין קולתא דמיא ואישתון מינה קדמיין ולא מייתון אחריין ומייתון אני אומר ארס שוקע היה ותני כן חבית שנתגלתה וכן אבטיח שניקר ואכלו ושתו ראשונים לא יאכלו וישתו אחרונים אני אומר ארס שוקע הוא יין שנתגלה ושתו ממנו יי בני אדם אסור לוכל ולשתות אחריהן אני אומר ארס שוקע הוא חמשה משקין אין בהן משום גילוי הציר והמורייס והחומץ והשמן והדבש ר"ש אוסר בדבש מודים חכמים לר"ש כשראו אותו נוקר רבי חנינא בר פפא הוות בידיה צלוחית דדבש מיגלייא לא אספיק מישאל עד דמפעפעת בידיה רב ושמואל תרויהון אמרין ניתנה רשות לארץ לבקע מפניו ולא ניתנה רשות לכלי לבקע מפניו רבי חייא רבא ור"ש ברבי הוון יתבין בחד בית אזלין מרמרין אמרין אפשר דהוא מתחמי הכא ואיתחמי אמרין ברוך הוא שבחר בהן בחכמים שאמרו ניתנה רשות לארץ לבקע מפניו ולא ניתנה רשות לכלי לבקע מפניו ר' ינאי הוה מידחל מיניה סגין והוה יהב ערסיה על ארבעה מרושין דמיין חד זמן פשט ידיה ואשכחיה גביה אמר ארימון מיניה שומר פתאים ה' וכמה הוא שיעור נקב ר' יעקב בר אחא בשם ר"ח מחוי בה הכין אמר ראש אצבעי קטנה ר' יעקב בר אחא ר"ש בר ווא בשם ריב"ל עד כדי שלא תכנס ראש אצבע קטנה לתוכה של תינוק בן יומו ואפ"י פחות מיכן הוא עליל אלא דלא ידע דו נפיק לא עליל הדין סלטא אפילו קטן כמה אסור דהוא עליל בהדא ונפק בהדא הדא סלקותא אפילו היא תלויה כמה אסורה דהוא משתלשל: איזה מקום קרוב אמר ר' שמואל מאוזן חבית ולפיה. ולא חמי ליה א"ר חנינא מין קטן הוא ושפיפון שמו והוא דומה לשערה: תני המים בקרקעות ארבעים סאה ר' נחמיה אמר כדי שתהא חבית שיחין

מתמלא מהן היין בין בכלים בין בקרקעות כל שהוא
היין כל זמן שהוא תוסס אין בו משום גילוי כמה תוסס
עד שלשה ימים ומעשה שמצאו נחש

דף מד, א פרק ח הלכה ג גמרא בצד הבור של יין ובא
מעשה לפני ר' יהודה והתיר מעיין כל זמן שהוא מושך
אין בו משום גילוי א"ר ישמעאל בנו של ר' יוחנן בן
ברוקא מעשה שירד ר' יוחנן בן נורי אצל ר' יוחנן בן
ברוקא אבא לבית שריין והראהו גיביה שלא היה בו
אלא שלושת לוגין מים והיו הגשמים מטפטפים ויורדין
ושחה ושתה ואמר כזה אין בו משום גילוי. ועד היכין
ר' מנא בר תנחום בשם רבי חנינא עד כדי שתפוח
הכרית רבי לעזר בי"ר יוסי בשם רב עד כדי שיעשה
כרגלי אווז א"ר יעקב בר אחא מכיון שהותר מה
שבשדה הותר מה שבבית תני ר' הושעיה הגילויין
נוהגין בין בארץ בין בח"ל בין בימות החמה בין בימות
הגשמים: א"ר יודא בן פזי מאן תנא ניקורין ר"ג דר"ג
אומר אף הנחש שהוא מקיא א"ר יונה מה אכפולן מצות
גבי נקורים ולא כן תני ראה צפור נוקרת בתאינה
ועכבר באבטיח הרי זה אסור אני אומר מקום הנקר
אכלו ואמר ר' בא דהוא אמר נחש חוזר ומקיא אמר ר'
יונה מה אכפת לן למצות לגבי ניקורין ולענין טריפה
ואמר ר' בא בשם רבנן דתמן שחטה וחטפו זאבים בני
מיעיה כשירה שחזקת בני מעים כושר וחש לומר שמא
ניקבו חזקת בני מעים כושר והכא את אמרת הכין
חומר הוא בסכנת נפשות וירדו בניקורין כרבן גמליאל
תני ר' ליעזר אומר אוכל אדם תאנים וענבים בלילה
ואינו חושש שנאמר שומר פתאים ה': ר' יונה בשם רב
דג ניקור אסור ר' חזקיה רבי טבי בשם רב דג ניקור חי
אסור ומליח על ידי מליחה מתחלחל מת נוטל מקום
הנקר ר' יעקב בר אחא בשם ר' חייא בר בא אבטיח
שניקר שניתמסמו בני מעיה אסור חד בר נש הוה
טעון מלפפון נקור ואכיל מיניה לעשרה בני נש ומיתון
עברת רירין עלוי ופסקתיה חד בר נש הוה סני קופד
דאימר חד זמן הוה אכיל קופד עבר חד ואמר ליה

דאימר הוא ואיתכלעס ומית חמרייא שרון בפונדקיא אמרין לון הבו לן טלופחין ויהבון אמרין לון הבו לון תינן ויהבון אמרין לון קדמייא הוון טבין מהאילין אמרין לון שזרתיה דחיוי אשכחנן בהון ואיתכלעסון ומיתון כתיב ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים אתו ר' אומר זה הכלב וריב"ל אומר זה הנחש רעייא חלבון חלב ואתא חיוויא ואכל מיניה והוה כלבא מסתכל ביה כד אתון ייכלון מישרי נבח בהון ולא אתבוננון בסופה אכיל ומית חד בר נש עביד תום שחיק גו בייתיה ואתא חיויא דטור ואכיל מיניה והוי חיויא דבית מסתכל ביה אתון בני בייתיה מיכל מיניה מישרי מתרתר עליהון עפר ולא אתבוננון וקלק גרמיה גוויה

דף מד, ב פרק ח הלכה ג גמרא חד בר נש זמין חד רבן ואייתב כלבא גביה א"ל ביזיון אנא חייב לך א"ל ר' טיבו אנא משלם ליה שביין עלון לקרתא עאל חד מינהון בעא מינסב איתתי ואכל ביציו :

דף מד, ב פרק ח הלכה ד משנה חבית של תרומה שנולד בה ספק טומאה ר"א אומר אם היתה מונחת במקום תורפה יניחנה במקום המוצנע ואם היתה מגולה יכסנה ורבי יהושע אומר אם היתה מונחת במקום המוצנע יניחנה במקום תורפה ואם היתה מכוסה יגלנה רבן גמליאל אומר אל יחדש בה דבר. חבית שנשברה בגת העליונה והתחתונה טמאה מודה ר"א ורבי יהושע שאם יכול להציל ממנה רביעית בטהרה יציל ואם לאו ר' אליעזר אומר תרד ותטמא ואל יטמאנה בידיו. וכן חבית של שמן שנשפכה מודה ר' אליעזר ור' יהושע שאם יכול להציל ממנה רביעית בטהרה יציל ואם לאו ר' אליעזר אומר תרד ותבלע ואל יבלענה בידיו. ועל זו ועל זו אמר ר' יהושע לא זו היא תרומה שאני מוזהר עליה מלטמאה אלא מלאכלה ובל טמאה כיצד היה עובר ממקום למקום וככרות של תרומה בידו א"ל נכרי תן לי אחת מהן ואטמאה ואם לאו הרי אני מטמא את כולן ר' אליעזר אומר יטמא את כולן ואל יתן לו אחת מהן ויטמא ר' יהושע אומר

יניח לפניו אחת מהן על הסלע. וכן נשים שאמרו להן גוים ע"א תנו לנו אחת מכם ונטמאה ואם לאו הרי אנו מטמאין כולכם יטמאו את כולן ואל ימסרו להם נפש אחת מישראל:

דף מד, ב פרק ח הלכה ד גמרא אמר רבי יוסי בי"ר בון מדברי שלשתן תלויה אסור לשורפה.

דף מה, א פרק ח הלכה ד גמרא חברי"א בשם רבי לעזר חבית הראשונה כרבי יוסי והשנייה כרבי מאיר. חברי"א אמרי חבית הראשונה כרבי יוסי ולית ר' מאיר מודה בה והשנייה כרבי מאיר ולית ר' יוסי מודה בה אמר לון ר' יוסי חמון מה אתון מרין חבית הראשונה כרבי יוסי הא כרבי מאיר שורפין וכר"ש שורפין וירבו רבי מאיר ורבי שמעון על רבי יוסי וישרופו ועוד מן הדא ואנא חמי רבנן אתא עובדא קומיהון ואמרין איזיל תלי. והא אשכתן דאמר ר"ש שורפין דתנינן מודה ר"א ורבי יהושע ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה וא"ר יוחנן ר"ש שנייה ואין תימרון ליה לר"מ תלויה הא תני תרומה תלויה וטמאה שורפין אותה בערב שבת עם חשיכה דברי ר' מאיר וחכ"א בזמנה. אמר ר"ז קומי ר' מנא תפתר בתלויה שדעתו להישאל עליה א"ל כן א"ר יוסי רבן כל תלויה דאנן אמרין הכא בתלויה שאין דעתו להישאל עליה אבל דעתו להישאל עליה טהורה היא דתני תלויה שאמר טהורה היא טמאה היא הרי זו טמאה אם אמר הריני מניחה על מנת שאשאל עליה טהורה אמר רבי יוסי בי"ר בון תפתר שנולדה לה ספק טומאה עם דמדומי חמה ולית ש"מ כלום.

דף מה, ב פרק ח הלכה ד גמרא ואתון אמרין חבית הראשונה כר"י ולית ר"מ מודה בה והתני במה דברים אמורים בבור שיש בו כדי להעלות אבל בבור שאין בו כדי להעלות אפ"י כל שהוא אסור לטמאות ואין כר"מ הא יש בו כדי להעלות הא אין בו כדי להעלות אפילו כל שהוא אסור לטמאות ועוד מן הדא דתנינן רבי יוסי אומר אינה היא המידה ולית בר נש אמר אינה אלא

דהוא מודה על קדמייתא. מאי כדון תמן התורה חסה על ממונן של ישראל והכא מה אית לך מימר והכא אינו מפסידו ממון שהוא צריך עצים לשורפה זו לעצמה וזו לעצמה להפסד מרובה חשו להפסד מועט לא חשו אמר ר' יוסי ב"ר בון תפתר כמ"ד מדברי רבי עקיבה ומדברי רבי חנינא סגן הכהנים ולית ש"מ כלום: ר' אילא ור"ז תרויהון בשם ר' יוחנן חבית הראשונה כר' יוסי והשנייה בין כר"מ בין כרבי יוסי אמר ר"ז קומי רבי מנא ולית הדא פליגא על ר"מ א"ל נאמר דלא כר"מ ונאמר דלא כרבי יוסי לפי שמצינו ר"מ שורף תלויה בכל מקום אמר רבי מנא אזלית לקיסרין שמעית חזקיה בשם רבי ירמיה ר' מאיר שורף תלויה בכל מקום ואמרית ליה בגין שהיא תלויה דבר תורה א"ל אין אנא פתר לה שנטמאה במדור של גוים מה אית לך דתני מדור של גוים תולין רבי יוסי בי ר' יהודה אומר שורפין רבי חונא בשם ר' ירמיה ר"מ שורף תלויה בשאר ימות השנה דתני תרומה תלויה וטמאה שורפין אותה ערב שבת עם חשיכה דברי ר"מ וחכמים אומרים בזמנה וישרוף בשחרית תיפתר בשנתעצל ולא שרף תדע לך שהוא כן דלא תנינן שחרית ולא בשנתעצל ולא שרף אמר רבי אבא מרי אחוי דרבי יוסי תיפתר שנוולד לה טומאה באותה שעה ולית ש"מ כלום אמר רבי יוחנן ר' יהושע ור"ש שניהן אמרו דבר אחד

דף מו,א פרק ח הלכה ד גמרא א"ר אילא ר"ש דבכורות ור' יהושע דתרומות לא הדין מודה לדין ולא הדין מודה לדין א"ר זעירא מסתברא ר"ש מודה לר' יהושע ור' יהושע לא מודה לר"ש ר' בון בר חייא בעי קומי ר"ז על דעתך דתימר ר"ש יודי לר' יהושע והתנינן מודין ר' ליעזר ור' יהושע ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה וישרוף שתיהן כאחת א"ל תמן טהורה היא דבר תורה תרומה בעיינה היא אתה הוא שגזרת לשורפה בכל מקום ולא נפסלה בהיסח הדעת לא כן א"ר יוחנן היסח הדעת דבר תורה חבית שנייה כר"מ תורה אחיזת דם כר"ש תורה א"ל שהוא משמרה שלא

תגע בטהרות אחרות התיב רבי יצחק בריה דר' חייא ברובה הגע עצמך שהיא נתונה על גבי גחלים אי"ל לכשיתננה. אי"ר מנא לרבי שימי אתון אמרין יודי ר"א לרבי יהושע ואפילו ר' יהושע לית היא ר' יהושע אמר ליה תניין אינון תמן ר"מ בשם ר' יהושע ברם הכא ר"ש בשם ר' יהושע. תמן תנינן בכור שאחזו דם אפילו מת אין מקיזין לו את הדם דברי ר' יהודה וחכמים אומרים יקיז ואע"פ שעשה בו מום ואם עשה בו מום הרי זה לא ישחוט עליו ר"ש אומר יקיז ואע"פ שעשה בו מום ר' אבהו בשם ר"א אתיא דרבי יהודה כחכמים כר"ג ודרבנן כרבי אליעזר ודר"ש כר' יהושע ותני ר"ש יקיז ואע"פ שהוא מתכווין לעשות בו מום ואתייה כרבי יהושע אחריייה רבי אבהו בשם ר"ש בן לקיש טעמא דר' יהודה לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים לא התרתי לך דמו אלא לשופכם מתיב ר' אבא מרי אחוי דרבי יוסי והא בפסולי המוקדשים כתיב לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים אמר

דף מו, ב פרק ח הלכה ד גמרא רבי חייא בר אבא להכשר את אמרת מה מים מכשירים אף דם מכשיר ר' אבהו בשם רבי יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו תמים יהיה לרצון כל מום לא יהיה בו ר"ש דרש בשעה שהוא לרצון אין את רשאי ליתן בו מום בשעה שאינו לרצון את רשאי ליתן בו מום וחכמים אומרים אפילו כולו מומין אין את רשאי ליתן בו מום. רבי חמא בר עוקבא בשם רבי יוסי בר חנינא כלי שתוכו טהור ואחוריו טמאים אין מטמאין בו דבר ממועט כדי להציל בו דבר מרובה והתנינן תרד ותטמא ואל יטמאנה בידיה אמר רבי שמואל בר ברכיה תיפתר בשני כלים אחד תוכו טהור ואחוריו טמאים ואחד תוכו טמא ואחוריו טהורים והרי מתניי בכלי אחד טמא אמר רבי מנא תפתר בבור טהור מה דמתניי בבור טמא והתנינן תרד ותבלע ואל יבלענה בידיה תיפתר שנתגלגלה לבית פרס. על דעתיה דחברייא חבית הראשונה וחבית השנייה על דעתיה דרבי יוסי חבית של יין וחבית של

שמן. לא מסתברא אם היתה כבר טמאה לא מסתברא
אם היתה שפחה אחת.

דף מז, א פרק ח הלכה ד גמרא תני סיעות בני אדם
שהיו מהלכין בדרך פגעו להן גוים ואמרו תנו לנו אחד
מכם ונהרוג אותו ואם לאו הרי אנו הורגים את כולכם
אפי' כולן נהרגים לא ימסרו נפש אחת מישראל ייחדו
להן אחד כגון שבע בן בכרי ימסרו אותו ואל ייהרגו
א"ר שמעון בן לקיש והוא שיהא חייב מיתה כשבע בן
בכרי ורבי יוחנן אמר אע"פ שאינו חייב מיתה כשבע בן
בכרי עולא בר קושב תבעתיה מלכותא ערק ואזיל ליה
ללוד גבי ריב"ל אתון ואקפון מדינתא אמרו להן אין
לית אתון יהבון ליה לן אנן מחרבין מדינתא סלק גביה
ריב"ל ופייסיה ויהביה לון והוה אליהו זכור לטוב יליף
מתגלי עלוי ולא אתגלי וצם כמה צומין ואיתגלי עלוי
אמר ליה ולמסורות אני נגלה א"ל ולא משנה עשיתי
א"ל וזו משנת החסידים רבי אימי איתצד בסיפסיפה
אמר ר' יונתן יכרך המת בסדינו אמר ר' שמעון בן לקיש
עד דאנא קטיל אנא מתקטיל אנא איזיל ומשיזיב ליה
בחיילא אזל ופייסון ויהבוניה ליה אמר לון ואתון גבי
סבון והוא מצלי עליכון אתון גבי ר' יוחנן אמר לון מה
דהוה בלבכון איעבד ליה יתעבוד לון ימטא להווא עמא
לא מטון אפיפסירוס עד דאזלון כולהון זעיר בר חנינא
איתצד בספסיפה סלק רבי אמי ורבי שמואל מפייסה
עלוי אמרה להון זנביה מלכותא יליף הוא ברייכון עבד
לכון ניסין מעשוקין ביה עלל חד סרקיא טעין חד ספסר
אמר להון בהדא ספסירא קטיל בר נצר לאחוי
ואישתיזיב זעיר בר חנינא ר' יוחנן אמר איקפח בעלי
קנייה סליק לבית וועדא והוה ר"ש בן לקיש שאיל ליה
והוא לא מגיב שאיל ליה והוא לא מגיב א"ל מהו הכין
א"ל כל האיברים תלוין בלב והלב תלוי בכיס א"ל ומהו
כן א"ל ומהו את כן א"ל איקפחת בעלי קנייה א"ל חמי
לי זויתה נפיק מחוי ליה חמיתון מן רחוק ושרי מצלצל
אמרין אין ר"י הוא יסב פלגא אמר לון חייכון כולה
אנא נסיב ונסיב כולה דיקלוט חזירא מחוניה טלייא

דר' יהודא נשיאה איתעבד מלך נחת לפמייס שלח כתבין בתר רבנן תיהוון גבי במפקי שובתא מיד א"ל לשלוחיה לא תתן להון כתבין אלא בערובתא עם מטמעיי שמשא ואתא שליחא גבהון בערובתא עם מטמעיי שמשא והוה ר' יודן נשיאה ור' שמואל בר נחמן נחתין למיסחי בדימוסין דטבריא אתא אנטיגריס גבהון ובעי ר' יודן נשייא למינזף ביה א"ל ר' שמואל בר נחמן ארפי ליה לנסיון הוא מתחמי אמר לון מה רבנן עבדין תנון ליה עובדא אמר לון סחון דברייכון עביד ניסין במפקי שובתא טעין יתהון ואעיל יתהון. א"ל הא רבנן לבר אמר לא יחמון אפיי עד דאינון סחיין הוה ההיא בי בני אזייה שבעה יומין ושבעה לילון נפק ואנצח קדמיהון ועללון וקמוון ליה קדמיהון אמר לון בגין דברייכון עביד לכון ניסין אתון מבזין מלכותא אמרין ליה דיקלוט חזירא בזינן דיקליטיאנוס מלכא לא בזינן ואפילו כן לא מכסי לא ברומי זעיר ולא בחבר זעיר:

מסכת תרומות פרק ט

דף מז,ב פרק ט הלכה א משנה הזורע תרומה שוגג יופך ומזיד יקיים ואם הביאה שליש בין שוגג בין מזיד יקיים ובפשתן מזיד יופך. וחייבת בלקט ובשכחה ובפיאה ועניי ישראל ועניי כהנים מלקטין ועניי ישראל מוכרין את שלהן לעניי כהנים בדמי תרומה והדמין שלהן ר"ט אומר אין מלקטין אלא עניי כהנים שמא ישכחו ויתנו לתוך פיהן א"ל ר' עקיבה א"כ לא ילקטו אלא טהורים. וחייבת במעשר ובמעשר עני ועניי ישראל ועניי כהנים נוטלין ועניי ישראל מוכרין את שלהן לכהנים בדמי תרומה והדמין שלהן החובט משובח והדש כיצד יעשה תולה כפיפות בצוארי בהמה ונותן לתוכן מאותו המין ונמצא לא זומם את הבהמה ולא מאכיל את התרומה:

דף מז, ב פרק ט הלכה א גמרא הזורע תרומה שוגג יופך כו'. לא מסתברא דלא חילופין קנסו בו שתבטל שדהו על גב תרומה ר' שמואל בר אבדימי בעי מהו שיהא נאמן לומר מזיד הייתי וא"ל אם כשהיו מכירין לא כל הימינו ואם לאו הפה שאסר הוא הפה שהתיר ר' בנימין בר גידל בעי זרע תרומת כרשינין זרע תרומת חוצה לארץ א"ל גזירה היא ואין גזירה לגזירה הדא אמרה שהקדושה חלה עליה כשהוא מחובר הדא אמרה הפריש מפירות שלא הביאו שליש לא קדשו. ובמזיד יופך קנסו בו שלא יהנה בקיסמין: רבי יוסי בעי הפריש עומרין שלו ונתחלפו לו אפילו כן עניי ישראל ועניי כהנים מלקטין תנא אשתו של עם הארץ טוחנת עם אשתו של חבר בזמן שהיא טמאה אבל בזמן שהיא טהורה לא תטחון שהיא מחזקת עצמה טהורה ממנה וכדברי ר' טרפון אפ"י בזמן שהיא טמאה לא תטחון שמא תשכח ותתן לתוך פיה. כן היא מתניתא א"כ לא ילקטו אלא טהורין. כן היא מתניתא חייבת בתרומות ובמעשרות ובמעשר עני ליטרא בצליים של מעשר ראשון שנטעה והרי בה עשר ליטרין

דף מח, א פרק ט הלכה א גמרא הרי אלו חייבות במעשרות ואותו מעשר ראשון שלהן שהוא מפריש על תרומת מעשר ועל מה שנטע ליטרא בצלים של מע"ש שנטעה והרי בה עשר ליטרין חייבת במעשרות וחוזר ופודה את מע"ש שנטע: החובט משובח מן מי משובח מן הדש: הדש כיצד הוא עושה תני בשם ר"ש תולה לה כרשינין והן יפין לה מן הכל א"ר יוסי זאת אומרת עשה לה כן בחולין אינו עובר עליו משום בל תחסום המרכין בקיטניות ובתלתן אינו עובר משום בל תחסום שור בדישו אבל אסור מפני מראית עין אית תניי תני בדיש שהוא מותר לך ואית תניי תני בדיש שהוא אסור לך אמר רבי בא בר ממל מתניי בשנותנו משהוציאו עדשים מימיהן עדשים צופרות אותו שלא יתן אבל אם נתנו עד שלא הוציאו עדשים את מימיהן לא בדא וכמה דאת אמר עדשים צופרות אותו שלא יתן דכוותה עדשים

צופרות אותו שלא יבלע היאך עבידא בצל של חולין שנותנו לתוך עדשים של תרומה אפילו כן עדשים צופרות אותו שלא יבלע הדא דתימר ביבש אבל בלח אסור בבצל ובקפלוט בין לח בין יבש בין שלם בין מחותך אסור

דף מח,ב פרק ט הלכה א גמרא העביר פטמתו כמחותך הוא היו שנים שלשה כמחותכין הן הדא דתימר כשאין בקליפה החיצונה בנותן טעם אבל אם יש לה אית תניי תני בדיש שהוא מותר לך מתניתא תמן אמר אף בדיש שהוא אסור לך דתנינן תולה כפיפות בצוארי בהמה בדישו ולא בדורכו ר' אליעזר בן יעקב אומר אף בדורכו א"ר אבין ר"ע שאל את ר"ש בן יוחי מיבדקניה ביה חסם מבחוץ והכניס מבפנים א"ל בבואכם אל אוהל מועד מבואכם אל אוהל מועד א"ר זעירא לא תחסום שור בדישו לא תדוש בשור חסום :

דף מח,ב פרק ט הלכה ב משנה גידולי תרומה תרומה וגידולי גידולין חולין אבל

דף מט,א פרק ט הלכה ב משנה הטבל ומעשר ראשון וספיחי שביעית ותרומת חוצה לארץ והמדומע והביכורים גידוליהן חולין גידולי הקדש ומע"ש חולין ופודה אותן בזמן זרעם. מאה לגינה של תרומה ואחת של חולין כולן מותרין בדבר שזרעו כלה אבל בדבר שאין זרעו כלה אפילו מאה של חולין ואחת של תרומה כולן אסורין. הטבל גידוליו מותרין בדבר שזרעו כלה אבל בדבר שאין זרעו כלה גידולי גידולין אסורין איזה דבר שאין זרעו כלה כגון הלוף והשום והבצלים רבי יהודה אומר השום כשעורין :

דף מט,א פרק ט הלכה ב גמרא ותני עלה בד"א בדבר שזרעו כלה אבל בדבר שאין זרעו כלה גידולי גידולין אסורים אבל הטבל שרובו חולין ומעשר ראשון שרובו חולין וספיחי שביעית שאין מצויין ותרומת ח"ל שאינה מצוייה והמדומע שרובו חולין והביכורים

שאינן מצויין וגידולי הקדש ומע"ש חולין ופודה אותן בזמן זרעם רבי אבהו בשם רבי יוחנן פודה את כל האוצר בדמי אותה סאה הפריש הקדש למע"ש מע"ש בין דבר שזרעו כלה ובין דבר שאין זרעו כלה נפדה בשער הזול אלא

דף מט, ב פרק ט הלכה ב גמרא דבר שזרעו כלה נפדה בשער שהוא עומד בו דבר שאין זרעו כלה נפדה בשער הראשון הקדש בין דבר שזרעו כלה בין דבר שאין זרעו כלה אין לו אלא מקומו ושעתו אבל דבר שזרעו כלה פודה את כל האוצר בדמי אותה סאה שזרעו ודבר שאין זרעו כלה פודה את כל האוצר. אמר רבי יוסי זאת אומרת היו לפניו מאה סאה העולות מתוך מאה סאה ואחת של חולין נתחלפו לו מותרות. תמן א"ר יוחנן סאה תרומה שעלת מתוך מאה סאה חולין כל שהן מבטלות אותה הכא ליקט נפל לתוכן חולין כל שהן מותרים כמו דרבי יוחנן אמר תמן טוחן ומתיר אוף הכא כן תמן מזה ומזה עלה בידו ברם הכא כל הטבל עלה בידו בשלקט מאחת אבל אם לקט משתיהן מזו ומזו עלה בידו. עד היכין ר' יעקב בר אידי בשם ר' יוחנן עד שלוש גורנות אסורות עד גורן הרביעית אסור והרביעית מותר ר' שמואל בר אבדומי בעי קומי ר' מנא בתרומה עד כמה א"ל עשו גורן הרביעית כגורן הראשונה מה גורן הראשונה דבר שזרעו כלה בתרומה אסור ובטבל מותר אף גורן הרביעית בדבר שאין זרעו כלה בתרומה אסור ובטבל מותר

דף נ, א פרק ט הלכה ב גמרא מה אית לך א"ר יוסי ב"ר בון כגון הכלוכסין רבי אבהו בשם רבי יוסי בן חנינא השום עד כשעורין לדבר שזרעו כלה מכאן ואילך לדבר שאין זרעו כלה ר' יוסי ב"ר בון בשם ר' יוסי בן חנינא השום עד כשעורים לכל דבר :

דף נ, א פרק ט הלכה ג משנה המנכש עם הנכרי בחסיות אע"פ שפירותיו טבל אוכל מהן עראי שתילי תרומה שנטמאו שתלן טהרו מלטמא ואסורים מלוכל

עד שיגום את האוכל רבי יהודא אומר עד שיגום
וישנה :

דף נ,א פרק ט הלכה ג גמרא רב חייא בר אשי בשם
רבי אבהו בשם ר' יוחנן דר"ש היא אין כר"ש למה לי
עראי אפילו קבע אלא בגין דאמר רבי ירמיה רבי חייא
בשם רבי יוחנן מודי ר"ש שהוא מפריש מעשרותיו
מהלכה לפום כן צריכין מימר דר"ש היא תני המנכש
עם הכותי מותר בדמאי הא בודאי לא למה שדמאי
בטל במחובר לקרקע ואין גידולי איסור מעלין אותו
רבי אבהו בשם ר"י שתילי תרומה שנטמאו שתלן
ועושה אותן תרומה ואם היו תרומה מעיקרן כבר נדחו
רבי אבהו בשם רבי יוחנן מים שניטמאו משיקן ועושה
אותן מי חג ואם היו מי חג מעיקרן כבר נדחו רבי אבהו
בשם רבי יוחנן תאנים וענבים שנטמאו סוחטן ועושה
אותן תרומה ואם היו תרומה מעיקרן כבר נדחו ר"ז
רבי יוסי בשם ר"א סוחטן עד פחות מכזיתים ויינו כשר
אפי' לנסכים אמרין רשב"ל פליג מה בין לקולא בין
לחומרא

דף נ,ב פרק ט הלכה ג גמרא אין תימר לקולא ניחא
אין תימר לחומרא הא תנינן עד שיגום את האוכלין רבי
אבהו בשם רבי יוחנן כיני מתניתא עד שיגום בעלים
וישנה :

מסכת תרומות פרק י

דף נ,ב פרק י הלכה א משנה בצל שנתנו לתוך עדשים
אם שלם מותר אם חותכו בנותן טעם ושאר כל
התבשיל בין שלם בין מחותך בנותן טעם רבי יהודא
מתיר בצחנה שאינו אלא ליטול את הזוהמה. תפוח
שריסקו ונתנו לתוך עיסה וחימצה הרי זו אסורה
שעורין שנפלו לתוך הבור של מים אע"פ שהבאישו
מימיו מותרין :

דף נ,ב פרק י הלכה א גמרא בצל שנתנו לתוך עדשים כו'. ר' חזקיה ר' אחאי בשם רבי בא בר ממל מתניי כשהוציאו העדשים מימיהן שהעדשים צופדות אותו שלא יבלע וכמה דתימר עדשים צופדות אותו שלא יבלע ודכוותה עדשים צופדות אותו שלא יתן מתניי בבצל של חולין שנתנו לתוך עדשים של תרומה אבל בבצל של תרומה שנתנו לתוך עדשים של חולין לא בדא ביבש אבל בלח אסור בבצל אבל בקפלוטות בין לח בין יבש בין שלם בין מחותך אסור העביר פטמתו כמחותך הוא היו שנים שלשה קטנים כמחותכין הן הדא דתימר כשאין בקליפתו החיצונה כדי ליתן טעם אבל אם יש בקליפתו החיצונה כדי ליתן טעם אסור. תמן תנינן דגים שנתבשלו עם הקפלוטות של מעשר שני והשביחו השבח לפי חשבון אמר רבי הושעיה מתניתא דלא כר' יהודה דתנינן רבי יהודה מתיר בצחנה שאינה אלא ליטול את הזוהמה.

דף נא,א פרק י הלכה א גמרא רבנן דקיסרין בעיין והדא דאמר ר' אבהו בשם רבי יוחנן כל האיסורין משערין אותן כילו בצל כילו קפלוט דלא כרבי יהודה. מודה רבי יהודה בבצל של הקדש ומודה רבי יהודה בבצל של ע"ז. תפוח שריסקו ונתנו לתוך עיסה וחימצה הרי זו אסורה. תני רבי יוסי מתיר רבי אחא רבי אבהו בשם רבי יוסי ב"ר חנינא מה פליגין במחמץ במימיו אבל במחמץ בגופו מותר. כמה דרבי יוסי אמר תמן אין חימוצו חימוץ ברור כן הוא אמר הכא אין תבשילו תבשיל ברור כל נותני טעם בין לשבח בין לפגם אסור דברי ר"מ ר"ש אומר לשבח אסור לפגם מותר אמר ר' שמעון בן לקיש מה פליגין בשהשביח ואח"כ פגם אבל פגם ואחר כך השביח אף ר"מ מודה ר' יוחנן אמר לא שנייא היא פגם היא השביח היא השביח היא פגם היא המחלוקת. תמן תנינן שעורים שנפלו לתוך הבור של מים אע"פ שהבאישו מימיו מימיו מותרין הדא מתניי מה היא ר"י אומר במחלוקת ר"ש בן לקיש אמר דברי הכל ר' יוסי בר רבי בון אמר אילין שמועתא

הכא ר' יוחנן אמר במחלוקת ר"ש בן לקיש אמר דברי הכל:

דף נא, א פרק י הלכה ב משנה הרודה פת חמה ונתנה על פי חבית של יין של תרומה ר"מ אוסר ור' יהודה מתיר רבי יוסי מתיר בשל חיטים ואוסר בשל שעורין מפני שהשעורין שואבות. תנור שהסיקו בכמון של תרומה ואפה בו את הפת הפת מותרת שאין טעם כמון אלא ריח כמון:

דף נא, א פרק י הלכה ב גמרא א"ר זעירא בעון קומי ר' ינאי נתנה על פי מגופת חבית מהו אמר לון

דף נא, ב פרק י הלכה ב גמרא יגיד עליו ריעו מהו יגיד עליו ריעו א"ר יוסי כהדא דתנינן תמן חבית מליאה פירות ונתונה לתוך המשקין או שמליאה משקין ונתונה לתוך הפירות כמה דאת אמר תמן והוא שיהא המשקין נוגעין בחבית והכא והוא שתהא ככר נוגעת במגופה א"ר מנא ומינה כמה דתימא והוא שתהא המשקין נוגעין בחבית עצמה ואף הכא והוא שתהא הככר נוגעת במגופה עצמה מילתיה אמרה אפי' בצוננת א"ר בא בצוננת הוה עובדא והא תנינן חמה אמר רב חסדא שלא תאמר הואיל וההבל כובש יהא מותר כמה ר"ש בן לקיש אומר מים עושין פירות ומשקין אין עושין פירות דלא כר"י אלא ר"ש בן לקיש אמר מים עושין פירות וחסירין ומשקין עושין פירות ואינן חסירין ר"י אומר אין משקין עושין פירות כל עיקר ומה דאמר ר' יוחנן כשהיינו הולכים אצל ר' הושעיה רבה לקיסרין ללמוד תורה היינו נותנין חמטותינו על גבי קבוטין של מורייס והיינו טועמין בהו טעם מורייס דלא כר' יהודה מהלומין היו ואין אסור משום גזל בעל הבית נוטלין היו רשותו של בעל הבית חיטין מלמטן ושעורין מלמעלן כשם שאין החיטים שואבות כך אין השעורין שואבות שעורין מלמטן וחיטים מלמעלן כשם שהשעורין שואבות כך החיטים שואבות. מהו לצלות שני שפודין אחד של בשר שחוטה ואחד של בשר נבילה

בתנור אחד רב ירמיה אמר בשם רב אסור ושמואל
אמר בשם לוי מותר

דף נב, א פרק י הלכה ב גמרא פליגא מתניי על רב אין
צולין שני פסחים בתנור אחד מפני התערובות לא אמרו
אלא מפני התערובות הא שלא מפני התערובות לא מי
צתרי רב אמר אסור ושמואל אמר מותר אייכיל
שמואל לרב מי צתרי. הדין טווייה רב חייא בר אשי
בשם רב משגר ליה בחרותא:

דף נב, א פרק י הלכה ג משנה תלתן שנפלה לתוך הבור
של מים בתרומה ובמע"ש אם יש בזרע כדי ליתן טעם
אבל לא בעץ ובשביעית ובכלאי הכרם והקדש אם יש
בזרע ובעץ כדי ליתן טעם. מי שהיו לו חבילי תלתן של
כלאי הכרם ידלוקו היו לו חבילי תלתן של טבל כותש
ומחשב כמה זרע יש בהן ומפריש את הזרע ואינו צריך
להפריש את העץ אם הפריש לא יאמר אכתוש ואטול
את העץ ואתן את הזרע אלא נותן את העץ ואת הזרע:

דף נב, א פרק י הלכה ג גמרא ואין עץ פוגם וחוזר ופוגם
מתניתין כמ"ד נותן טעם לפגם אסור ואפי' כמ"ד נותן
טעם לפגם מותר מודי הוא הכא שהוא אסור למה כל
דבר שנפלה לתוכו תלתן הוא משביח. וכמה היא
חבילה עשרים וחמשה זירין א"ר יוחנן וארבע מינהון
מיטה מילתיה אמרה עד שהן בחבילות הן נטבלות
מעטה ואפילו שיבלין אין מכניסן לכן והלא חביות
מכניסן לכן אין גידוליהון לכן ואלו מכניסן לכן
וגידוליהון לכן:

דף נב, א פרק י הלכה ד משנה זיתי חולין שכבשן עם
זיתי תרומה פצועי חולין עם פצועי תרומה פצועי חולין
עם שלימי תרומה או במי תרומה אסור אבל שלימי
חולין עם פצועי תרומה מותר:

דף נב, ב פרק י הלכה ד גמרא א"ר יונה זאת אומרת
פצועין בולעין ופולטין וחוזרין ובולעין שלימין בולעין

ופולטין ועוד אינן בולעין הדא אמרה לא לשבח ולא לפגם אסור מתניי דרבי שמעון היא דר"ש אמר נותן טעם לפגם אסור והא ר"ש אמר נותן טעם לפגם מותר כהדא רבי שמעון אומר כרוב של שקיא ששלקו עם כרוב של בעל אסור מפני שהוא בולע :

דף נב, ב פרק י הלכה ה משנה דג טמא שכבשו עם דג טהור כל גרב שהוא מחזיק סאתים אם יש בו משקל עשרה זוז ביהודה שהן חמש סלעים בגליל דג טמא צירו אסור רבי יהודא אומר רביעית בסאתים רבי יוסי אומר אחד מששה עשר בו. חגבים טמאים שנכבשו עם חגבים טהורים לא פסלו את צירן העיד רבי צדוק על ציר חגבים טמאים שהוא טהור :

דף נב, ב פרק י הלכה ה גמרא תני רבי יודא בר פזי דבר דליה דג טהור טפל שכבשו עם דג טמא מליח אסור והתני ר' חייא מדיחו ומותר א"ר מנא מאן דאמר מותר בשכבשן שתיהן כאחת מאן דאמר אסור בשכבשן זה אחר זה

דף נג, א פרק י הלכה ה גמרא תדע לך שהוא כן דתנינן או במי תרומה אסור לא בשכבשן זה אח"ז : כל גרב שמחזיק סאתים. כמה סאתה עבדא עשרים וארבע לוגין וכמה לוגא עביד תרתין ליטרין וכמה ליטרא עבדא מאה זינין נמצא כל זין וזין אחת מתשע מאות וששים הורי ר' יוסי ב"ר בון בעכברא חד לאלף ר' אבהו בשם ר' יוסי ב"ר חנינא רובע ציר בסאתים ציר והלא אין ציר דג טמא מציל א"ר אבהו חשבית יתה קרוב למאתים ר' אילא בשם ר"ש בר חייא רובע ציר בסאתים דגים וציר אתא עובדא קומי ר' יאשיה והורי כן ותני כן בד"א בזמן ששולה ראשון ראשון ומניח לפניו שמותר לעשות כסדר הזה אבל אם היה שולה ראשון ראשון ומניח לאחריו אפילו יותר מכסדר הזה מותר. על ידי עילה גבונתא איקלקלת שאל רבי חגי לר' בא בר זבדא א"ל דבר של רבים אינו נאסר ר' יעקב בר זבדי אמר ר' יצחק שאל ואילין אגרתא לא גייס

לוקם כתיב בהן ואת אמרת עיי עילה העיד ר' צדוק על ציר חגבים טמאים שהוא טהור מהו טהור טהור מלהכשיר הא לטמא אפילו כל שהוא מטמא :

דף נג,ב פרק י הלכה ו משנה כל הנכבשים זה עם זה מותרים אלא עם החסיות חסיות של חולין עם חסיות של תרומה ירק של חולין עם חסיות של תרומה אסור אבל חסיות של חולין עם ירק של תרומה מותר. רבי יוסי אומר כל הנשלקים עם התרדין אסורין מפני שהן נותנין טעם ר"ש אומר כרוב של שקיא עם כרוב של בעל אסור מפני שהוא בולע ר"ע אומר כל המתבשלין זה עם זה מותרין אלא עם הבשר ר' יוחנן בן נורי אומר כבד אוסרת ואינה נאסרת מפני שהיא פולטת ואינה בולעת. ביצה שניתבלה בתבלין אסורים אפילו חלמון שלה אסור מפני שהיא בולעת מי כבשים ומי שלקות של תרומה אסורים לזרים :

דף נג,ב פרק י הלכה ו גמרא א"ר יוחנן לית כאן נכבשים אלא נשלקים כבוש כרותח הוא רבי חנינא תירתא בשם ר' הושעיא חסית בחסית מין במינו ר"ע מתיר וחכמים אוסרים ר' יסא בשם ר' יוחנן מודים חכמים לר"ע בבשר בבשר שהוא מותר א"ר זעירא לר' יסא ואילו לא אתאמרת הדא לא הוינן ידעין דהוא כן ודילמא לא איתאמרת אלא מודי ר"ע לחכמים בבשר בבשר שהוא אסור אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן מודי ר"ע לחכמים בבשר בבשר שהוא אסור רבי חנניא שמע לה מן דבתרא ר' עקיבה אומר כל המתבשלין זה עם זה מותרים חוץ מן הבשר הא בשר אסור דילמא איתאמרת אלא מודים חכמים לר"ע בבשר בבשר שהוא אסור ר' חנניא ר' אבהו בשם רבי יוחנן מודים חכמים לר"ע בבשר בבשר שהוא אסור

דף נד,א פרק י הלכה ו גמרא אמר ר' יוסי הוינן סברין מימר של בעל בולע מן מה דאמר רב חונא סב מן איבה והב לפלופה הדא אמרה של שקי בולע. רבי ירמיה בעי שלקה בחלב מהו רבי זעירא לא אכל כבד מימיו שלקה

ר' בא ואוכלה ליה ואית דאמר מלחה ר' בא ואוכלה ליה. חלמון אסור מפני שהוא בולע. תני בר קפרא חלמון אסור וכ"ש חלבון ביצים ר' יצחק רבה בשם ר"ש בן לקיש ביצים ששלקן ומצא בהן אפרוח בנותן טעם ר' זעירא ר"ש בר אבא בשם ר' יוחנן אדא בר גרשון רבי ביריי ר' לוי בר פלטא זקן אחד בשם רבי ששים ואחת אסורות ששים ושתיים מותרות ר' שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן העיד אדא חבירנו לפנינו בששים ואמר מי שיביא לי יותר מששים מכשיר אנא אמרין לשמעון בר ווא אמר את הכין ואינון אמרין הכין אמר לון אנא מה דשמעית ואינון מה דשמעין שמעון בר ווא אמר קומי ר' חנינא מעשה בא לפני רבן גמליאל בר' א"ל אבא לא מורי בארבעים ושבע ואנא מורה בארבעים וחמש ר' חייא בשם ר' חנינא מעשה בא לפני רבי ואמר אית תמן חמשין ר' חייא בשם ר' חנינא והירק והקליפין והמים מצטרפין א"ר זעירא ואיסור מתוכן א"ר הונא קליפי איסור מעלין את ההיתר ר' זעירא הדא דתימר והוא ששולקן בקליפיהון שלוקות בשלוקות אבל שולקן ביצים קלופות בשאינן קלופות או שאינן קלופות בקלופות שלוקות בשאינן שלוקות צריכים שיעור אחר גיעולי ביצים מותרים שורו עיבר ולא יגעיל ביצים שהקרימו הרי אלו אסורות מוזרות הנפש היפה תאכל מצא בהן דם קולף מקום הדם ר"ז סלק למבקרה לר' חייא בריה דר' יצחק עטישייא אשכחיה יתיב אמר לא שנו אלא בלובן חלמון אבל בלובן חלבון מותר הוא סבר דהוא גביה מן אבהתיה אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן בין חלבון בין חלמון אסור תני רבי חלפתא בן שאול חלמון אסור חלבון מותר א"ר זעירא הן דאמר בחלמון אסור כשנמצא במקום זכרותו של חלמון ואפילו חלמון והוא שנמצא במקום זכרותו של מוח שממנו אפרוח נוצר תמן תנינן אלו פוסלין ולא מעלין המים בין טהורים בין טמאין מי כבשים מי שלקות והתמד עד שלא החמיץ הכא את עבד ליה אוכל והכא את עבד ליה משקה א"ר מנא כאן

בקשין כאן ברכין כאן באוכל כאן במשקה אמר ר' יוסי
ב"ר בון

דף נד,ב פרק י הלכה ו גמרא אפילו תימר כאן וכאן
בקשין כאן וכאן ברכין נותנין טעמים בתרומה ואין
נותנין טעמים במקוה:

מסכת תרומות פרק יא

דף נד,ב פרק יא הלכה א משנה אין נותנין דבילה
וגרוגרות לתוך המורייס מפני שהוא מאבדן אבל נותנין
את היין למורייס ואין מפטמין את השמן אבל עושין
היין יינומלין אין מבשלין יין של תרומה מפני שהוא
ממעייטו רבי יהודא מתיר מפני שהוא משביחו:

דף נד,ב פרק יא הלכה א גמרא אין נותנין דבילה
וגרוגרות לתוך המורייס כו'. תני נותן דבילה וגרוגרות
לתוך המורייס כדרך שנותנין תבלין ובלבד שלא
יסחטם להוציא מימיהם ובתבלין מותר שכך הוא
מלאכתן צרור תבלין שנתנו לתוך קדירה זו וחזר ונתנו
לתוך קדירה אחרת אם ביטל טעמו מותר ואם לאו
אסור מה בינה לבין שבת לא כן תני השבת שנתן טעם
בקדירה אין בה משום תרומה ואינה מטמאה טומאת
אוכלין משלך נתנו לך בדין היה שלא תטמא טומאת
אוכלין והן אמרו שתטמא טומאת אוכלין והן אמרו
מכיון שנתנה טעם בקדירה בטלה. רבי חייא בשם רבי
יוחנן דרבי היא דתניא יין למורייס ר' מתיר ורבי
אלעזר ב"ר שמעון אוסר לפיכך אם עבר ונתנו רבי
אוסר לזרים וראב"ש מתיר לזרים ר' מנא ב"ר תנחום
בעי כדברי מי שמתיר לזרים מורייס של גוים למה
אסור ר' ירמיה בשם ר' חייא בר ווא משום בישולי גוים
הן אסורים התיב ר' יוסי והתני חמין מותר שאינו חמין
אסור חמין מותר לא אפילו מבושלין ודכוותיה שאינו
חמין אסור ואפילו שאינן מבושלים. ואמר רבי יוחנן
בר מרי ואפי' כמאן דאמר חמין מותר ובלבד

ביודע. הדא אמרה הניית תרומה מותרת הניית ע"ז
אסורה.

דף נה, א פרק יא הלכה א גמרא ר' לעזר ורבי יוחנן חד
אמר מפני שממעטו ממידתו וחרנא אמר מפני שממעטו
משותיו ולא ידעין מאן אמר דא ומאן אמר דא מן מה
דאמר רבי יוחנן מחלפה שיטתיה דרבי יהודה ואמר
ר"א אינה מוחלפת תמן בכהן וכאן בבעלים הוי דר'
יוחנן הוא דאמר מפני שממעטו משותיו יהודה בן כיני
רבי אימי בשם ר"ש בן לקיש מפני שממעטו משותיו :

דף נה, א פרק יא הלכה ב משנה דבש תמרים ויין
תפוחים וחומץ סיתווניות ושאר כל מי פירות של
תרומה ר' ליעזר מחייב קרן וחומש ור' יהושע פוטר ר'
ליעזר מטמא משום משקה א"ר יהושע לא מנו חכמים
שבעה משקין כמוני פטמין אלא אמרו שבעה משקין
טמאין ושאר כל המשקין טהורין :

דף נה, א פרק יא הלכה ב גמרא הוון בעיי מימר מה
פליגין בחומש אבל בקרן אף ר' יהושע מודי מה פליגין
לשעבר הא בתחילה אף רבי יהושע מודי ותנין דבש
תמרים רבי ליעזר מחייב במעשרות ורבי יהושע פוטר
כאן שזכו משנטבלו וכאן שזכו עד שלא נטבלו מודי ר'
ליעזר שאם עישר על התמרים אפילו באספמיא דבשן
מותר מילתיה אמר שהוא מעשר מן התמרים על הדבש
לפי תמרים. רבי ליעזר מחייב במעשרות. תני רבי נתן
אומר לא שרבי ליעזר מחייב במעשרות אלא שר' ליעזר
אומר שלא יאכל מן התמרים עד שיעשר על הדבש
מילתיה אמרה שהוא מעשר מן התמרים על הדבש לפי
דבש ולפי תמרים :

דף נה, ב פרק יא הלכה ב גמרא ר' ליעזר מטמא משום
משקה : תני ר' נתן אומר לא שרבי ליעזר מטמא משום
משקה על מה נחלקו על שנפל לתוכו משקה שרבי
ליעזר מטמא משום משקה וחכמים אומרים הולכין
אחר הרוב. על דעתיה דרבי נתן ר"מ וראב"י ור' ליעזר

שלשתן אמרו דבר אחד רבי מאיר דו אמר אין מי פירות בטלין לעולם ראב"י דתני ראב"י אומר ציר טהור שנפל לתוכו מים כל שהוא טמא והדין ר"א דהכא. טעמא דרבי ליעזר וכל משקה מה טעמא דרבנן אשר ישתה מה ר"א כרבי ישמעאל דר' ישמעאל דו אמר כלל ופרט הכל בכלל ורובה מדרבי ישמעאל דו אמר אפי' כלל ופרט וחזר וכלל הכל בכלל ר' פריגורי דקיסרין א"ר לעזר בי רבי ישמעאל אלא כך משיב ר"א לחכמים מה דאית לכון אשר יאכל פרט לאוכל סרוח כן אית לי אשר ישתה פרט למשקה סרוח אמרו לו לא דומין אוכלין למשקין לא אם אמרת באוכלין שכן אוכל סרוח מעיקרו טהור תאמר במשקין שכן משקה סרוח מעיקרו טמא דבר אחר לא אם אמרת באוכלין שכן אוכלין המיוחדים לאדם אינן צריכין מחשבה תאמר במשקין שכן משקין המיוחדים לאדם צריכין מחשבה. ומפני שצריכין מחשבה יהא משקה סרוח מעיקרו טמא הואיל והן צריכין מחשבה יהא משקה הסרוח מעיקרו טהור. ד"א אמרו לו לא אם אמרת באוכלין שכן אוכלי בהמה לאדם אינן באין במחשבה תאמר במשקין שכן משקה בהמה לאדם באין במחשבה ותני כן כל משקה מה ת"ל אשר ישתה פרט למשקה סרוח דברי ר' ליעזר אמרו לו אין משקין יוצאין לא ידי עופות ולא ידי פרה

דף נו, א פרק יא הלכה ב גמרא חברייא בשם רבי לעזר מודה רבי ליעזר לחכמים במשקה סרוח מעיקרו שהוא טמא והתנינן המוהל היוצא מהן ר' ליעזר מטהר וחכמים מטמאין. רבי אילא בשם רבי לעזר מודה רבי ליעזר לחכמים במי ים הגדול שאפילו הן סרוחים התורה קרא אותן ימים ולמקוה המים קרא ימים רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו מודי רבי ליעזר לחכמים במי תרדין ובמי שלקות שאינן מכשירין. רבי יוחנן בשם ר"ש בן יוחאי אם יאמר לך אדם שמנה משקין הן אמור לו הרי טל ומים מין אחד הן ומנו אותן חכמים

שנים אילו הוה לון חורן לא מניניה ואין הוה חורן לא
הוה מניניה :

דף נו,א פרק יא הלכה ג משנה אין עושין תמרים דבש
ולא תפוחים יין ולא סיתווניות חומץ ושאר כל הפירות
אין משנין אותן מברייתן בתרומה ובמע"ש אלא זיתים
וענבים בלבד אין סופגין ארבעים משום ערלה אלא על
היוצא מהזיתים ומן הענבים ואין מביאין ביכורים
משקין אלא היוצא מן הזיתים ומן הענבים אינו מטמא
משום משקה אלא היוצא מן הזיתים ומן הענבים ואין
מקריבין על גבי המזבח אלא היוצא מן הזיתים ומן
הענבים. עוקצי תאנים והגרורות והכלוסים
והחרובים של תרומה אסורין לזרים :

דף נו,א פרק יא הלכה ג גמרא רבי אילא בשם רבי
לעזר כיני מתניי אין מביאין בכורים משקין אלא
היוצא מן הזיתים ומן הענבים ואפילו משזכו בהן
בעלים והתני דרך ביכורים משקה להביאן מניין שיביא
תלמוד לומר תביא משלקטן משעה ראשונה על מנת כך
ברם הכא בשלא לקטן משעה ראשונה על מנת כך
זיתים של תרומה טהורים יעשו שמן טמאים לא יעשו
וענבים בין טמאות בין טהורות לא יעשו ד"ר מאיר ר'
יעקב אמר משמו לא נחלקו ר' אליעזר ור' יהושע על
זיתים טהורים שיעשו על מה נחלקו על הטמאים שר'
ליעזר אומר שלא יעשו ור' יהושע אומר שיעשו וענבים
טהורות יעשו וטמאות לא יעשו א"ר יודן מודה ר'
ליעזר ור' יהושע בזיתים טהורים שיעשו על מה נחלקו
על הטמאים שר' ליעזר אומר לא יעשו ור' יהושע אומר
יעשו וענבים בין טהורות בין טמאות יעשו א"ר יוחנן
מודה ר"א ורבי יהושע בזיתים טהורים שיעשו וענבים
טמאות שלא יעשו ועל מה נחלקו על זיתים טמאים ועל
ענבים טהורות שרבי ליעזר אומר שלא יעשו ורבי
יהושע אומר שיעשו כל עמא רביין על דר' מאיר

דף נו,ב פרק יא הלכה ג גמרא בענבים טהורות שיעשו
ולמה אמר שלא יעשו חשובות הן לאוכל יותר מן

המשקה כל עמא רביין על דר' יודן בענבים טמאות שלא יעשו ולמה אמר יעשו בשביל ליהנות מן החרצנים ומן הזגין זיתים טמאים רבי ור"מ חד ר' יעקב ור' יודן חדא היאך עבדין עובדא ר' זעירא בשם ר"א אם מתניי במובלעות באוכל רבי זעירא כל דתרומות והטהרות שמועה בשם ר"א :

דף נו,ב פרק יא הלכה ד משנה גרעיני תרומה בזמן שהן מכנסן אסורות ואם השליכן מותרות וכן עצמות של קדשים בזמן שהוא מכנסן אסורות ואם השליכן מותרות המורסן מותר סובין של חדשות אסורות ושל ישנות מותרות נוהג בתרומה כדרך שהוא נוהג בחולין המסלת קב או קביים לסאה לא יאבד את השאר אלא יניחנה במקום המצונע. מגורה שפינה ממנה חיטי תרומה אין מחייבין אותו להיות יושב ומלקט אחת אחת אלא מכבד כדרכו ונותן לתוך החולין. וכן חבית של שמן שנשפכה אין מחייבים אותו להיות יושב ומטפח אלא נוהג בה כדרך שהוא נוהג בחולין. המערה מכד לכד ונוטף שלש טיפין ונותן לתוך החולין ואם הרכינה ומיצת הרי זו תרומה וכמה יהא בתרומת מעשר של דמאי ויוליכנה לכהן אחד משמונה לשמינית :

דף נו,ב פרק יא הלכה ד גמרא א"ר יוחנן בגלעיני אגסים וקרוסטומלין היא מתניתא א"ר לעזר אפילו תימא בגלעיני הרוטב במחוסרין למצמץ והא תנינן וכן עצמות הקודש אית לך למימר במחוסרות למצמץ לא בראשי כנפים הסחוסין אתא רבי אבהו בשם רבי יוחנן בראשי כנפים הסחוסין היא מתניתא ואלו הן החדשות כל זמן שהבריות רגילין לחבוט ר' אחא אמר עד שלשים יום ר' אבהו בשם ר' יוחנן כן היא שיעורה והתני מסלת בחיטין כל שהוא רוצה ומנקב בירק כל שהוא רוצה רבי אבהו בשם רבי יוחנן במעמידו על תרומתו ר' ירמיה בשם רבי אילא כאן בשני רעבון כאן בשני שובע. תמן תנינן מיעי אבטיח וקניבת ירק של תרומה רבי דוסא מתיר לזרים וחכמים אוסרים ר'

אבהו בשם רבי יוחנן לא שנו אלא בקניבת ירק של גננין
אבל בקניבת ירק של בעלי בתים אף רבנן מודייין רבי
בון בעיין לא מסתברא בתרומה גדולה אבל בתרומת
מעשר אין העלין

דף נז, א פרק יא הלכה ד גמרא תלושין על העלין ולא
הקלחים תלושין על הקלחים. תמן תנינן הרכינה
ומיצת הרי היא של מוכר א"ר יוחנן לית כאן של מוכר
אלא של לוקח והכא את אמר הכין א"ר יצחק בן
אלעזר משום יאוש ואף בקודש כן אתא רבי אבהו בשם
רבי יוחנן ואף בקודש כן אמר רבי הושעיה לא שנו אלא
בקדשים שיש להן מתירין אבל בקדשים שאין להן
מתירין אפילו כל שהוא צריך להחזיר רבי בון בר חייא
בעי הדין לוג שמן של מצורע צריך להחזיר או אינו
צריך להחזיר אין תימר צריך להחזיר ולא החזיר עובר
משום חסרון אין תימר אינו צריך להחזיר והחזיר עובר
משום יתרון ר' חנינא לא אמר כן אלא אמר רבי
הושעיה לא שנו אלא בקדשים שיש להם מתירין אבל
בקדשים שאין להם מתירין אפילו כל שהוא צריך
להחזיר והדין לוג שמן של מצורע לא כקדשים שיש להן
מתירין הן ותימר צריך להחזיר הדא אמרה צריך
להחזיר ולא החזיר עובר משום חסרון. תני רבי
חלפתא בן שאול קדירה שבישל בה תרומה מגעילה
בחמין ג' פעמים ודיו א"ר בא ואין למידין ממנה לעניין
נבילה א"ר יוסי קשייתה קומי ר' בא תרומה בעון
מיתה ונבילה בלא תעשה ואת אמר הכין א"ל כמאן
דאמר מאיליהן קבלו עליהן את המעשרות ר' יוסטי בר
שונם בעי קומי ר' מנא

דף נז, ב פרק יא הלכה ד גמרא תנינן אם הרכינה
ומיצת הרי זה תרומה ואת אמרת הכין א"ל כאן ע"י
האור נגעל ויוצא. שמרים של תרומה הראשון והשני
אסור והשלישי מותר במה דברים אמורים בשנתן
לתוכן מים אבל לא נתן לתוכן מים אפילו שלישי אסור
שמרים של מע"ש ראשון אסור ושני מותר ר"מ אומר
אף השני אסור בנותן טעם רבי יוחנן בשם ר"ש בן

יוצדק הקודש כמי מנן הריוסן של זב ראשון טמא ושני טהור במה דברים אמורים בשלא נתן לתוכן מים אבל נתן לתוכן מים אפילו עשירי טמא. רבי יודן בר אחתיה דרבי יוסי בר חנינא בשם רבי יוסי בר חנינא פחות מכאן נותנו בנירו רבי ינאי בשם רבי יודן באוכל כדי לבשל ביצה קלה הדא דתימר בטמא הך כביצה בטמא אבל טהור אפילו כל שהוא צריך להחזיר בדמאי אבל בודאי בין טמא בין טהור בין רוב בין מועט צריך להחזיר:

דף נז,ב פרק יא הלכה ה משנה כרשיני תרומה מאכילין אותן לבהמה ולחיה ולתרנגולין ישראל ששכר פרה מכהן מאכילה כרשיני תרומה וכהן ששכר פרה מישראל אע"פ שמזונותיה עליו לא יאכילנה כרשיני תרומה ישראל ששם פרה מכהן לא יאכילנה כרשיני תרומה וכהן ששם פרה מישראל מאכילה כרשיני תרומה. מדליקין שמן שריפה בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובמבואות אפילין ועל גבי החולים ברשות כהן בת ישראל שנשאת לכהן והיא לימודה לבא אצל אביה אביה מדליק ברשותה מדליקין בבית המשתה אבל לא בבית האבל דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר בבית האבל אבל לא בבית המשתה ר' מאיר אוסר כאן וכאן ור"ש מתיר כאן וכאן:

דף נז,ב פרק יא הלכה ה גמרא מניין לפרתו של כהן שהיתה שומא אצל ישראל שאינה מאכילה בתרומה ת"ל וכהן כי יקנה קנין כספו וגוי יכול לא יאכילנה בכרשינין ת"ל הם

דף נח,א פרק יא הלכה ה גמרא אית תניי תנא יכול לא תאכל בכרשינין ובתלתן ר' חזקיה רבי ירמיה רבי חייא בשם רבי יוחנן לית כאן תלתן דבר תורה לא כן תני מניין לכהן שקנה עבד ולישראל בו שותפות אפילו אחד ממאה בו שאינו מאכילו בתרומה ת"ל וכהן כי יקנה תני בר קפרא אחד זו ואחד זו לא תאכל בתרומה. מדליקין שמן שריפה בבתי כנסיות ובבתי

מדרשות כו'. שמעון בר בא בשם רבי יוחנן כן היא מתניתא ועל גבי החולים ברשות כהן הא מתניתא קדמייתא אפי' שלא ברשות כהן תני ר' חייא ביקור החולים אין לו שיעור אמר ר' חייא בר אדא מתניתא אמרה כן ועל גבי החולים ברשות כהן רבי ירמיה בעא קומי ר' זעירא עד כדון בתרומה שנפלה לו מבית אבי אמו כהן ואפי' בתרומת גורנו א"ל מאן יימר לך בתרומת גורנו רבי יונה ורבי יוסי רבי יונה כרבי ירמיה ור' יוסי כר"ז מאן דאמר בתרומת גורנו נחלק ואתי אתי למאן דאמר בתרומה שנפלה לו מבית אבי אמו כהן בלא כן אינו צריך זכייה א"ל במזכה לו ע"י אחר. תני ישראל וכהן שהיו שותפין בחנות ממלא ישראל את הנר שמן שריפה ועולה לעלייה ויורד לחנות לעשות צרכיו של כהן אבל לא של ישראל כהן שבא אצל ישראל לעשות עמו חשבון והדליק על גביו שמן שריפה

דף נח, ב פרק יא הלכה ה גמרא אעפ"כ זכית אמר להן במזכה להן ע"י אחר. תני בת ישראל שנכנסה לעשות צרכיו של כהן אבל לא של ישראל תני בת ישראל שנכנסה להדליק מכהנת טובלת פתילה שמן שריפה ומדלקת ר' חונא בשם דבי ר' ינאי שעת משלחת זאיבים היתה ולא עמד בית דין וביטל כמה דתימר תמן לא עמד ב"ד וביטל אף הכא לא עמד ב"ד וביטל בקרו של כהן שהיה מאכיל אצל ישראל וכן בגדו של כהן שהיה נארג אצל ישראל מדליק על גביו שמן שריפה ואינו חושש כהן שבא לעשות חשבון עם ישראל והדליק על גביו שמן שריפה ועמד לו והלך לו אע"פ כן אין מחייבין אותו לכבותו עד שיכבה מאיליו רבי חנניא בר עכברי הוה עבד עבידתא גבי רבי חייא ציפוריא מי אזיל ליה מלי ליה בוצינא שמן שריפה ולא כן שבקין מימר לעשות צרכיו של כהן אבל לא של ישראל אמרין די לא הוה עביד ליה כן לא הוה אתי סברין מימר כד ימטי בייתיה הוה מטפי לה א"ר חננא על ידי כן הוה שחר ועל ידי כן הוה קרץ אדא שמשא שאל לר' אימי בגין דאנא צבע פתילה מן חולא א"ל בטל הוא על גב פתילות

הורי רבי יודא בן פזי לאילין דבי נחמיה כן רבי אימי נסב פתילה רבי אילא לא נסב פתילה לית ליה לר' אילא הדא דר' אימי סבר ר' אילא משום גזל ובלא מן הדין שמשא מבזבזא בה קדושה גמליאל זוגא שאל לרבי יסא מהו להוסיף שמן חולין ולהדליק א"ל לא תני ר' הושעיה אלא אין מחייבין אותן למצותו א"ר אבהו שנה לי יונתן בן עכמאי בת כהן שהיתה עומדת ערב שבת עם חשיכה ובידה נר ובתוכו שמן שריפה הרי זו מוספת לתוכו שמן של חולין ומדלקת א"ל ר"ז מה טבייה א"ל אדם גדול היה ובקי במשנתינו היה פרשיה רבי חייא דכפר תחומין קומי רב ומניתיה חכים.

דף נט, א פרק יא הלכה ה גמרא מדליקין בבית המשתה אבל לא בבית האבל דברי רבי יודא רבי יוסי אומר בבית האבל אבל לא בבית המשתה ר' מאיר אוסר כאן וכאן ורבי שמעון מתיר כאן וכאן מה טעמא דר' יהודא בבית המשתה על ידי דמניהון נקיים לא מתעסקין ביה בבית האבל על ידי דמניהון צואין מתעסקין ביה מה טעמא דרבי יוסי בית האבל על ידי דאינון כניעין לא מתעסקין ביה בית המשתה על ידי דאינון פחיזין מתעסקין ביה מה טעמא דרבי מאיר בבית האבל על ידי דמניהון צואין מתעסקין ביה בית המשתה על ידי דאינון פחיזין מתעסקין ביה מה טעמא דרבי שמעון דרבי שמעון בית האבל על ידי דאינון כניעין לא מתעסקין ביה בית המשתה ע"י דמניהון נקיים לא מתעסקין ביה אמרין דבי רבי ינאי הלכה כרבי שמעון רבי יעקב בר אחא בשם רבי יאשיה הלכה כרבי שמעון רבי יוסי צירניא בעי קומי רבי ירמיה דלא כן מה אנן אמרין רבי מאיר ורבי שמעון אין הלכה כר"ש א"ל של בית קודמין היא והא רבי יהודה אומר מעין שניהן ורבי יוסי אומר מעין שניהן ורבי יהודא ורבי יוסי הלכה כר' יוסי. מהו להדליק שמן שריפה בחנוכה אמרין דבי ר' ינאי מדליקין בשמן שריפה בחנוכה א"ר ניסא אנא לא אנא חכים לאבא אימא הוה אמרה לי אבוך הוה אמר

מי שאין לו שמן של חולין מדליק שמן שריפה בחנוכה: